

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 1

Tabii, bir hafta sonu tatil günü bu toplantıyı düzenledik süreli bir komisyon olduğumuz için. Ne yazık ki dün akşam 22.30 sıralarında İstanbul'da bir terör saldırısıyla karşı karşıya kaldık; 29 canımız gitti, şehitlerimiz var. Hepimizin yüreğine acı düştü. Bu vesileyle terör saldırısını Türkiye Büyük Millet Meclisi Darbe Araştırma Komisyonu olarak kınadığımızı, lanetlediğimizi beyan etmek istiyorum.

Yine, Hükümetimiz derhâl bir günlük yas ilan etti. Bu çerçevede, başlangıçta "Acaba toplantımızı nasıl sürdürebiliriz?" diye de düşündük fakat terörün temel amaçlarından birisi olağan hayatı sekteye uğratmak. Bu nedenle, düzenlemiş olduğumuz bu toplantının devam ettirilmesinin teröristlere karşı, teröre karşı bir tepki olarak da anlamlı olduğunu düşünerek toplantımızı da ertelemedik. Ancak, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde saat 12.00'de şehitlerimiz için bir devlet töreni yapılacağı bilgisi bize geldi. Az önce ayakta da bazı arkadaşlarımızla istişare ettik. Bir taraftan çalışmalarımızı sürdürelim ama bu şehitlerimizi de son yolculuklarına uğurlarken Komisyon olarak uygun gören misafirlerimizle birlikte -araç temin edeceğiz- törenin Emniyet Müdürlüğü bölümüne katılıp daha sonra yine çalışmalarımıza kaldığı yerden devam etmek üzere bu törene iştirak etmek istiyoruz.

Biz, cuma günü saat 17.00'den itibaren polislerimizle beraberdik arkadaşlar çünkü 15 Temmuz darbe girişimini incelerken İstanbul'un 26 ayrı noktasında işte bu asker elbisesi giymiş teröristlerle vatanına, milletine, demokrasiye ve hukuk devletine bağlı Silahlı Kuvvetlerimizin unsurları, polisimiz, Özel Harekâtımız yani güvenlik birimlerimizin nasıl mücadele ettiğini kendilerinden dinlemek, tarihe tanıklıklarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyon tutanaklarına geçirmek, aynı zamanda benzer girişimler olmaması noktasında hangi önlemler alınmalı çalışmamıza da ışık tutacak biçimde güvenlik güçlerimizin moral motivasyonu ve onlarla seçilmiş milletvekillerinin birlikteliğini de ortaya koymak bakımından Ankara'ya, Komisyonumuza davet etmek yerine, mahallinde polislerimizi, müdürlerimizi dinlemeyi Komisyon olarak uygun gördük; bu nedenle iki gündür beraberdik. Gerçekten nasıl kahramanca mücadele ettikleri, özellikle insan haklarına riayetle, hukuka riayetle bu mücadeleyi sürdürdükleri konusunda çok değerli anekdotlar tutanaklara geçti.

Düşünün, helikopterle teröristler saldırı yapıyor, makineleriyle mermi yağdırıyor ama orada savunma yapan güvenlik güçlerimiz "Biz tabancayla ateş edersek acaba devlet malı helikoptere büyük zarar mı veririz?" diye ince düşünecek kadar hassas. Diğer taraftan, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde darbecileri püskürtmek için mücadele ederken kendilerine silahla ateş eden o teröristi yakaladıklarında, çatışma anında hiçbir şey olmasa meşru müdafaa hükümlerine göre silah kullanma yetkisi olduğu hâlde "Biz bunu adalete teslim edelim." diyerek silahını ateşlemeden onu kelepçeleyip adalete teslim eden güvenlik görevlilerimiz.

Darbecilerin harekât merkezi olarak kullandıkları Ankara Jandarma Genel Komutanlığı binasında kendileri arka cepheye saklanıp Anadolu'dan gönderilen er ve erbaşları pencerelerin önüne dizen bu ihanet cuntası, kahraman polislerimizin bunu fark etmesi üzerine "Hiçbir ere silahla ateş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 2

edilmeyecek.” talimatıyla oradaki erlerimiz korunurken sadece kasıtlı, şuurlu, planlı olarak darbe girişimine kalkışan rütbelilere yönelik silahlı bir müdafaa yapılmak suretiyle gerçekleştirildiği, buradaki hassasiyetle kasıtlı olarak darbeye iştirak etmeyen en azından alt seviyedeki eratin korunduğu tutanaklarımıza geçti.

Benzer örnekleri hakikaten çok. Bu bize şunu anlatıyor: Kültürümüzdeki, tarihimizdeki hakikaten istiklal ve istikbalimizi korumak için büyük fedakârlıkla mücadele edilirken insan haklarını, insan onurunu koruma ve adaleti güveni sağlama noktasında hassasiyetimiz bugün de onurla, gururla söylemeliyiz ki, vatanına, milletine bağlı, demokrasiye âşık, ülkesini, milletini seven güvenlik güçlerimiz tarafından aynı hassasiyetle sürdürülmüş; biz bunun tespitlerini yaptık. Onun için zaten iki gündür emniyet birimlerimizle beraberdik. Bu lanetlediğimiz terör saldırısında hayatlarını kaybeden şehitlerimizin cenaze merasimine yani orada yapılacak resmî törene de birlikte katılmamızın yararlı olacağı kanaatine vardık. Sizlerle beraber bu görevi de birlikte yaparsak elbette ki güzel bir hizmet de yapmış oluruz diye düşünüyorum.

Efendim, başlangıçta bu ara verme gerekçemizden dolayı siz değerli konuklarımızın söz alıp konuşmalarına başlamadan, ben Komisyon çalışmalarımız hakkında kısa bir bilgi arz edeyim.

Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan 4 siyasi partinin ortak önergesiyle kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonuyuz. 4 Ekim 2016 tarihinde Komisyonumuz ilk toplantısını yaptı. Bu ilk toplantıdan sonra iş bölümü, görev dağılımı yaptık. Nasıl bir çalışma programı yapmamız gerekir bunun üzerinde Komisyon olarak görüştük ve mutabakatla öncelikle bütün siyasi partilerimizin dinlenmesini talep ettikleri isimler başta olmak üzere, Komisyonumuza davet edip bilgilerine başvuralım, daha sonra da yine gündemimizle ilgili olarak bakanlıklardan, Millî İstihbarat Teşkilatından, Emniyet Genel Müdürlüğünden, Genelkurmay Başkanlığından, MASAK’tan, BDDK’dan, RTÜK’ten derleyeceğimiz bilgilerle birlikte Komisyonumuzun istifade edeceği bu bilgileri uzmanlarımız ve değerli Komisyon üyelerimizle analiz etmek, daha sonra bir senteze varmak suretiyle de Türkiye Büyük Millet Meclisine bir rapor sunabileceğimizi ifade ettik.

Ön yargısız, dinlemelerimizi tamamen daha sonra değerlendirmek üzere sorularla açılımını sağlayıp bu konuda gerek sorumluluk mevkinde olanlar gerek araştırmalarıyla, gazeteciliğiyle, bu konudaki çalışmalarlarıyla öne çıkan arkadaşlarımızın öncelikle fikirlerini, düşüncelerini tespit edip tutanaklara geçirmeyi uygun bulduk. Bu noktada şunu ifade edeyim: Tam tutanakla çalışıyoruz. Konuşmalarımızın tamamı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılan tutanaklarda olduğu gibi hepsi tutanaklara geçiyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi web sitesinin “Komisyonlar” bölümünde Darbe Araştırma Komisyonunun altında, tamamı bütün milletimizin, basınımızın da dikkatine açık; bunu da burada ifade etmiş olalım.

Şimdi, Bu çalışmanın temel amacına baktığımızda da, Türkiye bildiğiniz gibi 1960’tan itibaren birçok darbenin ve darbe girişiminin yapıldığı,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 3

âdeta siyasi tarihimizin darbelerle iç içe olduğu bir tablo var ama 15 Temmuz darbe girişimi diğer darbelerden ve darbe girişimlerinden çok daha kanlı bir darbe girişimi. Hatta darbe girişiminden öte, şu an yaptığımız çalışmalarda görüyoruz ki ülkemizi bir işgale hazırlayacak kaos, kargaşa oluşturacak bir girişim olduğu anlaşılıyor. Bu noktada, yaklaşık kırk yıldan beri devletimize sızmaların olduğu, örgütlenmenin 1967'lerden itibaren devam ettiğine dair çok kuvvetli bilgilere ulaştık. Düşünün ki Fetullahçı terör örgütü sözde lideri Fetullah Gülen'in hayatı baştan itibaren anlaşılmaz zikzaklarla, sıradan bir Diyanet görevlisi, vaiz olmaktan çok öte bir örgüt lideri olduğunu bugün daha iyi anladığımız, gerek pasaportu, yurt dışına çıkışı, askerlikteki süreci, nüfus kaydı, SGK Emekli Sandığı bağlantıları; hepsine birlikte baktığımızda, bugün daha net anlaşılabilir.

Kendisi 1948 doğumlu. Her ne sebeple ise mahkeme kararıyla 1941 olarak nüfus kaydını, doğum kaydını değiştirtmiş. Nüfus kaydında "Fetullah" yazar ama o "Fethullah Gülen" diye kullanır nüfus kaydına uygun olmayan şekilde.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – "1938'de doğdum." der.

BAŞKAN – Doğum tarihini kendi beyanlarında, Selçuk Bey'in ifade ettiği gibi, gerçek kayıtlardan farklı olarak da beyan eder. Efendim, yurt dışına gideceğinde "hususî pasaport" dediğimiz yeşil pasaport almak için müracaatında kendisinin 1981 yılında Diyanet İşleri Başkanlığından emekli olduğunu, emsallerine göre de hususî pasaport almaya hak kazandığını beyan eder ama bu beyan doğru değildir çünkü 1981 yılında zaten yirmi beş yıllık süreyi o doğum tarihine göre doldurması mümkün değil yani emekliliği hak etmemiş. Diğer taraftan, resmî kayıtlara baktığımız zaman, Sosyal Güvenlik Kurumundan yani eski tabiriyle SSK emeklisidir. O da 1990'lara tekabül eder. Şimdi, hususî pasaport almak için böyle gerçek dışı bir beyanda bulunuyor, o beyana istinaden kendisine hususî pasaport veriliyor. Orası da komik esasen ama 5'inci derecenin 7'nci kademesinden emeklidir diye bir belge düzenliyorlar. Yanına da diyorlar ki: "Emsalleri 3'üncü derecenin 1'inci kademesinden maaş aldığı için emsallerine göre yeşil pasaport –yani hususî pasaport- almasında mahzur yoktur." diye de bir açıklamayla bu sahteciliğe belirli kişilerle -şu an araştırdığımızı göre imzası bulunanlar dünyada değil bazıları, vefat etmiş ama- bu belgelerle, kendi yalan beyanlarıyla böyle bir pasaportu aldığı ortaya çıkıyor. Daha sonra bunun uzatılması süreçlerinde benzer sahtecilikler yapılmış. Efendim, ta 2011 yılında ancak pasaportundaki bu hak etmediği durum ortaya çıkıyor. 201'ten itibaren da tamamen iptal oluyor.

Bu arada, yargı içindeki Fetullahçı terör örgütü yapılanmasının nasıl o süreçte de destek verdiği görülüyor. Zira pasaportunun iptaliyle işleme karşı idari yargıya başvuruyorlar, idari yargı FETÖ lehine, Fetullah Gülen lehine karar veriyor, onu da Danıştay ancak iptal ediyor. Böyle bir süreç yani bu kadar sahteciliğin, yalan beyanın üzerine bir de yargıda da mücadele ediyorlar ama orada da yine hukuk dışı, hukuktan başka kaynaklardan talimat alan yargı mercilerinin verdiği olumsuz kararların bir örneği.

Yurt dışına gidişinde kendisine koruma tahsisi -tamamlıyorum, sözü biraz uzattım birlikte programa gidelim diye- önce bir, sonra da üç yurt

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 4

dışında görevlendirilme, oradaki görev süresinin uzatılması da yine tahkik edilmeden kendi beyanıyla İBDA-C'nin tehdidi altında olduğu beyanına dayalı olarak böyle bir koruma tahsisi yapılıyor ve yurt dışında da koruma görevini ifa için zamanın Emniyet Genel Müdürü, Müsteşarı, Bakanının olur onayıyla da böyle bir, âdeta koruma altında yurt dışına gönderildiği ortaya çıkıyor.

Burada şunu söylemek istiyorum: 1971, 12 Mart muhtırasından hemen sonra, Ankara'da Vehbi Koç'un evinde, dönemin Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı Fırat Doğu, o tarihteki Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Yaşar Tunagür, Fetullah Gülen ve MİT Müsteşarı beraber bir toplantı yaptıkları düşünüldüğünde, demek ki 15 Temmuzun hazırlıkları ta 1970'lerden itibaren başlamış ve o günden itibaren verilen talimatlarda da "Devlete sızın, hâkim olun, savcı olun, vali olun, emniyet müdürü olun. Devletin üst kademesindeki görevlere nasıl gelirsiniz gelin..." Başkan Vekilimiz Selçuk Bey hatırlatıyor, mesela, 1991 yılından ele geçen bir evrak var. Bunu görsel olarak da Ankara'da yapacağımız ilk toplantıda medyamızla da paylaşacağız. Polis Akademisindeki bir öğrenci şikâyetinde bulunuyor. Örgüt şemasıyla ilgili kendince bir şekil veriyor ve orada diyor ki: "Örgüt lideri Fetullah Gülen, Ankara'daki ikinci derece sorumlu Kemalettin Hoca" şeklinde geçiyor. Daha sonra açıklamalarla Kemalettin Özdemir'in olduğu anlaşılıyor ve 1991'deki oradaki yapılanmada Polis Akademisi öğrencisi verdiği ifadede "Bize hep telkin edilen, devlete yerleşme, sızma noktasında her türlü kendini gizleyici çalışma yapılacak ama sonunda belirli sayıya geldiğinizde ihtilalle devlete hâkim olmayı planladığı bize öğretildi." diyor, yıl 1991. Bunu 1999 yılında devlete bir rapor sunan Ankara Emniyet Müdürü Sayın Cevdet Saral ve onun yardımcısı, şimdiki Adana Emniyet Müdürü Sayın Osman Ak gene Komisyonumuza geldiğinde değerlendirdiler ve dediler ki 1991'de de böyle bir rapor var ancak bu raporlar örtbas edildi, kaybedildi. Nitekim şu az önce bahsettiğim belgeleri de şu andaki Polis Akademisi Başkan Yardımcısı Profesör Doktor Ertem Çomaklı Bey ilk dinlemelerde bize anlatmıştı ve biz İstanbul'a geleceğimiz sırada da bu bilgileri, mahzende bulabildiklerini, tesadüfen bulduklarını da bize getirdi. Bunları da kamuoyuyla daha geniş paylaşacağız.

Böyle bir, önceden yetişmiş, yetiştirilmiş bu üyelerin kopyası olan bir örgüt liderinin çalışmalarıyla Fetullahçı terör örgütünün ta 1970'lerden itibaren 15 Temmuzun hazırlığını yapıp devlet içinde sızdıkları ve örgütlendikleri bugüne kadar en azından bizim elde ettiğimiz bilgilerle anlaşılıyor. Bundan sonra, bu çalışmaların detaylarıyla ilgili siz konularımızın da değerli görüşlerini alıp bunlardan da istifade etmek istiyoruz çünkü biz, ortak akılla ortaya çıkan tespitler ve alınacak tedbirlerin ülkemizin, milletimizin lehine, demokrasimiz ve hukuk devletini korumaya ve bütün milletimizin, gerçekten, darbelerden uzak, yaşamını daha güzel bir şekilde sürdürmesine katkıda bulunacağını düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, ben tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

Şimdi Vatan'daki törene birlikte iştirak edelim, aracımız hazır. Oradan da dönüşte programımızı uygulayalım diyoruz.

Tanışma ve söz konusunu oraya bırakarak –biraz sözü uzattım- çok teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 5

12 Aralık 2016 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.04

BAŞKAN: Reşat PETEK (Burdur)

BAŞKAN VEKİLİ: Selçuk ÖZDAĞ (Manisa)

SÖZCÜ: Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, çok değerli misafirler; anlayışınız için öncelikle teşekkür ediyorum.

Tabii, şehit sayısı gittikçe artıyor. Şu anda 5 şehidimizin cenazesinin törenine birlikte katıldık, geldik ama bugün buraya bir program yaptığımız için biz sizlerin çok değerli görüşlerinizden istifade etmek istiyoruz. Komisyonumuz da süreli, zamanı sınırlı olduğundan dolayı da yine bütün arkadaşlarımızın anlayışına sığınarak da erteleme yapmadık. Şimdi, ben tekrar bir giriş ve mukaddemede bulunmadan sadece sizlerden olan talebi ifade edip sırayla hemen söz vermeye başlamak istiyorum değerli arkadaşlar.

Amacımız, siz değerli gazeteci, akademisyen, araştırmacı arkadaşlarımızdan 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili ve Fetullahçı terör örgütü yapısını çalışmalarıyla ilgili kendi perspektifinizden bizzat tecrübeleriniz veya incelemelerinin sonucu bizim Komisyonumuzun görevi doğrultusunda yararlı olacağını düşündüğünüz fikirlerinizi ifade etmeniz. Tam tutanak olarak kayda alınacak, daha sonra Komisyon üyesi arkadaşlarımızın soruları olursa, onlara da cevap lütfederseniz son derece memnun oluruz.

Şimdi 22 arkadaşımızı biz buraya davet etmiştik ama bazı arkadaşlarımız “Bu menfur terör saldırısı nedeniyle sabaha kadar çalışmak durumunda kaldık.” diyerek mazeret beyan eden birkaç arkadaşımız var. Yine, mazeret beyan etmeden özellikle gazeteci arkadaşlarımızdan katılamayanlar da olduğunu görüyoruz. Şu anda 11 arkadaşımızın iştirak ettiği bana gelen raporlar arasında. 11 arkadaşımız gelmiş oluyor.

Eğer uygun görürseniz biz isim harf sırasına göre söz verelim ve arkadaşlarımızla şöyle düşündük, çok farklı bir fikir olursa onu da düşünebiliriz: Harf sırasına göre arkadaşlarımıza söz verelim, on beş dakika bir süre tayin etmek suretiyle burada görüşleri alalım. Gelmeyenler de olduğu için gerekirse bir ikinci tur, eğer ihtiyaç olursa onu da değerlendirebiliriz ama başlangıçta –dediğim gibi biraz da beklettik arkadaşlarımızı- on beşer dakika sunumları dinleyelim diye düşünüyoruz.

Sabaha kadar yayın yapmasına rağmen Banu Er Hanım, A Haber sunucusu, sağ olsun bizi kırmadı. Bu yorgunluğun üzerine de programımıza iştirak etti.

Banu Hanım, söz sizde efendim.

BANU ER – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, çok kıymetli konuklar; öncelikle az önce Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi sabaha kadar yayın yapmış bir televizyon çalışanıyım. Sürçülisan edersem lütfen affediniz.

15 Temmuz gecesi de ben A Haber televizyonunda yayındaydım, sabaha kadar da yayınları dönüşümlü olarak arkadaşım, meslektaşım Salih Nayman’la beraber devam ettirdik biz. O geceye dair öncelikle A Haber’in,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 6

ATV ve A Spor kanalıyla ortak yayına geçerek yayını sabaha kadar sürdürdüğünü hatırlatarak başlamak isterim.

Biz özellikle son yıllarda FETÖ paralel devlet yapılanmasıyla kanlı bıçaklı olan bir kurumuz. Bu zaten kamuoyunun malumu. Bu nedenle, o gece hedef alınacak kurumların başında geleceğimizi biliyorduk, ki sonrasında süreçte kurumumuz ve kurumumuz çalışanları için "Vur." emri olduğunu da öğrendik, sizler de öğrendiniz, medyada da yer aldı zaten bu ifadeleri de geçmiş takip ettiğimiz kadarıyla.

Öncelikle, şunu ifade etmek istiyorum: O gece gerek Ankara'da gerek İstanbul'da A Haber, ATV, A Spor çalışanlarının hepsi görevlerinin başındaydı. Birçoğu görevlendirilmemişti. Gerek haber merkezimizin bulunduğu binanın içerisinde gerekse sahada çok yoğun bir katılımı bizler görevimizin başındaydık ama her şeyden önemlisi milletle beraberdik. Bu noktada, ben aynı zamanda 15 Temmuz süreci sonrasında kurulan 15 Temmuz Derneğinin de kurucu üyelerinden biriyim, yönetim kurulundayım ve şehit yakınlarımızla, gazilerimizle çok sık bir araya geliyorum, toplantılarda yüz yüze bakıyoruz, istişare ediyoruz, onları ziyaret ediyoruz ve ben bir medya çalışanı olarak gazilerimizle bir araya geldiğimde ya da şehit yakınlarının karşısına çıktığımda utanmadan durabiliyorsam, bakabiliyorsam, boynumu eğmiyorsam bu benim sahadaki mesai arkadaşlarım sayesinde. Benim arkadaşlarım, ki köprüdeki profesyonel kameralardan birini taşıyan tek haber kameramanı benim mesai arkadaşımdı, görevlendirilmediği hâlde o gece köprüde sabaha kadar görev yaptı, sırf kamera taşıdığı için yayılım ateşine tutulduğunu biliyoruz. Yine, benim arkadaşlarım, önce tankların önünde, sonrasında tankların üstünde yayınlar gerçekleştirdiler. Benim arkadaşlarım canlı yayın yaparken Ankara'nın bombalandığına biz şahitlik ettik. Yine, benim arkadaşlarım canlı yayın gerçekleştirmektelerdi ve helikopterden arkadaşlarımı ve milleti nasıl taradıklarına bizler de, izleyicilerimiz de, millet de canlı yayında şahitlik ettiler. Biz milletle birlikte çok şükür sokaktaydık, tankların önündeydik, silahların önündeydi ve ben arkadaşlarım sayesinde, mesai arkadaşlarım sayesinde, onların emeği sayesinde ve altını tekrar çizerek söylüyorum, büyük bir bölümü görevlendirilmemişlerdi, kendi inisiyatifleriyle kanallarına geldiler, gerekli teçhizatları yüklediler ve sahaya indiler, milletle birlikte onlar da aynı zamanda görevlerini de yaptılar. Milleti bilinçlendirmek ve bilgilendirmek noktasında üstlerine düşen vazifeyi de ifa ettiler. Bu benim için, A Haber sunucusu ve spikeri Banu Er için çok kıymetli. Bunun kayıtlara geçmesini istiyorum. Bu noktada, muhtemelen Komisyonunuzun üyelerinden bazılarının bu kitap gelmiştir, Türkiye Haber Kameramanları Derneğinin "Kalkışma" isimli kitabı. Bu kitapta gerek benim mesai arkadaşlarımın gerekse o gece sahada olan başka haber muhabiri ve haber kameramanı arkadaşlarımın başından geçenler var. Çok önemli detaylar var. Komisyonunuzun çalışmalarına da katkı sağlayacağını da düşünüyorum ve inanıyorum, bu yüzden de okumanızı tavsiye ediyorum her birinize.

BAŞKAN – O kitap geldi, benim bir kısmını okuma imkânım oldu. Diğerlerini de arkadaşlarımız Ankara'da, getirecekler, Komisyon üyelerimize dağıtacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 7

Teşekkür ediyorum.

BANU ER – Biz de çok teşekkür ederiz.

Arkadaşlarım adına, Türkiye Haber Kameramanları Derneği adına ben de teşekkür ederim sizlere.

Muhakkak ki faydası olacaktır, çok dikkat çekici detaylar da var.

Arkadaşlarım sahada oldukları için ben gerek stüdyo içerisinde, İstanbul haber merkezimiz içerisinde yaşananların büyük bir bölümüne vakıftım yayında olmamdan ötürü ve sonrasında o gece sahada olan arkadaşlarımın anlattıklarından da İstanbul'da ve Ankara'da birçok yaşanana vakıf oldum. Örneğin, Boğaz Köprüsü'nde insanlarımız tanklara karşı yürümeye başladıktan sonra birçok vatandaşımız yayılım ateşine tutuldu ve şehit edildi. Şehitlerimizin sayısı, -ki ben o görüntüleri başından sonuna kadar kare kare izledim- 30'u aşmıştı. Bir otobüs geldi ve o otobüsün içerisinde destek kuvvet askerler vardı. Evet, halk tepki gösterdi, o otobüsün camlarından biri, ikisi belki kırılmıştı ancak o askerlerin kimse kılına dahi dokunmadı ve o askerler nizami bir biçimde milletin arasından geçerek... Ki az önce onların geçtiği güzergâhta bir sürü vatandaşımız şehit olmuştu, birçoğu yaralanmıştı, gazi olmuştu. Bir askerinin bile kılına dokunmadılar ve nizami bir biçimde koşarak karşı taraftaki askerlerin bulunduğu yere gittiler ve kuvvetle muhtemel az sonra, ilerleyen dakikalarda onlara dokunmayan, elini kaldırmayan, tepki göstermenin dışında hiçbir şey yapmamış olan sivil vatandaşın üzerine kurşun yağdıran askerler arasında onlar da bulundu. Hani, 16 Temmuz sabahında askerlerin linç edildiği, vatandaşın çok yoğun tepki gösterdiği iddia edildi ya, o görüntüyü çok rica ediyorum, sizler de yine A Haber'den talep edin, sizinle o ham kaydı paylaşsın arkadaşlarımız ve izleyin. Hakikaten, çok önemli bir detaydır, askerlere dokunmamış... Ki, bir sürü şehit verilmiş olmasına rağmen, o alanda daha birkaç dakika kadar önce insanlara o askerlerin nasıl kurşun sıktıklarına da şahitlik ettik biz, arkadaşlarım ettiler, sizler de görüntüleri izleyince zaten göreceksiniz. O gece A Haber'de evet, biz, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Facetime vasıtasıyla canlı yayına aldık CNN'den hemen sonra ama Cumhurbaşkanımızın Marmaris'te gerçekleştirdiği bir basın açıklaması vardı ve o açıklamanın akıbeti uzunca bir süre tartışıldı. Bu noktada, ben de geçtiğimiz günlerde sosyal medyadan bir açıklama yapmıştım bu konuya ilişkin. Zira, biz bu açıklamaya yayımlamaya başladık. Açıklama bize nasıl ulaştı? Benim elimdeki bilgiler, Cumhurbaşkanımız o açıklamayı yaparken Sayın Hasan Doğan'ın cep telefonuyla bu görüntüleri kaydettiği, sonrasında bu görüntüleri WhatsApp vasıtasıyla Cumhurbaşkanlığı danışmanlarının grubuna gönderdiği, Sayın İlnur Çevik'in de bu görüntüyü aldıktan sonra –biraz teknolojiyle haşır neşir olmadığını da ifade ediyor kendisi- zorla da olsa Dış Haberler Müdürümüz Orhan Sali'ye ulaştırmaya başardığı yönünde. Dış Haberler Müdürümüz, Şefimiz Orhan Sali bu görüntüyü saatler on ikiyi yirmi geçe civarında alabiliyor ama henüz daha kanala ulaşmamış ki zaten o günde yine sabaha kadar yolda bulunduğu noktadan cep telefonuyla yayın yapmaya da gayret etti, yine haber takibindeydi görev alanı dışında olması rağmen. Orhan Bey bu görüntüleri kanaldaki bir arkadaşımıza göndermek durumundaydı. Yedi sekiz dakikalık bir video kaydından bahsediyoruz. Elbette bu görüntünün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 8

upload edilmesi de biraz vakit aldı ve biz o görüntüleri on iki otuz gibi zannediyorum yayına verebilmeyi başardık. Kanalımıza ulaştı bir arkadaşımızın cep telefonuna, televizyon sistemimize aktarmamız vakit alacağı için bana o telefonu indirdiler ve ben telefonda o görüntüyü oynatmaya başlamıştım ki bu arada Genel Müdürümüz Haluk Bey Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımızla irtibat sağladı ve biz de Cumhurbaşkanımız Facetime'la canlı yayına almayı başarabildik. Cumhurbaşkanımız da "Siz dik durun, yeter. Biz ölümüne..." diye tarihe geçen ifadesini de bizim yayınıımızda kurmuş oldu.

Bu zamana kadarki süreçte, yine çok tartışılan konuların başında geliyor, FETÖ yapılanması siyasetçilerin darbe karşıtı duruşlarını, tavırlarını ortaya koymaya ne zaman başladıkları yönünde de soru işaretleri hep dillendirildi, çok tartışıldı. Ben eğer sabaha kadar çalışmamış olsaydım hazırlamış olduğum bir deşifre vardı, onu bilgisayar ortamına aktarabilecektim ama aktaramadım, onu da size ulaştırırım birkaç güne kadar.

BAŞKAN – Memnun oluruz.

...- Saat saat, dakika dakika hangi milletvekillerinin kanalımıza yayına çıkarak hangi ifadeleri kullandıklarına da yine ben bu raporlamada yer verdim, aynı zamanda Cumhurbaşkanımızın bizim yayınıımızda kullanmış olduğu ifadelere de.

BAŞKAN – Orada bir parantez içinde şunu söylememe müsaade edin. RTÜK'ten haber kanallarının o geceki bütün yayınlarını aldık video olarak, ayrıca deşifre de ettirdik, Komisyon üyelerimizin istifadesine sunduk. Diyelim, A Haber, NTV, CNN kanallarda tam olarak kimlerin bağlantı kurduğu telefonla irtibat, canlı yayına çıktıkları da Komisyonumuzun bilgisinde. Sadece bu açıklamanız çok isabetli oldu. Marmaris'teki açıklaması Cumhurbaşkanımızın... Çünkü, "Ben açıklama yaptım." diyordu ama nerede yaptığı anlaşılıyordu. Marmaris'teki konuşması yayın yapıldı bilgisi kendisinde olduğu anlaşılıyor ama sizin yayımlamanız tabii fevkalade önemli bir olay, o da tutanaklara geçmiş oldu.

...- Elbette, tutanaklara geçmiş olması bizim açımızdan da kıymetli.

...-

...- Hayır, açıklama Marmaris'te yerel gazetecilere ve muhtemelen Anadolu Ajansı ve TRT'nin temsilcisine yapılıyor ama o dakikalarda bölgedeki gazeteciler yeterli teknik imkânlarla sahip değiller. Mesela, bu canlı yayının ulaştırılabilmesi için bir canlı yayın aracına ihtiyaç var ama canlı yayın aracı olay yerine ulaştırılamıyor çünkü uzak, bölgede hazırlıkta bu noktada bir ekip söz konusu değil. Sonrasında, Sayın Mustafa Varank'ında bu sürece ilişkin yine sosyal medyadan yaptığı bir açıklama olmuştu, elbette ona istinaden de bazı notları da paylaşmak isterim. Yerel gazetecilerden biri ya da Anadolu Ajansını temsilcisi anladığım kadarıyla, aynı zamanda görüntüleri yani Cumhurbaşkanının açıklamasını kaydederken bir yandan da cep telefonu ile bir kayıt almaya gayret ediyor ama bu kaydı da tamamlamayı başaramıyor yani kırk beş, elli saniyelik bir kayıt bulunuyor elinde, ilk etapta ivedilikle bunu Anadolu Ajansına geçiyor. Anadolu Ajansı ilk flaşı 24 gece yayınlamış yani ben bunun farkında değildim elbette, bunu Sayın Varank'ın açıklamasından gördük, takip ettik, öğrendik. Zaten herhâlde aynı dakikalarda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 9

da CNN Türk'te canlı yayına başlamış oluyor, oradan da Cumhurbaşkanının mesajlarını paylaşmaya devam ediyorlar Anadolu Ajansı ekibi ama Anadolu Ajansıdaki işleyiş, sonrasındaki işleyiş nasıl oluyor, bunu bilmem elbette ki mümkün değil ama saat 4 geçe başlayıp 13 geçe biten bir basın açıklamasından söz ediliyor. 15-16 geçe gibi Sayın İlnur Çevik'e ulaşıyor. İlnur Çevik'in Orhan Sali'ye ulaştırması 20 geçe yapılıyor ve yedi sekiz dakikalık video kaydının ve İstanbul'da çok kaotik bir ortamın bulunduğu bir noktadan, ki tankların sokaklarda gezdiği ve arkadaşımızın sokakta haber takibi yapıp aynı zamanda da bir yandan şirkete ulaşmaya çalıştığı bir süreçte o görüntü eline ulaşıyor. Görüntüyü WhatsApp'a tekrar atıyor, bir başka kurum çalışanımıza. Ben mesela normal bir zamanda denedim, iki buçuk dakikalık bir görüntüyü kendi babama gönderdim. Mesela, 12.25 diyelim ki ilk WhatsApp'a atıldığı saat olarak gözüküyor ama videonun yüklenmesi, iki buçuk dakikalık videonun yüklenmesinin bitmesi -kronometre tuttum- üç dakikaya yakın sürdü. Şimdi, o gece kaç dakika sürdü, bunu bilemiyorum ama biraz vakit almış olacak gibi, sekiz dakikalık bir video kaydının şirketteki arkadaşımıza ulaşması. O görüntü de hemen bir telefonla, işte görüntünün indiği, geldiği telefonla bana yayına indirildi. Hatta, ben birkaç dakika ne olduğunu anlayamadım, "Bu ne?" diye arkadaşlarıma seslendim çünkü her görüntüyü de yayınlamayız, ne olacağı belli değil yani. Başında normal bir görüntü karesi olur ama sonrasında Allah korusun Cumhurbaşkanının enterne edildiği bir görüntüyle karşılaşırız. Dolayısıyla, daha sağlıklı biçimde bilgilendirilmem gerekirdi. Sağlıklı bilgiyi aldıktan sonra Cumhurbaşkanımızın Marmaris'te yaptığı görüntüleri ben oynatmaya başlamıştım ki o arada Cumhurbaşkanımızı canlı olarak yayına bağlama imkânımız oluşunca o telefonu indirdim, başka bir telefonla yayına devam ettim canlı bağlantı şeklinde.

Sonuç olarak, bu bilgileri de yine Komisyonumuzla paylaşmak isterim. İlerleyen günlerde de yine yazılı olarak bunları da size ekstra olarak ulaştıracağımı da beyan edip teşekkür edeyim, başka arkadaşlarımin da vaktinden çalmayayım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum hem süre olarak tam zamanında tamamladınız.

Bu vesileyle ben tekrar ifade edeyim: O gün, gerçekten, basınımızın hızlı iletişimle darbecilere karşı halkımızın sokağa dökülmesi ve Cumhurbaşkanımızın, Başbakanımızın açıklamaları, iletişiminde, halkın sokaklara dökülmesinde fevkalade önemini, çok önemli bir rol ifa ettiğini her seferinde ifade ediyoruz, teşekkür de ediyoruz. Gerçekten sizler de o medyamızın değerli temsilcilerinden birisi olarak bunu burada ifade ettiniz, tutanaklara da geçti.

Çok teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) - Parlatmentonun bombalanması da A Haber'in Genel Kurul salonunda canlı yayına başlamasından sonra gerçekleşti. A Haber canlı yayına bağlandı...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Yok, A Haber değil. Orada bir arkadaşımız, bir milletvekili arkadaşımız Ayşe Keşir Periscope'la yayın yapmaya başladı, onlara yaptı.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 10

... Selçuk Bey, Sayın Kocabıyık başka bir şeyden bahsediyor. Biz o gece Meclis Genel Kurulunun çalışmalarına başladığını Meclis Genel Kuruluna izin alarak giren çalışanlarımız sayesinde canlı olarak yayınladık. Sayın İsmail Kahraman gongu çaldığı vakit biz yayındaydık...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – O sonraki iş...

... Hayır, o daha önce.

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – Yok, yok... Bakın, ben anlatayım...

BAŞKAN – Bir saniye... Hüseyin Bey bir açıklık getirecek.

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – Periscope’la alakası yok. Bakın, biz Başbakanlıkta, Çankaya Köşkü’nde İsmail Kahraman ve diğer arkadaşlar, işte Başkanımız da oradaydı, Süleyman Soylu Meclisi açmaya karar verdik. Hep beraber çıktık, yolda giderken Süleyman Soylu’yla beraber a Haberi aradık, dedik hemen Meclise bir canlı yayın aracı getirin, Meclisi açmaya gidiyoruz ve canlı yayına başlamak istiyoruz. Biz Meclisi açtık, o arada canlı yayın aracını Dikmen Kapısı’ndan almamışlar. Süleyman Bey’le koşarak gittik, kapalıydı orası. Yanlarına bir görevli vererek Çankaya Kapısı’ndan girmelerini sağladık, Genel Kurul salonuna almak istedik, hatta bazı arkadaşlar “Genel Kurul salonuna girilmez.” filan dedi, orada ben müdahale ettim. Genel Kurul salonuna girdi a Haber canlı yayın ve canlı yayına başladı a Haber. Yani, ondan sonra biz Süleyman Bey’le TRT’ye gittik, o arada işte bombalandı Meclis. Dolayısıyla, a Haberin canlı yayınından sonra başladı bombalama olayı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Ben şöyle bir açıklama yapayım: Sayın Milletvekilime teşekkür ediyorum. Bundan önce Meclise girdiğimizde kapıyı kırmak istedik, anahtar aradık, bulamadık, ışıkları aradık, bulamadık, görevliler yoktu. O sırada içeri girdik. Bir vesileyle anahtar bulundu veya kapı kırıldı, tam hatırlamıyorum orayı.

... - Anahtarı bulduk.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Girdik içeriye. O sırada CNN Türk’e yani sizin bu işleminizden önce, a Haber konusu gündeme gelmeden önce Ayşe Keşir Hanımefendi Periscope’la CNN Türk’ten birisine bağlandı herhâlde yani kimle konuştu bilmiyorum, oradan bir yayın yaptı, daha sonra a Haber girdi, sizler vesile oldunuz, teşekkür ediyorum. Ondan sonra da Meclis bombalandı. Bombalandıktan sonra zaten arkadaşlarımıza “Burayı terk edelim.” dedik. Niye? Çünkü çok fazla avize vardı, bu avizelerin hepsi başımıza düşecekti ve biz orada ölecektik. Sundurmaların altına geçtik, oradan da sığınağa geçelim dedik, sığınağı bulamadık, sığınak yok, Meclisin sığınağı yok. Ardından da arkadaşlarımız kötü bir yer buldular, oraya geçtik. Bu sefer de bizim Bursa Milletvekilimiz engelli olduğu için onu taşıyamadık oraya, Bursa Milletvekilimiz Bennur Karaburun Hanımefendi, biz onunla beraber kaldık, baktım o yalnız kalacak, arkadaşlarımız öyle geçti ama geçtiğimiz yer de öyle bir sığınak falan da değildi.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Başkanım, müsaadenizle ben hemen Banu Hanım konuşmuşken bir şey eklesen. O gece olanların haricinde a Habere...

BAŞKAN – Ravza Kavakcı Hanım, kayıtlara geçsin.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 11

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Evet, Ravza Kavakçı, İstanbul Milletvekili.

Bütün basın mensuplarına, buraya teşrif eden sizlere ama özellikle de a Habere de şunun için de teşekkür etmek istiyorum: O gün bir grup milletvekilimiz Mecliste olanlar, Ankara’da olanlar Genel Kuruldaydık, şehir dışında olanlar biz kendi bölgelerimizdeydik, sokaklardaydık ve ben birçok şeyi, ne Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamasını seyredebildim, Sayın Başbakan aradı, oradan buradan duyduklarımızla biz sokaktaydık. Ama, bugün de yeni görüntülerle ve tekrar tekrar bunun verilmesi ve belki de şöyle bir Komisyonumuzun teklifi olabilir, nasıl kamu spotlarını bütün kanallarımız yayınlıyorlar, bütün kanallarımızın bu 15 Temmuz anlatan ve o günkü mücadeleyi anlatan kamu spotları şeklinde a Haberin yaptığı gibi görüntüleri yayınlaması, sonradan da hem yeni çıkan şeylerle hem de o gün ne olup ne bitmiş, gerçekten birçoğunu ben haftalar sonra sizin tekrar yayınlarınızda seyrettim. Çünkü öyle bir oturup televizyon seyretme imkânımız, vaktimiz yoktu bizim, iş yapmamız gerekiyordu. Bu manada çok kıymetli, onun için sizin şahsınızda da teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Ravza Hanım.

... - Bir meslektaş olarak yani gazeteci kökenli birisi olarak ve o geceye bütün yönleriyle tanık olmuş birisi olarak tabii a Haberin yanı sıra NTV'nin gösterdiği performans çok iyiydi, Kanal 24, TV Net, Kanal 7. Bunların hepsi demokrasiden yana onlardan itibaren tutum takındı. Mesela Başbakanımız ilk olarak galiba NTV’de konuştu. Dolayısıyla, medya o gece muazzam, tarihî bir görev ifa etti, onu da söylemek lazım.

BAŞKAN – Evet, onun altını çizdik, tekrar çizmiş oluyoruz.

Teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – TÜRKSAT’ı ele geçirmiş olsalarmış o 4 teknisyen Fetullahçı terör örgütünün 4 elemanı geç kalıyor, o sırada içeride askerler var, darbeciler var. “Yayınları kapatın.” diyorlar. “Kapattık.” diyor oradaki çocuk, mühendis cesaret örneği gösteriyor. Sonra, bir darbeci arkaya geçerek “Kapatmamışsınız.” diyor. Bu sefer öteki 4 adamı bekliyorlar, teknik adamları. Ne olurdu diye sorduk biz. “Eğer burayı ele geçirselerdi medya bu fonksiyonunu ifa edemezdi, olumsuz yayınlar yapılırdı, olumsuz onlar yapardı, darbecilerin eline geçirdi tüm Türkiye’deki yayın sistemi. Onlar olumsuz yayınlarla halkın moralini bozarlardı ve belki de darbe gerçekleşirdi.” dediler oradaki teknik elemanlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ben tekrar çok teşekkür ediyorum hepinize geldiğiniz için ve bize o geceyi paylaşacağınız için. Bütün basın mensuplarına ben de teşekkür ediyorum ama bir fikrimi paylaşmak istiyorum: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın Marmaris’te bulunması özel bir sebepleydi. Muhtemeldir ki orada Anadolu Ajansı veya diğer kanallar bulunmayabilir ama diğer kanallar belki bulunmayabilir ama Anadolu Ajansının daha seri çalışıyor olması ve o haberin tüm Türkiye’ye daha çabuk geçmesi gerektiğini düşünüyorum. O gece yayında olan size, Hande Hanım’a ve diğer tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum. Ben de Türkiye Büyük Millet Meclisindeydim o gece. Çorum’dan geldim. Çorum’da yolda Ankara’ya gelirken

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 12

bu köprüdeki hareketlenme başlamıştı ve arabamızın radyosundan ve kendi cep telefonumuzdan zaman zaman kesilmesine rağmen Oğuz Haksever'in sesini çok duydum, hiç unutmuyorum "Cumhuriyet Halk Partisi neredesiniz, müdahale etmeniz lazım, demokrasiye karşı bir girişim var." gibi cümlelerle biz gerçekten olağanüstü şeyler olduğunu öğrendik. Bu anlamda Oğuz Bey'in sesini hiç unutmuyorum, kulaklarımdan hiç gitmiyor sesiniz. Ondan sonra gerçekten ciddi bir şeyler, çünkü yolda geliyoruz araçla ve ses bazen kesilebiliyordu. Anadolu Ajansı'nın daha verimli çalışması gerektiği kanaatindeyim, bunu burada söylüyorum. Muhakkak makul sebepleri vardır ama Hande Hanım'ın ve sizin yaptıklarınızı da ötelemek anlamında söylemiyorum ama bir devlet kurumu olarak daha verimli bir hizmet sunması gerekirdi o gün için. Bunu da zabıtlara geçirmek istedim. Tekrar çok teşekkür ediyorum. İlerleyen saatlerde görüşeceğiz nasıl olsa.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuklarımızla devam edelim.

Profesör Doktor Cemal Zehir Bey, çok kısa tanıtımla başlarsanız seviniriz Cemal Bey.

PROFESÖR DOKTOR CEMAL ZEHİR – Öncelikle Sayın Başkan ve siz değerli milletvekillerimiz; sizlere çok teşekkür ediyoruz uzun zamandan beri yoğun bir mesai harcıyorsunuz ve Komisyonunuz olarak bu konuda dinlenmesi gereken hemen hemen herkesi dinliyorsunuz ve cesaretle de işin üzerine gittiğinizi okuduğum metinlerden de görüyorum, onun için tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

PROFESÖR DOKTOR CEMAL ZEHİR – Tabii, darbe girişimiyle ilgili olarak herkesin, basın mensuplarının başka bir anısı, bizlerin başka bir anısı oluyor. Ben de darbe girişimi olduğu gece Altınoluk'taydım. Üniversitedeki asistanım –şimdi yardımcı doçent- beni aradı, saat 10 civarlarında "Hocam, boğaz köprüsünü tutmuşlar, acaba darbe mi oluyor?" Ben de ona kafayı mı yedin, böyle bir şey olacak bir durum mu var memlekette yani? Öyle dedim filan. "Yok Hocam, bir şeyler oluyor." Her on beş dakikada bir bizi arıyor, biz Altınoluk'ta olduğumuz için bilgimiz yok. O arada bir başka doktor Ankara'da saat 10 buçuk gibi, "Hocam burada helikopterler uçuyor, alçaktan uçuşlar yapıp ses bombaları atıyor." Bir asker kızıydı o. O biraz daha şeyden bildiği için herhâlde darbe oluyor çünkü her taraf. Sonra "Kurşun atmaya başladılar." dedi. Öyle saat 1'e kadar yine on beş dakikada bir beni aradı, dedim bir sığınağa gir ve şey etme. Oraya misafir olarak gitmiş Ankara'ya ama yolda kalmış yani. Böyle bir ruh hâliyle darbeye karşı karşıya kaldık. Tabii, sizler de birçoğunuz gibi biz de 1980 darbesini görmüştük en azından ailemiz olarak biz yaşayan bir fert olarak da bunu biliyorduk. Darbenin ne kadar şiddetli ve ağır olacağını ve bunun bedelinin de olabileceğini eğer başarsalardı çok iyi hisseden birisiydim. Onun için benim de yapabileceğim tek şey vardı: Darbe gecesi tweet atmaya başladım. Arkadaşları sokaklara davet etmeye başladık ama bir taraftan da gece ne oluyor gibi saat 2'ye, 3'e kadar darbecilerin psikolojik üstünlüğü vardı Cumhurbaşkanının medyaya çıkıp da açıklama yapması, halkı sokaklara çağırması sonunda telefonlarla ulaştığımız arkadaşlar, İstanbul'da diğer asistanların da havaalanına Cumhurbaşkanını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 13

karşılamaya gitmişlerdi, onlardan da bilgi alınca biraz rahatladım. Ama tabii ki darbenin bu şeyini yaşadık.

Şimdi, bütün darbeye ilgili yazılanlar, çizilenler hepsine baktığımızda aslında bu darbeye bir büyük resimden bakmak lazım yoksa bir geceye indirmek ya da bir terör örgütünün o akşamki faaliyetine ya da uzun zamandan beri devam eden faaliyetine bakmak yeterli değil. Biliyorsunuz, 1980'deki darbe olduğunda ... ya da CIA'nın Ankara masası Washington'a geçtiği bildiride "Bizim çocuklar başardı." Çok şükür, şimdi, biz diyoruz ki: "Sizin çocuklar başaramadı." Artık milletimiz başardı, bu sefer bizim çocuklar başardı. Tabii, burada darbeye ilgili olarak darbe bir defa askerî darbe. Onun için askerî yapılanmalarda neler yapmak lazım ki böyle bir darbeye karşı karşıya kalmamak için? Tabii, ben aynı zamanda harp akademilerinde kurmay subaylara ve silahlı kuvvetler akademisine strateji dersleri de veriyordum son üç yıldan beri. Bu verdiğim süre içerisinde belli bir tecrübelerim ve gözlemlerim oldu. Bazen strateji anlattığım ve stratejik iletişim verdiğim gruplarda ki bunlar yarbay, general seviyelerinde insanlar oluyor grubuna göre- bir iki defa ya ben bu askeriyenin eğitimine girmeyeyim dediğim oldu. Bunların da şeyi, işte bir ikisinde açtığım stratejik iletişim tartışmasında "Hocam, bunları bırak da bu yolsuzlukları konuşalım." diyen bir çıkışmalarla karşılaştığım da oldu. Yani böyle içeride bir iki şeyde... Hatta bu en son güneydoğu operasyonlarıyla ilgili imzacı profesörler, akademisyenler filan vardı hepimizin bildiği, ben de Yıldız Teknik Üniversitesinde bu komisyonun başkanlığını yapıyorum, bu şeyde de bildiğim insanlar vardı. Kamuoyundaki o stratejik iletişimde yanlış yapıldığı kanaatindeyim çünkü bunlar psikolojik üstünlük eğitimi aldılar akademisyenlerle ve bayağı da destek alır gibi oldular ama Sayın Cumhurbaşkanımızın dik duruşu ve özellikle sert tepkisi karşısında ancak tekrardan bizim ya da bu şeyi destekleyen, milletin yanında olan insanların psikolojik üstünlüğü ele geçirmesine vesile oldu. O süreçte onunla ilgili bir konuşmada yine baktım, yine de stratejik iletişimde bunlar siyasetçilerin işleri, bizim işlerimiz değil gibi yani herhangi bir fikir ve görüş üretmeye de bir takım çalışmasıydı. Mesela pek fazla istediğim bir şey çıkmadı yani ki bunlar en yetkin insanlar şeyiydi. Böyle beni çok üzen iki anım olarak şey yapıyorum. Tabii bu "Our boys." lafını niye söyledim? Yoksa Türk Silahlı Kuvvetlerinin genelde kurmay subay olanlar Amerika'ya gidiyorlar, burada John Hopkins veya diğer askerî akademilerde iki yıla yakın eğitim alıyorlar. Bu aldıkları eğitimlerde onları ben büyük bir formasyondan geçirdiği kanaatindeyim ya da belli bir oranda devşirildiğimiz kanaatindeyim. Onun için, buraya seçilen kurmay subaylarda belli bir yani milletiyle, medeniyetiyle, geleceğiyle ilgili kriterleri de kendisiyle barışık ve kendini içselleştirmiş insanlar olması gerek düşünüyorum yoksa böyle ya konuştuğum tartıştığım subaylarda bu derinliği göremediğim çok oluyor. Onun için kolayca Batı'nın bu güçlü propaganda silahlarıyla çok kolay etkileniyoruz. Ben de Batı'da ... yapmış biriyim, Batı'yı gördüğüm için, Batı'nın güç olarak, ekonomik olsun, politik olsun, askerî güç olsun, bizden daha güçlü olduğu için kendine bizi cezbettiriyor. Yani onun için kendimizi bu manada bir test etmemiz ve belli testlerden geçen subayların aslında gitmesi lazım bana göre yoksa kolayca yetiştirdiğimiz elemanları onlara şey edebiliriz. Bu konuda özellikle benim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 14

şeyim. Özellikle NATO'da eğitim gören subaylarla ilgili yani eğitim değil de NATO'da görev yapmış olup dönmüş olanlarla filan bu süreçte birkaç defa akademideyken muhabbet ettiğim kişiler oluyordu. Onlarla diğer, o NATO'ya gitmemiş olan subaylar arasındaki görüş farklılıkları yani olayları değerlendirmenin yine farklı olduğunu, NATO'dan gidip gelenlerin daha beynelmilel baktığını gördüm ama gitmemiş, orada görev almamış ya da daha o aşamaya gelmemiş olanlarınsa daha bizim gibi, daha yerli, daha ulusal düşündüğünü gördüm. Yani bu da benim tespitim.

BAŞKAN – Onu biraz açabilir misiniz? Şimdi, beynelmilel deyince iki anlama gelebilir. Bir uluslararası standartta askerî vazifesini yapan, siyasi otorite emrinden çıkmayan bir anlayış da anlaşılabilir çünkü olması geren. Hani millî yerli deyince bize has darbe tarihi de gündeme geldiğinde buradaki yaklaşım da farklı anlaşılabilir. Onu da biraz açabilir misiniz?

PROFESÖR DOKTOR CEMAL ZEHİR – Birisi NATO gözüyle gözlemlediğini gördüm yani NATO gözüyle bir Türkiye ve içsel bir Türkiye'nin tarafı olarak değil de bir NATO subayı gibi, kendini o pozisyona çok içselleştirmiş gibi görüyorum. Ben NATO'nun son özellikle Orta Doğu'dan önce 1991'den beri hatta yani bu doğu bloku yıkıldığından beri NATO'nun Türkiye'yle ittifakının böyle bir daha önceki ittifaktaki birliktelikten çok daha düşük olduğunu hatta birçok yerde de bizi tasfiye ettiği kanaatindeyim. Her ne kadar NATO üyesiyiz diyorsak da bizi tasfiye ettiği kanaatindeyim. Bunu da Bosna'daki gözlemlerimizde olsun, Bosna'da evet, NATO müdahale ediyor ama radyodan Türkçe yayını bir saate indiriyor Kosova gibi bir yerde. NATO ordusu onu yapıyor yani. Onun dışında, Orta Doğu'daki Arap baharı sürecinde ve en son yaşadığımız bu Suriye ve Irak krizlerinde, ben aynı zamanda Orta Doğu üzerine master yapmış bir kişi olarak ilk .....biri olarak söylüyorum: Türkiye Orta Doğu müzakere masasında ben de varım ve ben de olacağım ve burada ben olmadan ben bir bölgesel gücüm ve buranın tarihî kadim hâkimi benim, bensiz burada paylaşım yapmasın." dediği için NATO bizi tasfiye ediyor. İşte biliyorsunuz, bu Sovyetlerle, Rusya'yla bugünkü kriz yaşamadıktan hemen bir ay önce Türkiye'nin uzun mevzili savunma sistemi olmadığı için işte Patriot füzelerini geri çektiler. Hemen yanımızda bir savaş olurken böyle bir ortamda bu füzeleri geri çekmiş olmaları bunun en bariz örneği olarak karşımıza çıkıyor çünkü Türkiye'yi savunmasız bıraktılar ve Ruslar da bildiğiniz gibi uçağımızı düşürdüler. Ve bu sürecin içerisinde yani benim bu manada Orta Doğu'daki Arap baharı sonrası gelişen gelişmelerin de bu bugün yaşadığımız darbe girişiminde büyük etkisi olduğu kanaatindeyim. Birinci olarak bunu tespit etmek istiyorum. Bu şeyde örgütle ilgili ya da askerî darbe girişiminin içerisinde sivil ayağını oluşturan FETÖ'cü darbe girişim örgütüyle ilgili şunu söylemek gerekiyor: Bu sadece bugüne ait bir şey değil, biraz Orta Doğu tarihini özellikle İslam dünyasının, Osmanlı'nın son üç yüz yıllık tarihine bakarsanız bu geçmiş kökleri olan bir şey. Batı'nın şark politikasının devamı olan bir uygulamayla karşı karşıyayız. Yani Muhammed Abdulvahhab denen bir kişiyle başlayan Vahhabi hareketi ve yeni bir tarikat oluşturarak Arapları öncelikle Türklerden ve Osmanlı'dan kopardılar ve bunu yaklaşık yüz yıllık bir süreç içerisinde olgunlaştırarak yaptılar. Bugün Vahhabiliğin Arabistan'daki yükselişi, gelişimi, onun devamındaki Şerif

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 15

Hüseyin olayını düşünürseniz bu süreç Osmanlı'nın Orta Doğu'dan kopmasında dinî cemaatleri kullandığını hatta Yemen'in 1904-1908 Osmanlı'nın Yemen'deki yapmış olduğu İngilizler ve diğer müttefikleriyle savaşlarında gördüğümüz şey Abdullah Mansur gibi işte bir İngiliz Ajanını kullanmaları, daha sonra Lawrence'le Suudi Arabistan'daki yapılan yapılanmalar ve ben İngiltere'de 2005'te şeyin yüzüncü yılı dolayısıyla bir belgesel film seyretmiştim Lawrence komutasındaki Arap öncülerini Şam'a bizim askerlerden daha önce gittiğini gördüm gerçek filmlerini göstermişlerdi. Yani bunlar dinî cemaat olarak organize edildiler ve İslam dünyasında Osmanlı'yı yok ettiler. Bunun üzerine demek ki Muhammed Abdülvahhab da, Abdullah Mansur da Yemen'de Lawrence'le bunu görüyoruz. Bunun dışında, dinî cemaatler nasıl yapılanıyor şeyine bakarsanız bizim bu Türkiye örneğinde şimdi, mesela biz seviyoruz yani Türkiye olarak Mısır'da mesela İhvan Grubu'na karşı bir sempatimiz var ama İhvan Grubu şeydeki Mısır ihtilalinde Muhammed Necib'le beraber Mısır darbesini gerçekleştiren ekiptiler. Sonra ne oldu? Yönetimi beraber yönetmeye başladılar, sonra okullar, camiler, kreşler, yurtlar İhvan Grubu'nun olduğu için devleti bir anda General Muhammed Necib ve ekibi, daha sonra da Abdül Nasır, devlet bir anda biz devleti yönetiyoruz ama devletin arkasında bir başka örgüt devleti yönetiyor, biz paralel devlet diyoruz da tam bir paralel devlet yapılanması olmuş. Bunun üzerine gücü paylaşmak istemeyen iktidar, çünkü güç paylaşılmaz, bunu istemeyen Mısır yönetimi İhvan Grubu'nu tasfiye etti, liderlerini. İşte biz onlara "şehit" diyoruz ve Hasan el-Benna diğerleri filan, Seyyid Kutublar filan, bunlar süre içerisinde idam edildiler ve böylelikle uzun yıllar İhvanı yönetimden uzak tuttular, ta ki bu Arap Baharı oluncaya kadar.

Şimdi, böyle bir yapılanmada İhvan her şeye rağmen milletiyle karşı karşıya gelmedi ve de başkalarının şeyi olmadı, yani Batılı emperyalistler, hepsini yazabilirsiniz... Bunların bir piyonu olarak gitmedi. Ama bizdeki dinî yapılanma özellikle de bu darbe girişimindeki FETÖ yapılanması. İşte sizin darbe tutanaklarından da okuduğumuz, hepimizin de gördüğü, 1968'li yıllar belki daha ötesi de var ama bir yerde Said Nursi'nin oluşturmuş olduğu görüşün üzerine bir ayak kurarak kendi ekibini kurdular, yani onun tezgâhında kendi tezgâhını açtılar, bir nevi gecekondu kurdular ve kurdukları gecekonduyla büyük işte bugün nasıl gecekondu vardı, garibanlar kurar, sonra gelir onu bir müteahhit alır, önce gecekondu, sonra büyük işte İstanbul gecekonduları, Zeytinburnu gecekondularıdır meşhur İstanbul'da kurulan ilk Zeytinburnu'dur mesela. Büyük binalara çıkar, şimdi dev binalara doğru çıkıyor. Böyle bir bina kurdular ve diğer bütün grupları da susturarak kendi içine aldılar yani kendi gruplarının içerisinde.

Tabii, zaman içerisinde, bugün öğreniyoruz ki, askeriye bu kadar köklü girdiklerini ve askeriye içerisindeki belki şimdiye kadar ilk defa da böyle kapsamlı kullanıldıklarını görüyoruz. İşte bunun altında yatan şeyin bugün yani "kripto FETÖ'cüler" diyoruz ya, aslında "kripto örgütler" desek mesela, düşünelim, Amerika bence ve Batı çünkü bu darbenin içerisinde onlar her şeyiyle gözüküyorlar. Bu ekibi belki şimdiye kadar ilk defa kullanma ihtiyacı hissetti. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanlığının önderliğindeki AK PARTİ hareketini son on dört yıldan beri bir türü aşağı indiremediler. Orta Doğu'da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 16

ve dünya genelindeki politikalarının aleyhine durumlar ortaya çıktı. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanı bir taraftan işte “Dünya 5’ten büyüktür.” derken Birleşmiş Milletler de genel kurulun da bunların temellerini sarsıyor. Bu sarsma gittikçe dünya üzerinde de böyle mazlum milletlerde sempati uyandırıyor ve bunu da çözmek istiyorlar ve bir türlü Orta Doğu’da ilk önce bizi kandırmaya çalıştılar, “Büyük Orta Doğu Projesi” dediler, “Siz bunun başkanı olun.” dediler, “Eş başkanı olun.” dediler filan ama baktılar ki eş başkan filan biz şunu gördük, bu bizi tasfiye etmeye dönük bir hareket, Türkiye’yi Orta Doğu’dan tasfiye etmeye yönelik bir hareket. Bunun üzerine Türkiye kendi kozlarını masaya koyup da “Ben bu müzakere masasında varım ve sizin yaptığınız paylaşım hem adil değil hem insani değil, onun için de biz bu paylaşımında buranın kadim halkı olarak bize sormadan bir şey yapamazsınız biz de burada hakkımızı alacağız.” dediği için de bizi sıkıştırıyorlardı, sıkıştırma geldi, geldi tüm kozlarını oynadılar aslında zaman içerisinde. İşte 2005’teki, 2007’deki diğer darbe girişimleri, muhtıralar, şunlar bunlarla en son baktılar işte yolsuzluk suçlamalarıyla iktidarı devirmeye kalktılar, bunu da başaramadılar, en son, son kozlarını oynadılar. Yeni belki de en kripto örgütlerini belki başkaları var mıdır diye düşünüyor ama bu kadar güçlü bir yapılanmaya, bu kadar sinsi ve hepimizin ve bulunduğumuz çevredeki mahallemize, sokağımıza birçoğumuzun evine girmiş olan bu yapı çünkü her yere girmeyi, yani tahtakurusu gibi her yere girmeyi bir hizmet addediyor ve her yere girmiş. Onun için böyle bir yapıyla ancak kurtarabiliriz dediler ama onu da başaramadılar. Bence sonuç itibarıyla şunu söyleyebiliriz.

BAŞKAN - Öneri ve önlemleri de bağlarken söyleyebilirsiniz.

PROFESÖR DOKTOR CEMAL ZEHİR – Silahlı Kuvvetlerle ilgili, yetiştirmelerle ilgili eğitim önlemleri alınması lazım. Yani çıkan her çocuk kendisini darbeci ya da işte biz şimdi çıkıyoruz her çocuğu Atatürk yetiştirmeye çalışıyoruz ve “içimizde” deyip devamlı şey ediyoruz. Şüphesiz Atatürk’e bir şey değimiz yok da Atatürk yok piyasada. Yani bunların her biri kendisini Atatürk zanneder gibi bir gün gelip ben yöneteceğim pozisyonuna getiriyorlar. Birkaç defa asker yönetmiş diye, bunu şuur altında yapıyorlar. Özellikle kurmay subay olmak böyle bir şey. Onun üzerine general oluyorsun, başka bir sınıf gibi çıkıyor ortaya.

Yani basit bir tecrübe. Bir gün Deniz Kuvvetlerine Orta Doğu’yla ilgili bir konferans vermeye davet ettiler, subaylar davet etti, yüzbaşı karşıladı, sonra albaylar donanmadaki eğitim komutanıydı, sonra arkadan generaller geldi, işte donanma komutanı, kurmay başkanı filan. Baktım, birer birer gittiler onlar, hepsi yanından kalktı. Ben o generallerle kaldım, hiçbirini de tanımıyorum tabii şey olarak. Dedim ki daha sonra: “Siz niye kalktınız, biz orada oturmuşuz, toplantı...”, “Hocam, onlar başka bir sınıf, bizim onların yanında oturduğumuz bile faul olabilir, başımıza bela olabilirdi.” Yani bu şeyi kırmamız lazım, eğitim altyapısını kırmamız lazım.

Tabii, bunun dışında Türkiye’deki devletin yapması gereken fonksiyonları hiçbir cemaate bırakmamak gerekir, hiçbir örgütlü yapıya bırakmamak gerekir. Çünkü örgütlü yapıların sonunda bunu kendi örgütünün lehine kullanma arzusu var, bu arzu diğer cemaatlere de kendisini sirayet edecektir. Onun için bir cemaat dinî bir hizmet yapıyorsa sadece dinî

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 17

hizmetini yapmasının dışına çıkarılmaması gerekir. Bunu da devletin Türkiye Cumhuriyeti Diyanet teşkilatı var, milletin doğru dürüst din öğrenmesini sağlaması lazım. Yani bugün Türkiye'de mehdi inancıyla ilgili olarak her cemaat kendisinin şeyhini, cemaatin önderini böyle bir şey kabul ediyor ve onun dediğini kutsal kabul ediyor, aleyhine konuşamıyorsunuz, konuştuğunuz zaman size de düşman oluyor. Onun için, Diyanet görevini tam yapmalı ve İslam'ın gerçekleriyle halkı kendisi yüzleştirmeli. Yoksa uydurma birçok düşünceyle, fikirle insanları kandırarak cemaatlere doğru yönlendiriliyor ve böylelikle en değerli varlıklarımızı kaybediyoruz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN - Ben de çok teşekkür ediyorum Profesör Doktor Cemal Zehir Bey.

Sayın Ersin Çelik, buyurun.

YENİ ŞAFAK GAZETESİ İNTERNET YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ ERSİN ÇELİK - Herkese merhaba.

Komisyonumuzun değerli çalışmaları için de kolaylıklar diliyorum ve burada bulunan meslektaş büyüklerime, arkadaşlarıma da bir kez daha 15 Temmuz gecesi ve sonrasında gazeteciliğin ötesinde bir duruş sergiledikleri için de çok çok teşekkür ediyorum.

Konuşmama başlarken 15 Temmuz gecesi Beylerbeyi'nde şehit edilen foto muhabiri mesai arkadaşım Mustafa Cambaz'a da rahmet diliyorum. Yaklaşık yirmi yıldır gazetemizde çalışıyordu ve benim de dört buçuk yıllık bir mesai arkadaşlığım vardı Mustafa Cambaz'la. Yani onun adını anınca biraz tüylerim diken diken oluyor, Türkiye'deki tüm Selahattin camilerinde Osmanlı ve Selçuklu mimarisi camilerini kare kare fotoğraflayan tek kişidir Mustafa Cambaz ve o camilerin de hikâyelerini de yazandır aynı zamanda. Allah mekanını cennet eylesin.

BAŞKAN - Amin.

YENİ ŞAFAK GAZETESİ İNTERNET YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ ERSİN ÇELİK - O geceyi yoğun şekilde yaşayan gazetecilerden biriyim ben, dijital tarafındaydım daha çok. Burada hani bir ön almak gibi ya da öne çıkmak gibi algılanmasın ama Fetullahçı subayların darbe yaptığını duyuran da ilk gazeteciydim ben. 22.36'da "Fetullahçı subaylar çıldırdı, komuta kademesini ele geçirmeye çalışıyorlar." diye "yenisafak.com"dan haberi duyurup kamuoyunu bilgilendirmiştik. Sonrasında da çok hızlı gelişmeler yaşandı. Bununla ilgili de birtakım notlarım var. İşin dijital tarafıyla ilgili de söyleyeceklerim var, çünkü ben hâlen daha bir tehlikenin, bir gücün devam ettiğini düşünüyorum bu FETÖ örgütünün dijital dünyada hâlen daha çok güçlü olduğunu ve bütün kirli enformasyonları şu gün bile şu saatte bile şu dakika da bile sürdürdüklerini gözlemleyebiliyorum.

O geceye dönecek olursak, 22.36'da geçtik biz darbe olduğunu ve Fetullahçıların yaptığını, başlığımız aynen böyleydi: "Fetullahçı subaylar çıldırdı, komuta kademesini ele geçirmeye çalışıyorlar." diye. Tabii, bunun öncesinde de yirmi-yirmi beş dakikalık bir doğrulama sürecimiz vardı.

Yeni Şafak gazetesi 15 Temmuzdan bir ay öncesinden başlayan bir haber silsilesiyle Türk Silahlı Kuvvetlerin içerisindeki FETÖ'cü yapılanmayı deşifre eden haberlere imza atmıştı. 15 Temmuz günü gazetemizin manşeti

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 18

de zaten "TSK bile pes etti." şeklindeydi. Fakat 15 Temmuz, yani 14 Temmuz 15 Temmuzla bağlayan gece Fransa'nın Nice kentinde DEAŞ'ın düzenlediği kanlı katliam nedeniyle bizim manşetimiz o gün için biraz kadük kaldı diyelim, çünkü çok büyük bir katliam yapmıştı DEAŞ Fransa'da, bizim manşetimiz çok konuşulmadı ama o gün işte "TSK bile pes etti." manşeti aslında akşamında gerçekleşmiş oldu. Biz, komuta kademesindeki YAŞ'ta emekliliği istenecek, görevden alınacak komutanlara kadar bir habercilik başarısı olarak bir aydır bunları yazıyorduk. Bunun da verdiği öz güvenle ve gerek emniyetten gerek de sivil kaynaklardan doğruladığımız neticede bir darbe yapıldığını ve bunu Fetullahçı subayların yaptığını söyledik. Çünkü bir kesim, Kemalist subayların darbe yaptığını söylemeye başlamıştı. Özellikle Ulusal TV kanadı yani darbeyi Kemalistlerin yaptığını düşünerek böyle bir destekler havadaydılar.

Tabii, biz bu ilk bilgiyi geçtik, 22.46'da da ilk "tweet"i ben attım Yeni Şafak'ın hesabından, yine darbe yapıldığına dair bir "tweet"ti bu ve o "tweet"in altına gelen yorumları bugün dönüpte tekrar okuyalım, o bahsettiğim Fetullahçıların dijital izine çok rahat rastlayabiliriz, çünkü biz bir doğrulamayı da tersten yaptık o gece. Fetullahçıların bu 15 Temmuzdan hemen sonra kapatılan "haberdar" diye bir İnternet sitesi vardı, o gece ilk biliyorsunuz kamuoyu algısı ve medyanın da yorumları bir güvenlik önlemiydi, köprülerde bir terör eylemine karşı güvenlik önlemi alındığına dair bilgiler vardı. İşte bu bilginin kaynağı o "haberdar" denilen İnternet sitesinin oraya gönderdiği muhabirlerin aktardığı bilgilerdi. Ben onların çok net ifadelerle ve olay yerinden bilgi aktarmalarıyla ters bir operasyon olduğunu anladım. Çünkü köprüde güvenlik önlemi oluyor ama diğer taraftan "Twitter"a video düşüyor, asker, polisin silahını almış ya da Beylerbeyi'nde "Yönetime el koyduk." denen o anda düşen daha sonra geriye dönük olarak tek tek dakika dakika tarayarak o anda "Twitter"a düşen, daha sonra geriye dönük olarak tek tek dakika dakika tarayarak "Twitter"a o anda neler atılmış diye ben arşivledim. Keşke siz de sosyal medyayı bir konuda birtakım programlar yardımıyla arşivleseniz, çok derinlikli bilgiler var oralarda.

BAŞKAN - Sizden talep etsek onları, Komisyonumuza gönderebilirsiniz.

YENİ ŞAFAK GAZETESİ İNTERNET YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ ERSİN ÇELİK - Tabii, gönderebiliriz.

Yani diğer taraftan tankları alkışlayan vatandaşlar filan da var "Twitter"da, Bağdat Caddesi'nde, Acıbadem'de bunlar videoyla kayıtlı, o anda "tweet"lenmiş, otuz saniyelik videolar. İşte ilk helikopter uçmaları, vesaire.

Sitenin yayınına dönersek, yenisafak.com bunu geçti, 22.50'de de Tvnet televizyonlar arasında yine darbe olduğunu ve Fetullahçıların yaptığını duyuran ilk televizyon kanalı oldu. Bu, RTÜK kayıtlarında da sabit.

BAŞKAN - Saat kaçta?

YENİ ŞAFAK GAZETESİ İNTERNET YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ ERSİN ÇELİK - 22.50.

Bizim sitemiz tabii, kapasitesinin üzerine çıktı. O anda anlık yüz bin okuru vardı ve sitemiz okur girişlerine müsaade etmemeye başladı, serverlar kasmaya başladı. Biz de hemen Facebook ve "Twitter"dan açık yayın yapmaya başladık. Bizim yenisafak.com Türkiye'nin en büyük medya sayfası,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 19

“Facebook”taki en büyük medya sayfası Yeni Şafak’ındır. İngilizce, Arapça ve Türkçe olarak yayım yapar, toplamda 8 milyon takipçisi vardır. Bunun yaklaşık 4 milyonu da Türk kullanıcılarıdır. Oradan yaptığımız canlı yayınlar vesaire arşivimizde duruyor zaten, o esnada yaptığımız yayınlar. Çünkü, sitemize giriş imkânsızdı. Yine, Yeni Şafak’ın Twitter’ hesabından atılmış “tweet” var, saat 23.21’de “Türk halkına çağrı!” diye, 3 adet bir tweet. Bunu da bizzat ben yazmıştım. Şöyle, okumak istiyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Tabii.

...-15 Temmuz, 23.21’de atılıyor ilk “tweet”: “Türk halkına çağrı; Türkiye Cumhuriyeti devleti, Fetullah Gülen’in kurduğu paralel yapı mensubu subaylar tarafından ele geçirilmek isteniyor. Türk halkının iradesi bir kez daha engellenmek isteniyor ve seçilmiş siyasi iktidarı ortadan kaldırmaya çalışıyorlar. Kahraman Türk halkını bu darbe girişimi karşısında sessiz kalmamaya ve darbeye teşebbüs edenlere karşı tavrını ortaya koymaya çağırıyoruz.” diye, bizzat benim yazdığım 3 adet “float” şeklinde tweetti. Ben bu “tweet”leri attıktan sonra, Tvnet’in o son dakika yayını keserek kendim yine televizyona çıkıp yaklaşık on beş dakikalık, halkın neden sokağa çıkması gerektiğine dair bir konuşma yapmıştım. Bu esnada çok tehdit aldım, onu da söyleyeyim, Fetullahçılar tarafından. Asker ile halkı karşı karşıya getirmek istediğim yönünde bir çalışma yaptığımı, Yeni Şafak’ın provokasyon yaptığını... Ve bu “tweet”lerin altında da yazıldı, hâlen de silmemişler yani yazdıklarını, belki de yüzlerce “mention” var altında. Saat zaten on ikiye doğru da işte Cumhurbaşkanımızın nerede olduğunu... Önce NTV’ye sanırım bağlandı, sonra A Habere bağlandı vesaire. Onları da bizzat biz yine “Periscope”dan, kendi Twitter ve Facebook hesaplarımızdan gerek NTV’nin gerek A Haber’in yayınlarında aktararak bu şekilde bir yayın politikası ortaya koymaya çalıştık.

O geceyle ilgili, ben bunun dijital altyapısına bakıldığı zaman Nisan ve Mart aylarına dayandığını düşünüyorum. Bizim Facebook sayfamız 2016’nın Nisan ayında bize hiçbir şekilde haber verilmeden kapatıldı, on gün boyunca sansürlendi. TİB, BTK, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık seviyesinde girişimlerden sonra Facebook üzerinden kurulan diplomatik baskıyla bu on günlük sansür neticelendirildi ve bizim sayfamızı tamamen ortadan kaldıracak.

BAŞKAN – Facebook’un sansürü müydü bu?

...-Evet, Facebook’un sansürüydü.

Bunun sebebini araştırdığımızıza, bize hiçbir açıklama yapmadılar ama o dönemde bizim Facebook’la birebir yazışmalarımızın bazı Fetullahçılar tarafından Twitter’da deşifre edildiğini gördük. Ben bizzat bunu bir ipucu olarak yakaladım ve bunun üzerine gidince o hesapları, Twitter hesaplarını kapattılar ve çok etkin hesaplardı bunlar.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Nasıl, orayı bir açalım mı? “Deşifre” kelimesini nasıl kullandınız, hangi manada kullandınız?

...-Şimdi, biz Facebook’la yazışıyoruz, diyoruz ki: Bizim hesabımızı niye kapattınız? O da diyor ki: “Siz şu şu sayfanızı şu şekilde birleştirmişsiniz.” Bu ikinizin arasındaki bir yazışma ama üçüncü bir şahıs ve Fetullahçı, bu yazışmayı Twitter’da yayımlıyor. Twitter’ın bir mühendisi vardı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 20

İbrahim Okuyucu diye. "İOK" üç harfli bir Twitter hesabıdır ki zordur Twitter'da üç harfli bir hesap almak. İşte, Zaman gazetesinin, Samanyolu TV'nin -Türk bu adam- yaptığı söyleşiler var geçmişte yani Nuri Akman'ına kadar, Ayna programına kadar gidip görüştükleri, "Twitter'ın merkezine girdik." Falan diye böyle haberler yaptıkları bir adam. Bu adam Fetullahçı olduğu deşifre olunca Twitter'ı bıraktı, Facebook'a girdi yüksek mühendis olarak ve Teksas'taki merkezinde çalışıyordu. Bizim Facebook sansürümüzün bir tarafında Fetullahçılar olduğunu biz anladık yani dijital izleri sürerek bulabiliyorduk. Bu baskı sonrası Facebook'un Londra ofisi kalkıp Yeni Şafak gazetesine geldi ve bu olayı unutmamız gerektiğini söyledi. Bu süreçte Cumhurbaşkanımızın da Amerika'ya bir ziyareti vardı. Bu, savcı var ya, Amerikalı savcı Bharara, Cumhurbaşkanımızı Twitter'da takip edip bırakmıştı, bir şey olmuştu, gününbirlik bir gündem olmuştu. O süreç ile bizim yaşadığımız sansür aynı döneme denk geliyordu ve Fetullahçılar kendilerine özgüveni çok yüksek birtakım açıklamalar yapıyorlardı. Neticede dünyada "tt" olan "We love Erdoğan" etiketi de tam o dönemde Twitter tarafından "tt" listesinden indirilmişti gece yarısı, tam aynı günlere denk geliyor. Bizim Fetullahçılar tarafından operasyona uğradığımız, bu süreçle birlikte biraz tescillendi ve kamuoyu desteği de biraz bu yönde arttı. Çünkü -Banu Hanım bu konuyu daha içeride yaşamıştır- bizler "Şunun arkasında Fetullahçılar var." dediğimizde kendi camiamız tarafından da çok eleştirildik, "Her şeyi Fetullahçılara bağlıyorsunuz. Bu da mı Fetullahçılar?" diye çok eleştirildik. Yani, Sabah gazetesinin, Yeni Şafak'ın, A Haber'in, Tvnet'in yayınlarına bu anlamda çok sert tepkiler geldi.

BAŞKAN – 15 Temmuz öncesine de temas ediyorsunuz, evet.

..-Tabii, tabii, evet böyle bir şey vardı.

Dijital güç anlamında, benim kastettiğim...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – O tepkileri yine kriptolar yapmış olmasın?

...-Tabii, kendileri tepki gösteriyordu zaten ama içeriden de tanıdığımız, bildiğimiz, sonradan "Haklısınız." diyen çok sayıda insan vardı, bu çok net bir şekilde ortada. Eleştiri anlamında söylemiyorum, sadece refleks anlamında söylüyorum ya da kanıksama anlamında söylüyorum. Sonra bu Haziran ayına denk geldiği dönemlerde Twitter'daki hâkimiyeti çok ele geçirdiler.

Bakın, Türkiye'de bir trol jargonu geliştirip, AK PARTİ'yi savunan gençleri isim isim hedef gösterip baskı ve yıldırımayla sosyal medyadaki gücü ortadan kaldırmaya çalıştılar bu insanlar. Benim adım dâhil yüzlerce insanın isimlerinin Cumhuriyet gazetesinde, Birgün gazetesinde bir çizelge içerisinde haber yapıp Sayın Cumhurbaşkanımızın danışmanları, Başbakanımızın danışmanları, sosyal medyayı etkin kullanan milletvekilleri ve bu "trol" dedikleri AK PARTİ'li gençleri ve gazetecileri isim isim hedef gösterip, artı, bir para çarkının içerisinde gösterip yıldırımayla çalıştılar. Tam o süreçte oldu, 15 Temmuz öncesinde oldu bunların hepsi ve hesap kapattırdılar.

Mesela, "Esat Ç" diye bir çocuk var Twitter'da. Bu çocuğun hesabını kapattırdılar Twitter'da. Twitter'da hesap kapattırmak çok kolay bir şey değil. Yani, öyle kolay bir şey olsa bugün terör örgütleri Twitter'da cirit atıyorlar, her türlü propagandayı yapıyorlar yani tek tuşa basarak biz kapattırırız. Devlet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 21

kapattıramıyor ama bu adamlar her türlü hesabı kapattırıyorlar ve ilginç bir şekilde “mavi tik” denen bir şey var; Twitter’da bir güçtür yani kendinizi garanti altına almaktır aslında, onaylanmış hesap. Fetullahçılar, çaycısına kadar bütün personellerine bu “mavi tik”i almışlardı ve Türkiye’de mavi tik alma işi çok ciddi paralarla dönen mesele.

Bakın, iki ay önce “cins biri” denen bir Fetullahçı trol yakalandı, dünyanın parası çıktı evinden. Solcusundan PKK’lısına, CHP’lisinden belediye başkanına kadar mavi tik hizmeti vermiş bir adam bu. Twitter’da birebir ilişkileriniz olmasa yani Twitter’ın içerisinden birileriyle direkt bir temasınız olmasa bu işleri yürütemezsiniz, hiçbir şekilde yürütemezsiniz.

Neticede, 15 Temmuz gecesi de ilk tepkiler de buydu zaten yani bana ve “Darbe oluyor.” diyen diğer medya organlarına ya da bakın, Hakan Şükür’e “Kimse sokağa çıkmasın.” “tweet”ini kim attırdı mesela o gece sığağı sığağına? Yüzlerce “tweet atıldı, binlerce tweet atıldı o gece “Kimse sokağa çıkmasın, herkes evinde otursun.” diye yani bunlar da yapıldı, bir planın parçasıydı. Nasıl ki Kerim Balcı çıkmış; ısmarlanmış, sonucu tescil edilmiş bir darbeyi yorumlamak için çıkıp programda analiz yaparken “Ya siteden mi yaptı, canlı mı yaptı?” diye o şaşkınlığı gösterdi ya, bunlar da ısmarlanmış darbenin bir sonucu olarak insanları sokağa çıkarmamak için uğraşıyorlardı o gece. Ve sosyal medyayı ilk defa... Biz Gezi’de sosyal medyada operasyon yemiştik, Türkiye Cumhuriyeti devleti. Bakın, siyaset demiyorum; halk, toplum, Gezi’de sosyal medyadan operasyon yemişti, uluslararası bir operasyondur bu. İlk defa bu tersine döndü. 15 Temmuz gecesi sosyal medya olumlu bir şekilde Türk halkının, Türk milletinin organize bir şekilde... Cumhurbaşkanımızın çağrısından bir saat önce yüz binlerce insan olağan bir şekilde sokağa çıkmıştı. Bu, irade meselesiydi zaten ve Twitter’ın, sosyal medyanın gücüydü aynı zamanda.

Ezcümle, ben dijital anlamda da Darbeleri Araştırma Komisyonunun bir iz sürmesini ve dijital iz sürüldüğünde sosyal izden gerçek izlere çok rahat bir şekilde ulaşabileceğini düşünüyorum. Çünkü, çok belli kanıtlar var, göstergeler var elde ve hâlen daha çok güçlüler. Özellikle son on beş gündür ben çok sık tekrarlıyorum, Fetullahçılar Twitter’ı yeniden ele geçirdi diyorum. Bu dolar meselesiyle birlikte, ne yazarsak yazalım manipüle edici, direkt sizin de bizzat “tweet”lerinizin altlarına manipüle edici ifadeler bırakıyorlar. Bu, on beş gündür gelişen bir olay. Dönüp bakıyorum, on kişilik, on beş kişilik yeni açılmış hesaplar bunlar. Bunlara dikkat etmek gerekiyor. Twitter’da mücadele sansür değildir, egemenlik meselesidir, bir gazetecilik kısıtlaması değildir. Çünkü, terör, Twitter’ı çok rahat bir şekilde kullanıyor ve oradan uçsuz bucaksız tarlaları sürüyor.

Teşekkür ediyorum, herkese kolay gelsin diyorum.

BAŞKAN – Evet, gerçekten farklı bir boyutu gündeme getirdiniz. Özellikle, hani, dijital iz sürülmesi konusu... Tabii, biz bir soruşturma komisyonu değiliz ama yine de hazırlayacağımız rapor açısından, bir de şu andaki konuşmalarınız Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanaklarına geçtiği için, tabii, bu, cumhuriyet başsavcılıkları, istihbarat birimlerimiz, kamuoyu tarafından da yakinen takip ediliyor. Bu bakımdan da çok önemli. Biz de elbette ki bu verdiginiz bilgileri raporumuzda değerlendireceğiz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 22

Çok teşekkür ediyorum.

Evet, Profesör Doktor Halil Berktaş Hocamız.

HALİL BERKTAY – Teşekkür ederim Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri; beni buraya çağırdığınız ve konuşma olanağı verdiğiniz için müteşekkirim.

Ben darbe gecesi olan bitenler, 15 Temmuz 16 Temmuzla bağlayan geceyi nasıl yaşadığım, neler gözlediğim vesaire üzerinde durmayacağım çünkü bunları yazdım zaten bir kere. Komisyonunuza bu konuda yazdıklarımı ayrıca iletmekten mutluluk duyarım. Daha çok, önlemler yani yeni yapılanmalar, sadece bir FETÖ darbesinin veya özel olarak Fetullah Gülen suç örgütünün faaliyetinin önlenmesi değil, gelecekte her türlü darbeye karşı cumhuriyetin ve demokrasinin korunması açısından neler yapılabilir, bu konuda birkaç şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, çok önemli.

HALİL BERKTAY – Söyleyeceğim 4 alt başlık var. Söyleyebileceğim kadarını söylerim on beş dakikada, olmazsa kalanını sonra söylerim size.

BAŞKAN – Yazılı da alırız, müsait olursa tekrar da alırız efendim.

HALİL BERKTAY – Yazılı olarak da yollayayım.

1'inci başlığım tarih, 2'nci başlığım eğitim ve öğretim daha genel olarak, 3'üncü başlığım ordu, 4'üncü ve en küçük başlığım, en az bildiğim konu cemaatler.

Şimdi, tarih meselesi... Ben Türkiye Cumhuriyeti tarihinin, Türkiye'nin 20'nci yüzyıl tarihinin, modern Türkiye'nin tarihinin yeniden yazılması gerektiği kanısındayım, bunu fevkalade önemli bir mesele olarak görüyorum. Bunu eğitim ve öğretimden -ki onları ayrıca söyleyeceğim- ya da mesela askerî okullarda Yapılması gereken müfredat değişikliğinden filan da daha kapsamlı, daha geniş bir şemsiye mesele olarak görüyorum. Çünkü bunun bir kamusal bilinç meselesi olduğu kanısındayım. Türkiye cumhuriyeti bence kendi tarihini mutlak suretle yeniden yazması gereken bir noktaya geldi. öyle bir nokta ki öyle bir şekilde yazılması gerekti ki bu tarihi, yani tarihi çarpıtmayı kastetmiyorum. Yüz yıla yakın süredir adım adım ortaya çıkan gerçeklerin hakkının verilmesi anlamında kastediyorum. Var olan ve hâlâ genç nesillerin yetişme tarzını imalarının, bilinçlerinin oluşumuna şu veya bu şekilde yön veren resmî tarih ideolojisinin yerini, alternatif, demokratik, ihtilalci, darbeci olmayan bir tarih bilincinin alması gerektiği kanısındayım.

Yeni bir resmi tarih yazmayı kastetmiyorum. Bir tarihçi olarak bütün bilim alanında, sosyal bilimlerde, insan ve toplum bilimlerinde özgürlüğün ve çok sesliliğin olmasından yanayım. Dolayısıyla, şöyle bir şey değil demek istediğim, bütün alternatif tarihleri, tarih seslerini ortadan kaldıralım ve tek tip bir tarih empoze edelim, bu olacak şey değil ama var olan, aslında hala varlığını güçlü bir şekilde sürdüren 1920'lerin sonundan itibaren oluşmuş resmi tarih ideolojisine ki bunu unutmayalım, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi derslerimizde okutmaya devam ediyoruz bu resmi tarih ideolojisini. En azından çok kritik bazı noktalarda, önemli düzeltmeleri, önemli rektifikasyonları yeni bir ulusal, demokratik bilincin unsurları olarak devreye sokmanın bir yolunu bulmak zorundayız. Milli mücadele... Önce ittihatçılar, jöntürk devrimi veya darbesi, millî mücadele, cumhuriyetin kurulması,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 23

Kemalist devrim, inkılap tarihi. 1925-1927 yıllarındaki tayin edici mücadele ve Türkiye’de bir tek parti rejiminin şekillenmesi. Bizim, genç nesillerimizin bilincine, medyanın yaygın olarak genç nesillerin ve bu laik, müreffeh, orta sınıflar dediğimiz kesimlerin bilincine yön veren, bu 1925-1927 hengamesinin sonuçlandığı noktada Atatürk’ün büyük Nutuk’uyla şekillenen, “Devrim böyle oldu, inkılap böyle oldu ve miras da budur.” diyen resmî tarih ideolojisidir ve her şey oradan türeyerek bunun yeniden yazımlarıyla gelmeye devam ediyor.

19. yüzyıl Osmanlı modernleşmesi içinde kurulan yeni askerî okullarda nasıl bir ordunun uygarlık misyonunun sahibi olduğu bilinci yerleşmeye başladı daha o andan itibaren. Askerî bürokratik bir vesayet zümresi, yeni tür bir sosyal sınıf olarak nasıl teşekkül etti. 20. Yüzyıl başından itibaren siyaset sahnesine nasıl çıktı, iktidarı nasıl ele aldı? Ve yukarıdan aşağıya modernleşmeyi bütün beraberinde getirdiği alaturka, alafranga bölünmeleriyle birlikte çok derin kültürel bölünmeleriyle birlikte nasıl dayattı? Asker-millet, ordu-millet ideolojisi nasıl oluştu? İttihatçılık Kemalizme nasıl intikal etti? Jakobenzim diyoruz, nedir bu jakoben modernizasyon? Tek parti döneminin perde arka öykülerinden bazıları neler? Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasına ne oldu? Cumhuriyetçi Serbest Fırkaya ne oldu? Parti kapatmalar nelerle ne zaman başladı? “Halk için halka rağmen.” Ne demek? Halk için halka rağmenlik ne demek? Bütün bu ideolojik birikim daha ilk andan itibaren demokrat Partiyi devirme girişimlerine nasıl yansıdı? 27 Mayıs, 12 Marta, 12 Eylül, 28 Şubat vesaire derece derece yansıyarak nasıl geldi?

Burada tabii, çok ince ve çok karmaşık meseleler var. İnkarcı bir mehilizme kaymak çok kolay, millî mücadeleye karşı da, cumhuriyetin kuruluşuna karşı da, vesaire. Ama ben çok dikkatli, titiz ve nüanslı bir yaklaşımda, bu saydığım noktalarda bu örnekler çok çoğaltılabilir, gerekli düzeltmelerin ve refleksyonların yapılabileceği kanısındayım. Dahası, belki naif belki masum bir inanç gibi gelecek ama çok dikkatli bir prosedür izlenirse, bunun etrafında ciddi bir ulusal konsensüsün de oluşturulabileceğini düşünüyorum. Ben, gene anayasa değişikliği vesaire filan, bunlar bir parça, olup bittikten sonra kendi payıma şöyle bir şeyi öneririm: Faraza 15 kişilik bir tarihçiler komisyonu oluşsun, tartışmacı bir çoğulculuk ve temsiliyet taşıyın kendince. Yani Türkiye toplumunun çeşitli sosyokültürel, ideolojik bileşenlerinden sadece bir kesimin tarihçilerinin komisyonu olmasın. İçinde, sağseküler, solseküler, Müslüman, muhafazakâr, solcu, Kemalist, vesaire kesimlerin kaliteye dikkat etmeleridir. Gerçekten tarihçi kimliği taşıyan ve tarihçi olarak tartışabilecek, her şeyi ideolojiye indirgemeksizin tartışabilecek... Dediğim gibi tartışmacı temsiliyet kapasitesi olan isimler alınsın. Belki bir ön sempozyum düzenlensin, cumhuriyet tarihinin hangi noktalarını, darbeler açısından yeniden tartışmalıyız. Sağda solda yapılıyor bu tür küçük sempozyumlar ama ben bütün Türkiye’nin dikkatini üzerinde toplayacak çok önemli ve çok ağırlıklı bir girişimden bahsediyorum. Belki bir ön sempozyum yapılsın ve gündem, tartışılacak refleksyon noktaları saptansın. Görev paylaşımı yapılsın, insanlar kendilerine düşen bölümleri zaman ve mekân dilimlerini yazarak gelsinler. Türkiye çapında tartışmaya açılsın, bir ortak redaksüyondan geçsin ve en azından şu anda var olan 20. Yüzyıl tarihli kitaplarımıza, diğerlerini yasaklamadan belki ama onların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 24

yanında bir alternatif olarak ortaya sürülsün. Arkasında ciddi bir entelektüel momentum ortaya sürülsün. Bir kere, bu meseleyi çok daha irdeleyici görüyorum. Dediğim gibi, benim ileri sürdüğüm, tarihçiler komisyonu formülü filan çok naif bulunabilir ama ben yapılabileceği kanısındayım. Alanımı da tanıdığım için, araziyi de tanıdığım için, insanları da tanıdığım için pekâlâ yapılabilir diye düşünüyorum.

Bu öyle bir girişim olur ki, öyle bir entelektüel proje olur ki buradan çok çeşitli yerlere demokrasi trenleri kalkar. Medyaya kalkar, ilk, orta, lise öğrenimine kalkar, askerî okulların müfredatına kalkar, eğitim fakültelerindeki öğretmen yetiştirme tarzına buradan önemli demokrasi trenleri kalkar. Bu meseleyi, çok önemsiyorum.

İkinci söyleyeceğim, eğitim ve öğretim, genel olarak eğitim ve öğretimle ilgili. Bu yeni bir cumhuriyet tarihi, yeni bir 20. Yüzyıl tarihi önerimden türüyor biraz, biraz ona eklemli. Otuz yıllık filan öğretim hayatım var. Şunu da söyleyeyim, sırf üniversiteyle sınırlı değil. 8 yıl süreyle aynı zamanda bir pilot proje bağlamında İstanbul'un elit bir butik lisesinde ders vermeye devam ediyorum. Dolayısıyla, haşır neşirliği, yani önüme sadece üniversite öğrencileri gelmiyor, ben 9. 10. 11. 12. Sınıf öğrencilerini de tanıyorum ve okulun, söz konusu okulun sosyoekonomik niteliği itibarıyla bu çok tipik bir, işte hali vakti yerinde, elit, laik orta sınıflar diyoruz ya tam o tipte bir okul.

Önüme gelen genç insanların hemen tamamı, âdeta apriori bir şekilde siyasi devrimin yani ihtilalin prensip olarak iyi bir şey olduğunu, insanlık tarihini ileriye götürdüğüne inanıyor. Zorunlu ve kaçınılmaz olduğuna inanıyor ve evrensel olduğuna inanıyor. Bunun da eklenen bir önerme olarak darbe ile devrim arasında da hiçbir fark görmüyor. Yani herhangi bir askerî darbe ile alt tarafı devrimin bir türü. "E devrim öyle de gerçekleşir, Fransız ihtilalinde olduğu gibi aşağıdan yukarı da gerçekleşir, böyle de gerçekleşir olarak." görüyorlar. Şimdi, bunun neden böyle olduğu, buraya hangi mantık çizgisiyle geldiği meselesine çok ayrıca ve uzun uzadıya tartışmaya hazırlar. Daha iki gün önce, bir muhafazakâr düşünce dergisinin düzenlediği bir 15 Temmuz sempozyumu vardı ve orada bir tebliğ verdim ve sırf bu konuda. Yani nasıl oldu da şarka mahsus iyi darbeler ve kötü darbe karşıtı direnişler kavramı nasıl doğdu Batı siyasal bilimler literatüründe? Sırf bu konuda konuştuk, bunu ayrıca ele alabiliriz ama bizim karşı karşıya olduğumuz bilinç problemi budur. Daha ilk, orta, lise yıllarından itibaren normal ve olağan, sakin ve kendi akışında bir demokrasiyi erdem olarak değil de devrim veya ihtilal heyecanları ve fırtınalarını çok daha arzu edilir şeyler olarak görüyorsak içine böyle bir duygusal, düşünsel bir bütünlük ruhuna sinmişse ve üstelik devrim ile darbeyi de, devrimleri iyi gördüğümden değil ama bir de üstelik darbelere, askeri darbelere de alt tarafı devrimin bir türü olarak bakmaya alışmışsa 12. Sınıfa geldiğinde bu kanıdaysa ve üstelik aileden tevarüs ettiği bu davranış bir de 11. Sınıf inkılap tarihi ve Atatürk ilkeleri dersleriyle pekişiyorsa bunu üniversiteye gittikten sonra düzeltmeniz çok zor, mümkün değil hatta, onu söyleyeyim. Yani üniversitede kaç kişi ciddi tarih okur? Gençlerimizin yüzde 90'ı mühendislik, doğa bilimleri vesaire dallarını okur. Kaç kişi insan ve toplum bilimleri ile ilgileniyor ki zaten. Zaten liseyi bitirdiğinde olan olmuş oluyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 25

Onun için, eğitimden gelen arkadaşlar bilirler, ilk, orta, lise öğretiminde, en azından yakın zamana kadar, hala var mı bilmiyorum ama Atatürk konsepti diye bir şey vardır, Atatürk konsepti öyle bir şeydir ki geneltürkiye tarafından geçmişte hazırlanan 22 sayfalık öyle bir metindir ki sadece tarih, Türkçe, edebiyat derslerine filan değil matematik dersleri de Atatürk konseptine uygun olmak zorunda. Yani mesela, Atatürk'ün ne kadar iyi matematikçi olduğu ve matematiği ne kadar sevdiğini orada anlatmak zorundasınız. Atatürk konseptine alternatif, çağdaş bir demokrasi konsepti geliştirilmesi kanısındayım. Ve nasıl geçmişte Atatürk'e de büyük haksızlık olarak Atatürk konsepti adıyla anılan bu konsept müfredatın her köşesine yedirildiyse aynı şekilde, bunun müteakibinin ve karşılığının bir demokrasi konseptinin müfredatın her köşesine yedirilmesi ve sindirilmesi olması gerektiği kanısındayım. Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi derslerinin kesinlikle kaldırılmasından yanayım. Bunun yerine, adam gibi, 19. ve 20. Yüzyıl tarihi okutulmalı. Herhangi bir ideolojik "izm"e bağlı olmaksızın zaten önermiş olduğum 20'nci yüzyıl tarihinin rektifiye edilmesi fikriyle de eklemlenerek adam gibi, ciddi 19'uncu ve 20'nci yüzyıl tarihi okutulmalıdır. Böyle şu veya bu "izm"ın ilkeleri veya o "izm"ın ilkeleri doğrultusunda inkılap tarihinin okutulması, 20'nci yüzyıl tarihinin okutulması faslına artık her kademede kesin bir son vermek zorundayız. Dar olarak eski demokrasi ve vatandaşlık derslerinin illa geri getirilmesini önermiyorum, getirilebilir de onlar geriye. Geçmişteki kusurları tamamen kupkuru demokrasi ilkeleri ezberinden ibaret olmalarıyla, demokrasi ilkeleri öyle kuru kuruya ezberlenerek, kerrat cetveli ezberler gibi, termodinamik yasalarının formüllerini ezberler gibi öğrenilemez. Demokrasi ilkeleri tarihten çıkacaksa örnek olaylar üzerinden, somut, elle tutulur, ... üzerinden, vaka vaka demokrasi ihlallerini tartışarak ve her bir durumda demokratik tercih neye denir, antidemokratik tercih neye denir, çocukları somut olarak bunun içine sokup bunun içinden geçirerek öğretilir. İlla bu derslerin geri gelmesi şart değil ama bu anlayış bütün yeniden eğitim ve öğretimimize sinmiş durumdadır.

Çok konuştum, en önemli söylemek istediğim iki şeyi söyledim, orduda reform ve özellikle askerî okulların reformu hakkında söylemek istediklerim var ama şimdilik bu kadarla yetiniyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Ayşe Hanım... Sayın Ayşe Böhürler, gazeteci, siyasetçi.

Buyurun efendim.

AYŞE BÖHÜRLER – Efendim, çok teşekkür ediyorum davetiniz için.

2011 ve 2013 yılları arasındaki dönemde çalışan Darbeleri Araştırma Komisyonunun da yer yer mülakatlarını izledim. Aslında biraz o Komisyon ile bu Komisyonun verilerinin bağlantılandırılmasının doğru olacağını önererek başlamak istiyorum. Çünkü o Komisyon çalışmalarını izlediğim süre içinde tanık olduğum bir şey vardı, asla hiçbir darbe -ki siz de 28 Şubat için çok yoğun çalıştınız- sürecinin gerçek failleri ve yapanları kişi, kurum olarak ortaya çıkmaz, karanlık güçler hep korunur, hiçbir zaman bu güçlerin gerçek sorumluları teşhis edilemez çünkü bu bir zincirin bir halkasıdır. Belki o Darbe Araştırma Komisyonundan buraya doğru gelirse o halkanın nasıl işlediği, o mekanizmanın nasıl ilerlediği, bugün FETÖ olarak ortaya çıkan bu yapının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 26

daha sonra başka örgütler şeklinde çıkmasının önüne nasıl geçileceğine ilişkin belki daha doğru bir izlekte bulunabilir diye düşünüyorum.

Benim FETÖ'yle ilk... Ben daha bağımsız bir İslami grubun üyesiyim, bunu hep yazıyorum da, söylüyorum da. Daha hiçbir dinî otorite tanımadan, daha saf bir İslam anlayışının hâkim olması gerektiğini savunan birisiyim. Bu nedenle zaten bu yapılarla hiçbir zaman dilimiz de hayat bakışımız da bağdaşmadı, yer yer kendi kişisel hayatım içinde de çatıştığım çok alan oldu. Ancak ilk karşılaşmam Hrant Dink cinayetidir. Çok ciddi karşılaştık ve o sürecin içinde, Hrant Dink cinayetinin araştırılması ve ortaya çıkma süreci içinde nasıl bir yapının içinde geldiklerinin izlerini görmüş oldum.

İkinci olarak, Deniz Baykal'ın kasetleri meselesinde bir röportajda "Neden Fetullah Gülen Deniz Baykal'ın kasetleriyle ilgili yorum yapıyor, sonuçta bir din adamı siyasi bir meselede neden yorum yapıyor?" dediğim için uzunca bir süre cemaat tarafından bizzat hedef gösterilerek birçok şeyin içinde oldum ve siyasette etkisizleştirme vesaire noktasında o siyasi aşamalarında onların her zaman etkisini görüyorsunuz zaten. Orada dikkatimi çeken, birçok cemaatten insanla yaptığımız konuşmalarda da yani "Eğer bu cemaat dinî temelli bir kuruluşa bir din adamı neden siyasete karışır ve bir partinin başkanının bir kasetiyle ilgili yorumda bulunur veya ihtarda bulunur şeklindeki söylemime neden karışsın, niye bir parti kurmuyor cemaat?" sorusuna da "Parti kurmadan biz bu sistemlerin içinde olacağız."ı restleşerek söylemişlerdi ve bunu da aslında açıkça da söylüyorlardı.

Daha sonraki şeyim, sanırım bir yıl sonra falan New York Times'a bir sözüm manşet oldu, "gölge güç" kavramı. Bir gazeteci röportaj yaptı New York Times'tan benimle. Aslında konu başkaydı fakat yine geldi getirdi ve cemaate geldi, "Nasıl tanımlıyorsunuz?" dedi. Ben de aslında "gölge güç" bir İngilizce tanım, o tanımı kullanmadan kullandım- "görünmeyen bir güç" dedim. Yani em var hem yoklar, hem her yerdeler hem hiçbir yerdeler, hem her şeyde çok etkinler hem de hiçbir zaman sorumluluk almıyorlar. Hatta Soros örneğini de verdim yani ne olursa olsun işte, dersiniz ki bazı ülkelerde bazı vakıflar bazı eylemleri destekliyor. İşte, bir vakıf vardır, bir Soros'tur, vakıf vardır, finansı bellidir, akışı bellidir, kimleri kullandığı, kimlerin birlikte çalıştığı bellidir yani şeffaftır, yine bu yapı bile şeffaftır ama burada hiçbir şekilde şeffaf olmayan, görünmeyen bir yapı var ve bu yapı çok etkin ama diğer taraftan da hiçbir sorumluluğu yok yani hiçbir şekilde sorumluluğu yok. Bu manşetten sonra çok fazla tehdit aldım. Zaten Hrant Dink'te de almıştım yani o süreçlerde. Yani kapı arkasında bazı şeyleri söylemek çok anlamlı değil daha doğrusu bu sürecin içinde ve bizzat Abdülhamit Bilici ve cemaatin önde gelenleri arayarak bunu tashih edin falan. Siyaset de o dönem daha farklı bir dönemdi, yumuşattım biraz, ben "gölge güç" tanımını kullanmadım gerçekten ama "görünmeyen bir güç" dedim yani bunu zaten söyledim. Fakat şöyle bir şey o zaman bana telaffuz etti Abdülhamit Bilici: "Bizim eğitim verdiğimiz okullarda bu gazete satılıyor ve bu manşet bize öğrenci veren velileri etkiliyor." dedi. Yani bu aslında biraz da belki Amerika'nın veya Amerika'daki bazı güçlerin cemaati tasfiye etmeye başladığı sürecin bir adımıydı, New York Times'ın o haberi...

BAŞKAN – 2013 mü Ayşe Hanım?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 27

AYŞE BÖHÜRLER – 2012-2013 olabilir. Kayıtlarda var, ben gönderirim size.

Cemaati tasfiye etmeye başlamıştı ki New York Times böyle bir ya da bazı güçlerin çünkü Amerika'da bir bütün yapı değil, farklı yapılar ve farklı gruplar var o süreçlerin içinde.

Şimdi, buraya tabii, devletin içinde, siyasetin içinde bir partinin merkez karar yönetim kurulu üyesi olarak on iki yıl çalıştım. Tabii, mekanizmayı görme noktasında söyleyeceklerimi yani daha doğrusu konuşmak istiyorum, yoksa FETÖ veya başka bir örgüt sonuçta devleti seçilmiş iktidarların dışında yönetmek noktasında irade belirten pek çok grup var. Yani bu devletin askerî vesayet ideolojisi, askerî bir vesayet altında bir ideoloji geliştirmesinin o 1960'tan sonraki yıllara bakıyoruz. Avni Özgürel anlatır bunu hep, 1960 ile 1963 arasında Amerika'dan birçok sosyolog gelir ve Türkiye'nin bütün köylerine yayılırlar ve her köyün sosyolojik haritasını çıkarırlar. 1960 ile 1980 arasında Türkiye'deki bütün yapıların temelleri atılır, bütün örgütlerin temelleri atılır. Öyle ki mesela o dönemde kurulan DHKP-C 2014 yılında savcı Kiraz'ı öldürür gibi. Yani bu temelli atılan örgüt yapılarından birisi de cemaat. Yeri geldiğinde kullanışlı bir araç olarak ortaya çıktı. Bu ılımlı İslam, 1980 sonrasındaki ılımlı İslam projesini Ruşen Çakır o dönemde hatta kitabında söz etmişti, cemaate de ilk onun kitabında bir örgüt olarak, bir anlatım olarak rastlamıştım. Fakat sonraki dönemlerde gördüm ki ılımlı İslam projesinin bir şeyi olarak tüm dünyadaki, bunun Pakistan bağlantısı da var, Avrupa bağlantısı da var, farklı isimler de var, bir FETÖ örgütlenmesi ortaya çıktı. Askerî yapılar devletin içinde vardı ancak AK PARTİ iktidarıyla birlikte MGK Genel Sekreterliği sivilleştirildi, askerî yargının yetkisi daraltıldı, EMASYA Protokolü kaldırıldı, o askerî vesayet, HSYK üyeleri değişti, devletin birçok kurumunda askerî üye olma mecburiyeti vardı, bunlar kaldırıldı gibi, darbeciler sorgulanmaya başladı. Bu süreçte bu kaldırılan bütün o askerî üyelerin yerini cemaatin üyeleri aldı. Yani askerî üyeler oradan çekildi ve çekilen o bütün kurumlara cemaat girdi. Aslında derin devletin, derin devlet dediğimiz o informel yapının veya illegal yapının, hani illegal farklı, informel yapının askerî vesayet üzerinde kurduğu, askerî vesayetle kurduğu denetimi sivilleşme ve daha demokratik bir devletin dönüşmesiyle birlikte cemaat devraldı ve bütün o bizim işte, bu sivilleşme noktasında atılan bütün adımlarda onların bütün yerine FETÖ üyeleri ikame edildi. Bürokrasi kapalı bir yapı zaten. Kapalı bir yapı olduğu için de bürokrasinin içinde, o kapalı yapının içinde birbirlerini desteklemeleri ve güçlenmeleri de çok kolay oldu. Mesela derin devletin cemaatle ilişkiye geçmeye karar vermesi bence kapatma davası sonrasıdır, 2007 kapatma davasına AK PARTİ'nin verdiği cevaptır. O vakte kadar devlet cemaati kullanışlı bir araç olarak kenarda tutuyordu, derin devlet ancak kapatma davası sonrasında cemaatle iş birliği ve nitekim olaylar da onu gösteriyor. Bunun en şey hadiseleri Uludere'dir, onun öncesinde KCK tutuklamalarıdır. Devletin cemaatle iş birliği yaptığı en büyük, en temel organizasyonlardan birisi...

BAŞKAN – İformel devleti diyorsunuz?

AYŞE BÖHÜRLER – İformel devleti kastediyorum. Tabii, burada devlet derken yani daha doğrusu...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 28

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Kimleri kastediyorsunuz?

AYŞE BÖHÜRLER – Şimdi, burada bir yapıyı kastetmek mümkün değil yani bir isim vermek mümkün değil. Şimdi şöyle diyeyim, bir örnek...

BAŞKAN – Söz kesiyor gibi oldu ama anlaşılсын diye Ayşe Hanım.

AYŞE BÖHÜRLER – Yok, estağfurullah.

Mesela Güven Erkaya 28 Şubat döneminde, bunun çalıştığınız için altını çizeyim. Güven Erkaya'nın Milliyet'e verdiği bir röportaj var 28 Şubat darbesi üzerine, "İrtica Türkiye için PKK'dan daha büyük bir tehdittir. hiç kimsenin, yüzde 50'nin üstünde oy olsa bile Türkiye'de demokrasinin kuralları uygulanacak diye bir partinin şeriata dayanan bir İslam devleti kurmasına, demokrasiyi kullanarak ülkede laik rejimi değiştirmesine göz yumamayız. İcabında demokrasi kurallarının dışına çıkılarak bu engellenir. Zaten halk bunu askerden ister, aksine bir davranış karşısında halk 'Ordu ne güne duruyor?' der." diyor. Şimdi, buna benzer sözleri biliyorsunuz. Şimdi, bu zihniyetin beş yılda, on yılda, on beş yılda değişmesi mümkün değil. Yani Halil Berktaş Hocanın söylediği gibi, bu zihniyet sizin ordunuzun eğitiminde var, bütün eğitim kurumlarınızda var, ders müfredatınızda var, Seferberlik Tetkik Kurulunda var, Özel Kuvvetlerinizde var, istihbaratınızda var, bu zihniyet sizin her yerinizde var. Ha, bu, dönemsel olarak ittifaklarla yer değiştiriyor ama burasının yani çok klişe şeyler ama Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkmış bir ülke, bir imparatorluktan sonra küllerinden doğmuş bir ülkeyiz biz ve bu küllerinden doğarken elbette bu doğuşun içinde birtakım güçlerin kendi aralarında ittifakları oldu ve bu ittifakların uzantıları var. Yani yüz yıllık, yüz elli yıllık geçmişe geri giden uzantılar bunlar ve deşifre olsa bile bir manası yok. Yani falanca kişi, filanca kurumun ötesinde bir sistem ve yapı. Bu sistem ve yapıdan kurtulmanın en şey yolu, informal yapılara karşı, demokrasi ve şeffaflaşmayı artırmak, "accountability" denilen, aslında hesap verebilir, hesaplanabilir, sorumluluk sahibi bir devlet yapılanmasını ortaya koymak. Bu yapıda ne kadar çok ısrar edersek, aslında ne kadar çok şeffaflaşmanın yolunu açarsak informal yapıların, informal devlet yapılarının etkinliğini de o oranda azaltırız.

Benim söyleyeceklerim bunlar.

Yoksa tek başına, 15 Temmuz darbesi 1960 darbesinin, 12 Eylül darbesinin, 28 Şubatın devamında bir harekettir ve onları kim yaptıysa aslında bunu da onlar yapmıştır. Araçları değişmiştir, cemaat iş birliği yapmıştır, İslami gruplar burada iş birliği yapmışlardır. Burada önemli olan o sistemin bozulması noktasında bir çaba...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – "İslami gruplarla iş birliği yapmıştır." derken...

AYŞE BÖHÜRLER – E, tabii, cemaat... Çünkü işte, biraz önce söyledim ya, üç yıl, Avni Özgürel anlatır, Amerikalılar bütün Anadolu köylerine dahi Türk halkının sosyolojisini çıkartırlar der Amerikalı sosyolog ve araştırmalar, bir röportajında var, bunu çok da detaylı anlatıyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Orası tam kesin değil de, yapmışlardır, parça parça yapmışlardır, evet.

AYŞE BÖHÜRLER – Hayır, şöyle... Belki şeyin içinde... Ama şu ki bu halkın sosyolojisine uygun bir şey bu çünkü "Komünist ol." deyince olmakta

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 29

zorlanıyor, dinine karşı çıkıyor çünkü. Komünist örgüt kurmak daha zor yani bu ülkenin içinde, komünist örgüt yapılarını oluşturmak daha zor. Ama din çok elverişli bir şey hem din hem Allah'a şey yapacaksın hem cennet hem cemaate hizmet ettiğinde cennete gidecek, sana bir vaatte bulunuyor ama öbür taraftan da o hizmetin ne için ve neye doğru olduğu noktasında müphemlik var. Yani, mesela, cemaat mensuplarıyla konuştuğunuzda bir tanesinde şüphe görmüyorsunuz, o kadar eminler ki yaptıkları için Allah rızası için olduğuna, cennete gideceklerine veya bunun karşılığında bir bedel ödemeleri gerektiğine. Şimdi, o kullanıma elverişli bir yapı. Bu ülkede din eğitiminin ve din anlayışının değişmesi çok zor, kolay bir şey değil. Yani, bu sosyolojik taban üzerinde örgütler de kendilerine göre, bu bazen çok daha marjinal bir örgüt olur, bazen böyle daha ortalama bir örgüt olur, kendilerine elverişli bir zemin bulurlar. Ama gördüğümüz yapı, komşularımızın, ailemizin bir anda karşımızda düşman olduğunu gördük 15 Temmuzda yani benim için en dehşeti buydu.

Bosna savaşında hep öyle derdi Bosnalılar: "Yanımızda oturan Sırpların bizi kesmeye geldiklerini gördük." Biz de 15 Temmuzda arkadaşlarımızın, eşimizin dostumuzun ve aslında aynı dinden, aynı kibleye doğru namaz kıldığımız insanların bizi kesmeye geldiklerini gördük bir manada -tabii, egzajere ederek söylüyorum- yani bu şey din eğitimi ve din yaklaşımıyla ilgili bir şey. Biz de yıllarca onların kötü niyetlerini hiç sorgulamadık, bürokrasi içinde yapılanmalarını sorgulamadık, o kapalı ortam içinde kimseyi dâhil etmemelerini sorgulamadık. Ben siyasette bunun birlercesine tanışım. Yani, o yapıyı kurmalarını "Bunlar insanlar ya, bir zararı yok." Kisvesi altında kolaylaştırdık veya hiç bundan bir endişe duymadık. Şimdi karşı karşıya kaldığımız şey, bir iyilik hareketi çerçevesinde bir zulüm, aslında bir kötülük yani şeytani bir organizasyonun yaptığı işlerdir. Ama bu, bu sefer, bu dönemin aracı. Bir on yıl sonra belki başka bir şey çıkacak. Yani, burada mesele, o yüzden, sadece bu dönemin aracına bakmak değil. Bu dönemin aracının ortaya çıkardığı sebepleri bir on yıl sonra bir başkasını çıkarmaması için engellemek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz Ayşe Hanım.

Köksal Akpınar, TRT Ana Haber Editörü.

Köksal Bey, buyurun.

TRT HABER EDİTÖRÜ KÖKSAL AKPINAR – Öncelikle, davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda da tabii başarılar diliyorum.

Ben Cihan Haber Ajansında çalışıyordum, çok uzun yıllar orada çalıştım. Daha çok özel haberler ve özel dosya haberler yaptım. Genellikle alanım, faili meçhul cinayetlerdi, daha çok kriminal olaylara kafa yordum, Özal dosyası gibi, Yazıcıoğlu dosyası gibi. Yazıcıoğlu dosyasıyla ilgili 60'a yakın haber çalışmam oldu ve 2013 yılında da "Kanlı Çukur" kitabını yazdım. Ondan sonra, 2014 Eylülde kitabı tekrar güncelledim ve 15 Temmuz sonrası da tekrar güncelledim çünkü 15 Temmuzda ortaya çıkan bazı bilgi ve bulgular bize, aslında Kanlı Çukur'da bir FETÖ izini olduğunu da gösterdi. Bunları da detaylandırmak istedim ve hem kendi tecrübelerimi yani 17 ve 25 Aralıktan sonra Cihan Haber Ajansında yaşadıklarımı da kaleme alarak -çünkü bence

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 30

hepsi birbiriyle paraleldi, birazdan detaylandıracağım onu- hem de Yazıcıoğlu hadisesinde FETÖ parmağının olabileceğine ilişkin birtakım sorular sordum ve bunun cevaplarını da dosya içerisinde bulmaya çalıştım.

Şimdi, tabii, en önemli unsur şuydu: 15 Temmuz darbe girişiminin olduğu gece Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı öldürmeye giden ekibin içerisinde Aydın Özsıcak ve Davut Uçum da vardı. Bu isimler, Muhsin Yazıcıoğlu'nun helikopterinde, helikopter düştükten sonra enkaz bölgesine gelip o cihazları -2 tane çok önemli, hayati cihaz vardı o helikopterin içerisinde, ARGUS 5000CE ve SKY MAP cihazları. Bu cihazlar, havadaki hava hareketliliğini ve uçuş güzergâhlarını kaydeden cihazlardı- bu iki subay çaldı ve aradan bir iki sene geçtikten sonra, dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül, hatta şöyle bir demeci de vardır, öyle zannediyorum Avusturya seyahati sırasında olmuştur bu: "Keçiler sökmedi ya..." diye başlayan bir açıklaması vardır. Bu cihazların çalınmasını ve nasıl çalındığını vesaire, görüntüleriyle sabittir ve bunun üzerine dosya özel yetkili Malatya Cumhuriyet Savcılığında bu isimler tutuklanmıştır, hırsızlık gerekçesiyle tutuklanmıştır ve yedi buçuk ay cezaevinde yatmışlardır bu isimler. Asıl, burada, tabii, ilginç olan şey şuydu: Tutuklanan isimlerle ilgili bir iddianame yazılmadı maalesef. Bu çok enteresandır yani o kadar süre tutuklu kaldılar ve hiçbir şekilde, dosyanın savcılar tarafından bir iddianame yazılmadı.

Peki, bu isimlerin yani Aydın Özsıcak ve Davut Uçum, Yazıcıoğlu'nun helikopterinde aslında görevleri tam olarak neydi, onu da biraz anlatmakta fayda var. Aslında, Yazıcıoğlu'nun helikopterinde herhangi bir bağlantıları yoktu. Muhsin Yazıcıoğlu'nun helikopteri bulunduktan üç gün sora Kara Kuvvetleri Komutanlığına ait bir Sikorsky tipi helikopter de enkaz bölgesinin 200 metre aşağısına düşmüştü yani aslında kara saplanmıştı, bir düşme değildi bu ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından bir kaza kırım ekibi oluşturuldu ve Aydın Özsıcak ve Davut Uçum, bu kaza kırım ekibinin içinde yer aldılar. Aslında, çalışmaları tamamen Sikorsky tipi helikopterin içerisinde olması gerekirken TC-HEK tescil işaretli, Muhsin Yazıcıoğlu'nun helikopterinde yer aldılar ve onların içerisinde faaliyet hâlinde bulundular ve aynı isimler 15 Temmuz gecesi de Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı öldürmeye giden ekibin içinde yer aldılar.

Şimdi, aslında kitabın içerisinde, Kanlı Çukur'da "FETÖ İzi" diye bir bölüm var, o bölümde de bunu çok net bir şekilde görebilirsiniz, bundan iki hafta önce Doğan Haber Ajansının geçmiş olduğu bir haber vardı, haber de şu: Aydın Özsıcak'ın Kırıkkale Ticaret Odası Başkanı Ekrem Gök'ün kendisiyle 100 bin TL para alışverişi var." Peki, Ekrem Gök'ün buradaki fonksiyonu ne? Ekrem Gök FETÖ soruşturmasında evinde 1 dolar bulunan bir isim yani dolayısıyla FETÖ bağlantısı buradan da çok net bir şekilde kurulmuş oluyor ki Kırıkkale Ticaret Odası Başkanımız da...

BAŞKAN – 100 bin dolar...

TRT HABER EDİTÖRÜ KÖKSAL AKPINAR – 100 bin TL, Aydın Özsıcak'a.

BAŞKAN – Bağış mı yapmış, yardım mı etmiş?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 31

TRT HABER EDİTÖRÜ KÖKSAL AKPINAR – Yani, orada bir para ilişkisi var, bir para transferi var. Dolayısıyla Ekrem Gök de burada tutuklu ve aynı zamanda Aydın Özsıcak da burada tutuklu ve Davut Uçum da tabii tutuklu.

Şimdi, asıl, tabii, Davut Uçum ve Aydın Özsıcak'la ilgili iddianame hazırlamayan savılar da şu anda FETÖ kapsamında tutuklular, 15 Temmuzdan sonra her ikisi de tutuklandılar. Yani bu dosyayı takip eden...

BAŞKAN – Kahramanmaraş savcısı mı yoksa Malatya mı?

TRT HABER EDİTÖRÜ KÖKSAL AKPINAR – Malatya özel yetkili cumhuriyet savcıları.

BAŞKAN – İkisi de baktı ya, onun için dedim.

TRT HABER EDİTÖRÜ KÖKSAL AKPINAR – Evet, evet. Şu anda Kahramanmaraş'ta dosya. Dosyaya ilk başta, bir buçuk yıl boyunca Kahramanmaraş Cumhuriyet Savcılığı bakmıştı. Ondan sonra özel yetkili cumhuriyet savcılar, Malatya savcıları yani şu anda tutuklu olan savcılar istedi. Aslında dosya yani helikopterin düştüğü ilk sırada, ilk başta da dosyayı özel yetkili Malatya cumhuriyet savcıları da istemişti, yani çok ısrarlı bir şekilde istemişlerdi fakat dosyayı, tabii, o zaman alamamışlardı yani Kahramanmaraş'tan alamamıştı. Sonra başka etkenler oldu ve dosya özel yetkili savcılara gitti. Fakat o iddianameyi hazırlamayan savcılar da şu anda tutuklu.

Bir başka bağlantı da şu: Hatırlarsınız, helikopter düştükten bir buçuk saat sonra “Muhsin Yazıcıoğlu'nun bacağı kırık ve ambulansla hastaneye götürülüyor.” bilgi notunu hazırlayan Kahramanmaraş Emniyet İstihbaratta görevli Dursun Özmen de bu konuda zaten yargılanıyordu, bu bilgi notunu nasıl hazırladığına ilişkin bir yargılama yapılıyordu şu anda ama o da FETÖ mensubu olduğu gerekçesiyle tutuklu.

Yani, dolayısıyla, bu dosyanın bir şekilde içerisinde yer alanların, bu dosyaya doğrudan Yazıcıoğlu'nun helikopterinde birtakım illegal faaliyet içerisinde bulunanların birçoğunun tutuklu olduğunu biliyoruz.

Şimdi, asıl, tabii, benim de yaşadıklarım var. Yani, 17 ve 25 Aralık sonrası ben bu dosyayı takip ederken tabii o sırada Cihan Haber Ajansında çalışıyordum ben. Az önce Sayın Ayşe Hanım Abdülhamit Bilici'nin kendisini aradığını ve “Görünmeyengüç” sadece o başlıktan dolayı kendisini aradığını söyledi. Benim de birebir iletişimim var yani kendi odasında yapmış olduğum bir konuşma var, onu da burada, tabii, zikretmek istiyorum. Benim için çünkü meslek hayatımda o kırılma anıdır yani. Şöyle: 17 ve 25 Aralık olduktan sonra 19 Aralık 2013 tarihinde Prof. Dr. Sayın Hayrettin Karaman'ın yazmış olduğu bir yazı vardı Yeni Şafak gazetesinde ve o Yeni Şafak gazetesinde, son cümlesinde de Muhsin Yazıcıoğlu'nun şehit edilmesine bir atıf yapıyordu. O yazı çıktıktan sonra, kurum içerisinde yani Cihan Haber Ajansının içerisinde bana bu yazı çok fazla soruldu, “Bu yazı ne manaya geliyor, aslında burada Hayrettin Hoca ne demek istediği?” vesaire gibi bu şekilde sorular yöneltildi. Ben de aslında yazıyı okuyordum, okuyordum, hiçbir şey anlamıyordum. Yani, dolayısıyla, dönemin Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Muhsin Yazıcıoğlu'nun ölümünde herhangi bir dahli veya ilişkisi olabileceğine ilişkin bu şekilde bir anlam bindirmelerini, yazıya bu kadar anlam bindirmelerini ben anlayamıyordum yani yazıyı okuyup okuyup anlayamıyordum. Fakat daha

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 32

sonra, tabii, Hayrettin Karaman aslında bu konuda ifade de vermiştir yani Özel Yetkili Malatya Cumhuriyet Savcılığındaydı dosya, ifade vermiştir ve onun arkasında da Yeni Şafak gazetesinde aslında ne demek istediğini de düzeltmiştir Hayrettin Hoca ama buna rağmen ısrarla anlamamak istediler yani anlamak istemediler bu konuyu ve...

BAŞKAN – Size nasıl bir, Abdülhamit Bilici'nin baskısı veya şeyi...

TRT HABER EDITÖRÜ KÖKSAL AKPINAR – Oraya geliyorum.

O sırada Fuat Avni patladı yani Fuat Avni'nin "tweet"leri patladı. O "tweet"lerden bir tanesi de aslında Fuat Avni'nin böyle çıkış yaptığı, hit olduğu "tweet"lerden bir tanesi şudur, ilk çıkış yaptığı "tweet": Kozmik odada yapılan aramalarda Muhsin Yazıcıoğlu'nun ölümüne ilişkin, Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dahli olduğuna ilişkin birtakım iddialarda bulundu Fuat Avni. Bunu "tweet" olarak attı ve bütün alperenlerle o camiayı yani AK PARTİ'yi dolayısıyla Recep Tayyip Erdoğan'ı karşı karşıya getirmek için ellerinden gelen her türlü manipülasyonu oynamaya başladılar o sırada. "3 fetva ve 3 vahim sonuç" başlıklı Zaman gazetesinde 9 Mart 2014 tarihinde Veysel Ayhan imzalı bir yazı kaleme alındı. Tam sayfa bir yazıdır bu. O yazıda Hayrettin Karaman'ın... Yani, yazıyı okumuş olsanız ve Hayrettin Karaman'ın yazısını da okumamış olsanız dersiniz ki hani: "Muhsin Yazıcıoğlu'nu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan öldürttü." Yani buna inanırsınız. Anlatabiliyor muyum?

Şimdi, bu yazı yayınlanınca ben Cihan Haber Ajansı Genel Müdürü Abdülhamit Bilici'nin, tabii, odasına gittim ve bu yazının kötü olduğunu ve bu anlamda Sayın Hayrettin Karaman'ın bu dosyada asla ve asla dahli olamayacağını, Recep Tayyip Erdoğan'ın Muhsin Yazıcıoğlu'nu öldürdüğü iddiasında bulunmanın aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan'ın Mustafa Kemal Atatürk'ü de öldürmüş olabileceği iddiasında bulunmakla eş değer olduğunu söyledim. Yani çünkü gerçekten bana çok komik gelmişti. Fakat Abdülhamit Bilici ısrarla bu konuda haber yapmamı istedi. Yani cinayeti bir anlamda Erdoğan'ın üzerine yıkmam için, Bu anlamda benden manipülasyon yapmam için, manipülasyon haber yapmam için teklifte bulundu ve ben de bunu asla yapamayacağımı söyledim ve oradaki meslek hayatımı sonlandırdım, Cihan Haber Ajansından ayrıldım. Ayrılmamdaki nedenlerden bir tanesi de tabii sadece bu Yazıcıoğlu dosyası değildi çünkü Özal dosyasına da ben çok iyi bir şekilde bakıyordum. O sırada, tabii, Profesör Doktor Sevil Atasoy'la birlikte bu dosyanın içeriğiyle ilgili beraber çalışıyorduk fakat Sevil Atasoy'u onlar "Ergenekoncu" olarak kodladıkları için orada da tabii önümü kestiler ve sansürlendiler, "Daha fazla iletişim kurma." gibi vesaire. Bu şekilde bir manipülasyona maruz bırakılacaktık ama orada o şekilde istifa ettim ve oradaki...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – O zaman ben bir açıklama yaptım, televizyonlara çıktım. Özür dilerim Başkanımdan... Sayın Yazıcıoğlu İstanbul'da çok önemli, gizli bir görüşme yapmıştı. Bu görüşmeden bir gün sonra beni buldu cemaat denilen o yapı ve bana dediler ki: "Dün akşam Sayın Yazıcıoğlu şuradaydı." Sonra, Yazıcıoğlu'na gittim, söyledim, aynen şöyle: "Vay be! Demek bizi izliyorlar ve dinliyorlar." dedi; evet, sizi izliyorlar ve dinliyorlar dedim. "Niye ki?" dedi. Sonra, biliyorsunuz helikopteri düştü, ilk

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 33

açıklamaya yaptım. Kayseri Valisi arkadaşım, çok da fazla töhmet altında kaldı, hiç onları hak etmemişti. Ardından bu spekülasyon çıktığı zaman “Recep Tayyip Erdoğan Muhsin Yazıcıoğlu’nu öldürttü Hayrettin Karaman’ın yazısından yola çıkarak...” 17-25’ten sonra, başarısız olduktan sonra televizyonlara çıkarak bu yapının içinde siz de varsınız, Muhsin Yazıcıoğlu’nun ölümünde çok ileri giderseniz bunları açıklarım demiştim. Bir daha da üstüne gitmediler. “Tweet”ler attım, yazılar yazdım. Sayın Yazıcıoğlu’nun öldürülmesinde Fethullah Gülen Cemaati’nin, örgütünün kesinlikle payı vardır. Sonra üzerine fazla gitmediler? Neden? Çünkü, ben o gelenekten geliyordum, ülkücüydüm, geçmişte ülkü ocakları başkanıydım, idamla yargılanmış, yedi yıl cezaevinde yatmışım ve Büyük Birlik Partisinin on yedi yıl genel başkan yardımcılığını yapmışım. O yapının bütün lider tayfasını arayarak böyle bir şey olamayacağını, doğru olmadığını ve bu yapının içerisinde de Fetullahçılarının olduğunu söyledim. Birazcık frenlemiştim. Bilginiz olsun.

BAŞKAN – Teşekkür.

Üç dakika uzattık süreyi Sayın Köksal Bey.

... Aslında tabii şöyle bir durum var: Dosya Özel Yetkili Malatya Cumhuriyet Savcılığında... Bu, tabii, Yazıcıoğlu’nun helikopterin tepesinde bulunan jetler şu anda da mesela şüpheli. Mesela, o jetleri kullanan pilotlar bugün açığa alındı mı, alınmadı mı ya da Türk Silahlı Kuvvetlerinden 15 Temmuz gecesi bir operasyonel faaliyetin içerisinde yer aldı mı, almadı mı? Bunları mesela bilmiyoruz. O yüzden dosya, 9 Ağustos 2016 tarihinde yeniden bu FETÖ kapsamında yeniden açıldı. Orada tabii şöyle bir durum var: Özel Yetkili Malatya Cumhuriyet Savcılığında yani bu tutuklanan savcılarda dosya, Genelkurmay Başkanlığına jetlerin etkisinin olup olmadığı tabii soruldu. Yani, eğer jetlerin tabii etkisi varsa, doğal olarak zaten onların hepsi sümen altı edilebilir ki çok rahat bir şekilde. Kaldı ki zaten Genelkurmay Başkanlığının ilk yapmış olduğu açıklamada da, Malatya Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığına göndermiş olduğu cevapta da “jetlerin helikopterle 29,5 kilometrelik bir mesafesi vardır dolayısıyla 29,5 kilometrede bir jet bir helikopteri düşürebilecek durumda değildir.” şeklinde bir açıklaması oldu ama daha sonradan Hava Kuvvetleri Komutanlığı Genelkurmay Başkanlığını yalanlayarak “Jetlerin bu şekilde, 29,5 kilometre değil, enkaz bölgesi baz alınarak hesaplanmıştır, yanlış hesaplanmıştır.” şeklinde bir açıklama yaparak o dönemin Genelkurmay Başkanlığını yalanlamıştı. Dolayısıyla, bu dosyanın da çözülebilmesi için helikopterin tepesindeki jetleri 15 Temmuz darbe girişiminde bulunan o pilotlar mı kullandı veya kullanmadı; bu sorunun yanıtının bulunması gerekiyor. Başka türlü de pek zor olacak diye düşünüyorum yani. Söylemek istediğim bunları.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bir açıklama yapayım, özür dilerim Başkanım.

Şöyle: Jetler o zaman belli değil, o zaman bizim radarlarımız kapalı; dört dakika ila altı dakika arası bizim radarlarımız o bölgedeki uçakları göstermiyor. Aylar sonra ben bir açıklama yaptım İncirlik Üssü’ne ve uydulara bakmamız lazım diyerek. İncirlik Üssü’nden yazı geldi: “Böyle bir şey yoktur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 34

Biz orayı göremeyiz.” Sonra, uydulara bakalım dedik, arkadaşlarımız ısrar ettiler. Sivas’taki radarlardan bu bölgede 100-150 kilometre sağda ve solda olmak üzere 2 tane jetin uçtuğunu tespit ettiler. Fakat, ondan sonra o yazılar geldi. Dediğiniz çok doğru, o pilotlar mıdır? O uçan pilotları tespit edip... Onlar şimdi tutuklandı mı, tutuklanmadı mı, bakmak lazım ama davanın açılmış olması çok önemli.

Teşekkür ederim.

... Çok önemli... Çok özür dilerim, pardon.

Bu arama kurtarma faaliyetiyle ilgili tabii Yazıcıoğlu’nun helikopteri 25 Mart 2009 tarihinde saat 15.03’te düştü. 10 bin kişi tabii orada bir arama kurtarma faaliyetinin içerisinde yer aldı. Köylüler -17 kişilik- tam kırk sekiz saat sonra helikopteri buldular, enkazı buldular ama Özel Kuvvetler Komutanlığı tam yirmi dört saat sonra yani köylüler bulduktan yirmi dört saat sonra enkaz bölgesine ulaştılar. Orada tabii şöyle bir durum var: 30 Mart 2009 tarihinde “Alperenler ve Liyakat” başlıklı FETÖ’nün bir konuşması var, “herkul.org”da yayınlanan bir konuşması var. O konuşmasında arama kurtarmanın aslında mükemmel bir şekilde yapıldığını vesaire falan, bundan bahsediyor. Şimdi geriye dönüp baktığımızda -arama kurtarma faaliyetinin- İsmail Güneş’in dört saat boyunca telefon konuşması olduğunu bildiğimiz hâlde arama kurtarmanın üç gün boyunca bulunamamış olması... Bunu nasıl açıklayacağız? Elbette ki aramama kurtarmama çalışmasında da Fetullah Gülen’in izni olduğunu düşünüyorum, dâhli olduğunu...

... O dönemde arama kurtarmaya katılmak istedi ve yanlış yönde olduklarını söylediler. İyi bir dağcılık kulübü var Boğaziçinin, Boğaziçi Üniversitesinin. Fakat, bir şekilde o sistemin içinde ne onların verdikleri bilgi ne de kendileri dâhil edildi ki başka arama kurtarma ekipleri de sürecin içinde uyarılarda bulundular ama o uyarılar da mekanizmanın içinde bir türlü yerini bulamadı.

BAŞKAN – Oğuz Bey bir şey söyleyecek, sonra Cemal Bey...

Buyurun efendim.

... Belki hatırlarsınız, o dönemde o türlü kumpastan biz NTV olarak da payımızı aldık. Güya defalarca telefonla arayarak ve evet, Yazıcıoğlu’nun cep telefonunu meşgul ederek yayılan tuhaf dalgalarla helikopterin düşmesine yol açmışız diye haberler yayımlandı onların medyalarından. Bunun temeli şu: Tamam, evet, hakikaten, Muhsin Bey’e ulaşırız diye otomatiğe bağlayıp sürekli arama yapıyorduk fakat o aramaların o çokluğu nereden gitti o dönemdeki gazetenin o ekibine? Bu da ciddi bir soru.

...Çok özür dilerim Oğuz Bey’in söylediğine bir şey eklemem lazım. Tabii, o dönemin savcısı, Kahramanmaraş Cumhuriyet Savcısı Uğur Gök o yapmış olduğu işlemde dolayı -aslında orada tamamıyla bir savcının çok büyük bir hatası - Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından cezalandırıldı.

BAŞKAN – Evet, Ersin Bey...

... Ben de konusu geldiği için... O dönem “haber7.com”un editörüydüm ve -yine benim gazetecilik kaderimde var herhâlde- Muhsin Yazıcıoğlu’nun helikopterin düştüğünü duyuran gazeteci de bendim 112’den gelen ihbar üzerine ve Büyük Birlik Partisi Kahramanmaraş İl Başkanından doğrularak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 35

bu bilgiyi geçtim. Yalnız orada önemli bir detay var: "İl Başkanı bana Genel Başkanımız yaşıyormuş, ayağında bir kırık varmış ve şu anda biz almaya gidiyoruz." diye bir cümle kurmuştu. Dönemin Kayseri Valisi Mevlüt Bilici'ye giden istihbarat notudur bu aynı zamanda ve eğer Yazıcıoğlu, rahmetli Yazıcıoğlu'nun kazasıyla ilgili bir soruşturma yürütülecekse bu paralel ve FETÖ'yle ilgili olarak, ben dönemin Kayseri Valisi Mevlüt Bilici'nin mağdur edildiğini ve bir kumpasa uğradığını düşünüyorum ve sahadan gelen istihbarat bilgileriyle yanıtıldığını ve daha sonra bunun üzerine gittiği için de bürokratik ve devlet baskısıyla yıldırıldığına da şahitlik ettim. Daha sonra da ben Mevlüt Bilici'yle konuştum. Zaten perişan edilmiş, gerçekten perişan edilmiş ve çocuklarını okula gönderemeyecek bir vali portresi ortaya çıkarmışlardı o dönem -Kayseri Valisiydi- ve ben o dönemin Taraf gazetesinin Yazıcıoğlu'nun kazasıyla ilgili ve sonrasında Oğuz abinin az önce, o NTV'den arama meselesiyle ilgili yaptığı manipülatif haberlerin de arşivlerden indirilerek tekrar mercek altına alınması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Mevlüt Bilici konusuna katılıyorum, çok değerli bir insandır.

Sayın Cemal Zehir Bey bir şey söyleyecek.

Cemal Bey, buyurun.

CEMAL ZEHİR – Bu hava radarlarının göstermediğiyle ilgili olarak bilgi tamamen yanlıştır. Ben Kütahya Hava Er Tugayında askerlik yaptığım zaman -askerî okulda da ara sıra dersler verdiğim için- Tugay Komutanı General bizi getirdi, Kütahya Radar Üssü vardır, bir dağın içerisindedir, o dağın içerisinde ta Kıbrıs'tan Suriye sınırına kadar her yeri birer birer bize göstermişti yani Adana'dan Maraş'ı görmek mümkün değil...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Kişinin mahkemeye verdiği bilgi yanlış o zaman?

CEMAL ZEHİR – Yanlış tabii. Bu gerekçeyi yansıtmıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, iki saatimiz doldu. Sizi hem dikkatler bakımından gerçi her şeyiniz kayda geçiyor ama arkadaşlarımız öğlen yemeği hazırlattılar, bir yarım saat yemek ve ihtiyaç molası desek, yarım saat sonra devam etsek uygun mudur.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.12

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sıra Sayın Mete Yazar'da idi ama yayına çıktığınız için Oğuz Bey'e devrettik sırayı.

OĞUZ HAKSEVER - Teşekkür ederim.

Üzülürdüm ama... Tabii ki, hem diğer Komisyon üyelerine hem de katılımcılara herhâlde duyurmam gerekiyor. Akşam yayınım var. Toplantı sırasında geldi mesaj. Malum Beşiktaş'taki olayla alakalı. O nedenle, hazırlık için de belirli bir zamanda çıkmam gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 36

Değerli Komisyon üyeleri, Değerli Başkan, değerli katılımcılar; çok teşekkür ediyoruz bizleri davet ettiğiniz için. Komisyonun raporunun yararlı, yapıcı olması dileğimi vurgulamam gerekiyor. Bunu dile getirerek başlıyorum.

Medyayla ilgili saptamalarım ve naçizane gözlemlere dayalı bazı önerilerim olabilir. Medyayla ilgili saptamalara başlarsak...

Değerli Başkan, değerli üyeler; medya darbe karşıtı yayınlara aslında 1989 yılında başladı desem yani darbeye karşı tavrını o dönemde ortaya koydu desem pek yanlış olmaz. "Pek" kelimesinin anlamı şu: Tamam, arada bir 28 Şubat sürecinde o sürece katılanlar oldu fakat sonra pişmanlıklar dile getirildi. 1989 yılının önemi Kenan Evren'in o yıl yani 1992 diye düzeltiriz bunu ya da Turgut Özal'ın –rahmetli- Cumhurbaşkanı olmasından itibaren medya bu darbe karşıtı tutumunu kristalleştirdi, netleştirdi. Bu şu açıdan önemli: Toplumun da darbe konusundaki duyarlılığının böylelikle ayakta tuttu. Aynı zamanda kendi kendine de darbelerin yarattığı sonuçları, acıları, haksızlıkları, adaletsizlikleri, bunların öykülerini canlı tuttu, ülkeye verdiği zararı oldukça net, temiz bir şekilde anlattı, kendi kendini de yetiştirdi ve toplumun duyarlılığını canlı tuttu. Bunu söylememin sebebi, eğer 15 Temmuzda insanlarımız sokağa dökülüp darbeye karşı direndilerse medyanın da darbeyi veya anlamını topluma, kamuoyuna anlatmada başarılı olmasının rolü var diye düşünüyorum.

Şimdi, darbelerin gerçekten ciddi sonuçları var. Bunları uzun boylu anlatmaya gerek yok. Ama medya açısından bakarsak şu saptamayı yapıp belki oradan biraz açılabiliriz: 12 Eylül döneminde malum TRT –ki ben de çalışıyordum, iki sene dayanabildim, sonra ayrıldım- ve medyanın tamamı, matbuat, yazılı basın da darbeye uyumluydu son derece ve o cenahtan yayın yaptı. Belki yaşı müsait olanlar hatırlarlar o dönemin en sağlıklı haber, en doğru haber kaynağı BBC'ydi. BBC Türkçe servisiydi veya bazı Avrupa ülkelerinin, Batı demokrasilerinin radyolarıydı, Türkçe yayın yapan radyolarıydı. İnsanlar gerçekleri oradan öğrenebiliyorlardı.

Gerçi sonra bu darbede BBC fena hâlde sınıfta çıktı, uzun boylu girmeyeyim ona. Ben de yayın sırasında söylemişim. Ve şu saptamam var: Eğer darbeciler ilerleme sağlasaydı mutlaka medya, iletişim gediklerinden darbe karşıtı yayını sürdürcekti.

Garip bir ironi. Burada TÜKSAT konusu gündeme getirildi. Eğer TÜRSAT ele geçirilseydi, evet, ekranlarımız kararacaktı. Hani enteresan bir şey, ekranlar kararsaydı biz bir şekilde yolunu bulacaktık medya olarak. Sadece kendi yayın kuruluşumuz için söylemiyorum. Hepimiz bir şekilde yolunu bulup kamuoyuna durumu anlatmaya devam edecektik. Ben böyle bir izlenime sahibim.

Hani gelip bizi alabilirlerdi. O da olabilirdi. Bunlar da hep göze alındı diye düşünüyorum. Ve halkın arasına sızıp, karışıp biz galiba yayınlarımızı yapardık diye bir izlenimim var. Bunu dile getirmek istiyorum.

Bu arada medya darbedeki gediği de ortaya çıkardı. Bu da önemli bir unsur. Yani benim o sırada aklıma ilk gelen bu emir komuta zincirinde mi yapıyor sorusu. Bu soruyu sorduktan belki bir yarım saat sonra komutanlar bizde yayınlarda karşıt duruşlarını açıkça sergilemeye başladılar. Bunun arkasında yalnız -sadece kendimiz için söylemiyorum- çok ciddi bir editöryel çaba vardır. Birisi size bağlanmak istiyor, kim, ne düşünüyor, bütün bunların sorgulanması gerçekten önemli bir editöryel başarıyı ifade eder. Bunu vurgulamak istiyorum.

- OĞUZ HAKSEVER - Bazıları bağlanmak istedi bazıları biz aradık.

-...ben de kendisini yayına alıp alamayacağımızı tekraren sorunca 1. Ordu Komutanı da a haber yayınına bağlandı ve emir komuta zinciri dışında bir kalkışma olduğuna işaret

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 37

ettiler. Bu da yine o gecenin kırılma anlarından biriydi diye değerlendiriyoruz biz. Sonraki süreçte de zaten 1. Ordu Komutanının bu vurgularını biz de tekraren yayınlarımızda vurguladık. Yayına bağlandığını ve emir komuta zinciri dışında kalkışma olduğuna işaret ettiğini hatırlattık izleyicilerimize.

BAŞKAN – Buyurun Oğuz Bey.

OĞUZ HAKSEVER - Çünkü ilk başlarda asker darbe yapıyor gibi görüyordu, sonra cuntanın içinde bir cuntanın olabileceği ortaya çıktı. Ama genelde kavramsal olarak bunu bir askerî darbe olarak görmemek gerekir diye düşünüyorum.

Bir başka konu: Medya neler yapabilir? Şu: Toplumsal duyarlılığı canlı tutmak, bu göreve devam etmek çok önemli darbe karşıtlığıyla alakalı olarak. Bu açıdan medyanın siyasetteki kutuplaşmaya o kadar da kapılmaması gerektiğini düşünüyorum. Her medya kuruluşu, tamam, medya kuruluşları belirli bir görüşü savunmak, belirli bir siyasi anlayışı savunmak durumunda olabilirler ama ne olur gri alanların da içlerinde barındırılması, muhalefete veya karşıt görüşe çeşitli küçük alanlar açmaları bu toplumun sağlıklı kararlar vermesinde, sağlıklı muhakemeler yapmasında yararlı olur diye düşünüyorum.

Bir başka dikkatimi çeken konu: Medyanın tavrı genel olarak hakikaten vurgulanıyor, anlatılıyor. Medya organlarının o gece yaptıkları, en azından televizyonların, kendi ...açısından söylüyorum, o yayınların deşifresi yapıldı bildiğim kadarıyla özellikle Cumhurbaşkanlığı katında. Rapora konabilir. Bu önemli bir belge olabilir, değer taşır. Bir çeşit can sıkmayan kitapçık, kitap niteliğini de taşıyabilir diye düşünüyorum. Bildiğim kadarıyla Cumhurbaşkanlığında böylesine bir çalışma yapılmış.

BAŞKAN – Biz de deşifre yaptırдық Oğuz Bey. O geceki haber kanallarını hem video olarak aldık hem de deşifre yaptırдық. Şu anda Komisyonumuzda mevcut.

OĞUZ HAKSEVER - Bir başka konu: Tabii ki, sosyal medya. Çok uzman olduğum bir alan değil. Ben orada yokum, kişisel olarak yokum. Sosyal medyanın amacı dışında kullanılmaya başlandığını düşünüyorum. Orası gerçek anlamında ağırlıklı olarak -bana göre- kullanılmıyor. Ama neler yaptılar yani 15 Temmuz'a gelen süreçte sosyal medyayı nasıl kullandılar, bu konuda uyanıklık gerekiyor diye düşünüyorum. Çünkü sosyal medyada bir inanma saflığı var, muhakeme özürü ve muhakeme malulü alanlar var. İnsanlar, biz gazeteciler, haberciler biraz öyle yetiştiriliriz, double check'ler, kontroller, kamuoyunun duyarlılığı vesaire... Bunlardan yoksun alanlar var. Bu alanları çok iyi kullanıyorlar, gerçekten çok iyi kullandılar. Ben kişisel olarak bir linç kampanyasına maruz kaldım Gezi olayları sırasında. Söylemediğim, yapmadığım şeyleri söylemiş, yapmışım gibi insanlara yayınlar yaptılar, kapımıza dayandılar.

Bu konuda çok uzmanlar yani kamuoyunu yanlış yönlendirme kapasiteleri, becerileri çok yüksek. Sanki bu konuda özel eğitimden geçmiş birtakım beyinlerin organizasyonu bunları gerçekleştiriyorlar gibi bir izlenimim de var ayrıca.

Bir başka konu: Hiç tahmin etmediğiniz, dünya görüşü farklı da olsa bazı isimlerin onların medya aracı hâline nasıl geldiği de dikkat çekici bir konu.

Şunu söyleyebilirim: Defalarca sizi Abant'a çağırırlar. Defalarca gelip sizinle röportajlar yapabilirler, sizi yayın organlarında parlatırlar, bu konuda ve bir süre sonra -ondan sonrasını bilmiyorum- bir şekilde onları kendilerine bağlı hâle, esir hâline getiriyor olabilirler. Bu da bir başka saptamam. Bunlar medyayla ilgili toparladığım saptamalar, görüşler.

Bir de naçizane bu kadar yıl hem yaşam hem çocukluğumdan itibaren bütün darbeleri ve benzeri olayları yaşamış biri olarak bazı tecrübelerim oldu. Bizim 15 Temmuzumuzun bir belgesi galiba yok. Nasıl Fransız Devrimi'nde bir muazzam, hâlâ geçerli olan İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin temeli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 38

atıldıysa bizde de sıkıştığımızda dönüp gidip bakıp ondan referans alacağımız bir belgemiz yok. Bunu kaçırıyoruz gibi geliyor bana. Birinci yıl dönümü belki hâlâ bir fırsattır. Gerçekten, evet, Parlamentomuzun bir bildirisi var bütün partilerin altına imza attığı ama bence yani bir manifesto, bir demokrasi, özgürlük, dayanışma manifestosuna ihtiyacımız var gibi geliyor. Mesela Yeni Kapı ruhundan söz ediyoruz. Elbette o görüntü, o muazzam görüntü, oradaki tablo çok önemli. Elbette ki 15 Temmuz olayının görüntüleri, hatıraları çok önemli ama böylesine bir belge kadar kalıcı olmayabilir. bizim buna ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Bir diğer konu çok önemli, inancın suistimal edilmesi sözü edildi, gündeme getirildi burada. Bu Komisyon bildiğim kadarıyla ağırlıklı olarak daha doğrusu eminim çünkü amaçları sıralanırken o da vurgulanıyor, devlete sızıp yayılıp sonunda da darbe yapanlar üzerinde duruyor. Burada inancın kullanılmasının önüne geçecek laikliği zedelemeyen bir devlet stratejisinin mutlaka oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. İnancın, bu konudaki cahilliğin ve inancın suistimal edilmesinin nasıl bir beka sorunu olduğunu çok net, keskin bir şekilde yaşadık. Buna karşı hurafeden uzak gerçek inanç kaynağı referansların öne çıkarılmasını çok önemli işlevler göreceğine inanıyorum.

Son konu, o da dile getirildi yani eğitimin her aşamasında belirli bir döneme kadar demokrasiyi nesillerin kültürü olarak içselleştirilmesini sağlayacak bir müfredata ihtiyacımız var sanki. Bu öyle hamasetle falan olacak bir şey değil, bunun içerisinde tartışma adabı var, dilimizin veya bu ülkenin resmî dilinin çok çok iyi öğretilmesi var ki bu konuda malulüz, ciddi sorunlarımız var. Gerçekten önemli bir işlev göreceğini düşünüyorum, Millî Eğitimin bu duyarlılığı canlı tutması gerek, medya bunu yaptı yani medya sürekli bütün darbelerin buna sinema da dâhil, tiyatro da dâhil, kitaplar da dâhil televizyonların yıl dönümlerinde yaptıkları yayınlar da dâhil, televizyonların belgeselleri de dâhil, hepsi dâhil o duyarlılığı canlı tuttu, toplumu bu konuda motive etti ve onun sonucunu da gördük. Elbette sadece medya sayesinde toplum sokaklara çıkmadı ayrı mesele, bu toplumun, bu ülke ulusunun çok ciddi bir fazileti de var bu konuda, kendi iradesinin elinden alınmasına kolay kolay razı olmuyor ama en azından medya bu eğitim konusunun önemini bir şekilde kanıtladı, bunun hakikaten hamasetten uzak, gerçekçi, objektif, biraz önce demin Halil Berktaş söylediği ilkeler çerçevesinde bir yerlere konması çok yarar sağlayacaktır. Evet, 15 Temmuz darbesi müfredata girecek ama endişe ediyorum, hamaset, edebiyat vesaire değil, çok daha sağlıklı, objektif bir şekilde çocuklarımızın demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet, faziletlerini içselleştirmesi açısından çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ederiz Sayın Haksever.

Önemli başlıkları da zaten tutanağa geçiyor ama not almaya da gayret gösterdim, başlık başlık çok önemli konulara temas ettiniz.

Sayın Mete Yarar.

METE YARAR – Çok teşekkür ediyorum önce bizi çağırdığınız için.

Ben tutanaklara her şey girdiği için bir soruyla başlayacağım. Gördüğüm kadarıyla yalnızca AK PARTİ'li milletvekilleri var burada, başka

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 39

hiçbir milletvekili yok, ben de hani onun bir tutanaklara girmesini istiyorum, sonuçta burada anlatacağımız yalnızca AK PARTİ'li milletvekillerinin olması hasebiyle size söylüyoruz ama bu Komisyonda diğer partilerden de temsilciler vardı, keşke onlar da olsalardı, onlar da bu görüşmelerimizden en azından biraz istifade ederlerdi. Çünkü ben toplantılarda sorulan sorulara baktığımda açıkçası bu sürecin adının çok net olarak doğru konmadığını söylerdim, 15 Temmuzdan başlatmadığım için bunu çok rahatlıkla söyleyebiliyorum. Burada şu anda milletvekili olan büyüklerimiz de daha önce başka kanallarda hatta beraber ortak program yaptığımız cenahlar vardı, 7 Şubat sürecini beraber yaşadığımız kişiler var. Bu örgütün adını doğru koymadığımız müddetçe ne çözümü ne de bundan sonra alınacak olan tedbirlerle doğru gidemeyiz diye düşünüyorum. Aslında sizin şu tam karşımızda gözüken ifadeniz çok doğru bir ifade, Fetullahçı terör örgütünün 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi aslında bu o kadar doğru bir tespit ki şunu söylemediniz, bir cunta hareketi demiyorsunuz, bir örgütün darbe girişiminden bahsediyorsunuz yani terör örgütünün içerisindeki asker mensuplarını yalnızca katmıyorsunuz, bunun içine birbirinden farklı unsurları da dâhil ederek gidiyorsunuz. O yüzden buradaki konuşmacılarımıza ilaveten şunu söyleyeceğim. O gün yaşananı yalnızca bir cunta girişimi olarak algılasak aynı 7 Şubatta yaptığımız hatayı yaparız, aynı 17-25 Aralık sürecinde yaptığımız hatayı yaparız. Yine farklı farklı dönemlerde işte MİT tırları davasında olduğu gibi bir kısım jandarmanın arabayı durdurup aradığı şekilde bir yanlışlığa düşeriz. Bugüne kadar yaşadığımız süreçler içerisindeki kişilerin boyutlarına ve pozisyonlarına baktığımızda bu kişiler daha sonra tekrar tekrar karşımıza geldi, demin arkadaşlarla görüşürken de örneğini verdim, 17-25 Aralık sürecinde ihraç edilen veya başka bir şekilde işte açığa alınan birçok kişinin tankların içinden çıktığını gördük. Bunu anlamadığımız müddetçe bundan sonra yaşayacağımız süreçleri de ben çok net olarak düşünmüyorum. Bu örgüt ana kaynağını Türkiye'den almıyor, bu örgütün yapılanması, bu örgütün beyin takımı, bu örgütün finans kaynakları, bu örgütün istihbarat anlamında destek aldığı ülkeler bu ülke topraklarında değil, dışarıda. Bizim bugün mücadele etmeye çalıştığımız veya mücadele ettiğimiz yalnızca ahtapotun kolları, ahtapotun kendisi dışarıda olduğu müddetçe bunu çözmek de çok da kolay yol ilerleyemeyiz.

Diğer katılımcılar eğitim sisteminden ve diğerlerinden bahsetti, ben eski asker kökenli bir insanım, daha sonra yaklaşık yedi sekiz yıldan beri de Türkiye sorunları üzerine kitap yazan, araştıran, gezen ve belgesel yapan bir kişiyim. Ben darbe girişimiyle ilgili sonuçta hep tartıştığımız konu şu: Ben de harp okulunda okudum, harp okulundan mezun oldum. Ömer Halisdemir de bu ülkenin okullarında okuyan bir askerdi, o gece Özel Kuvvetlerin başında olan Zekai Aksakallı da bu ülkenin okullarında okuyan bir kişiydi. Şu yanlışlığa düşerek ilerliyoruz, bu şahıslar askerî okullarda darbeyi öğrenmediler, bu şahıslar zaten askerî okullara girmeden önce cemaatin içindelerdi, asker olmak için cemaatin yönlendirmesiyle girdiler. Bu anlamda olaya doğru teşhis koyduğumuzda şu sonuca da gideriz: Eğitim sistemini merkezî anlamda, eğitim sisteminin içerisinde düzeltmeler yapmakla çözüm olabileceğini düşünüyorum yani Kuleli Askerî Lisesinin kapatılması veya diğer liselerin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 40

kapatılması bu işin nihai çözümü değildir. O zaman tıp fakültesinden mezun olmuş doktorları nereye koyacağız, o zaman hukuk fakültesinden mezun olmuş eski HSYK üyelerini, savcılarını, hâkimleri nereye koyacağız, o zaman bütün okulları tek tek kapatacak mıyız? Burada teknik bir hata yapıyoruz, sorun yalnızca askeriyenin içerisinden gelmiş olan bir grubun darbe girişimine teşebbüs etmesi olarak değerlendiriyoruz ama ben bir kez daha söylüyorum, bu kolektif bir darbe girişimidir ve bu kolektif darbe girişiminin adını doğru koymak lazım. Ben toplumumuzun açıkçası kriptotabirinin ne olduğunu çok da net olarak anlamadığını düşünenlerdenim ve bu darbe girişiminden sonra Türkiye'nin her tarafında konferanslara gidiyorum, darbe girişimiyle ilgili Darbenin Kayıp Saatleri adında Ceyhan Bozkurt arkadaşımızla beraber bir kitap yazdık ve bu kayıp saatlerle ilgili olan bölümü kronolojik anlamda anlatmak için de binlerce insanla, birçok yetkiliyle görüştüm. Ayağımı basmadığım yer kalmadı yani işte Sayın Cumhurbaşkanının suikast girişimine uğrayacağı veya saldırıya uğrayacağı otel dâhil olmak üzere, Özel Kuvvetler dâhil olmak üzere bölgede geçen bütün olayları yerinde ayağımı basarak, gezerek görmeye çalıştım. Benim edindiğim bu konferanslar sırasında da gördüğüm şey halkımız hâlâ bu kriptotabirin nasıl bir örgüt olduğu konusunda tam bir fikir sahibi değil. Sizlerden ricam bu kriptotabirinin netleşmesi için somut örneklerle anlatmanızı rica ediyorum yani basit anlamda hepimizin anlayabileceği çünkü bu raporu evet, herkes okuyacak ama asıl okuması gereken Anadolu insanı, asıl oradan nemalanıyorlar, oradaki insanların saf o inanç bütünlüğünden yararlanıyorlar, herkesin anlayacağı bir dilde bunun yazılması gerektiğini düşünüyorum.

İkincisi: demin anlatmaya çalıştığım gibi bu örgütün asıl gücü yurt dışında. Son dönemde yurt dışındaki bütün arkadaşlarla görüştüğümde aynı Türkiye'de olduğu gibi hani Türkiye'deki birebir hem manipülasyon yapmak anlamında hem devletin önemli işlerini etkilemek anlamında yaptıkları faaliyetin birebir aynısını yurt dışında yaptığını görüyoruz hatta Türkiye'den çok daha iyi yaptıklarını görüyoruz. Hem maddi anlamda güçleriyle yapıyorlar hem de daha önce yerleştirilmiş olan güçleriyle yapıyorlar, işte Yeni Şafak'tan arkadaşım özellikle bahsetti, Facebook, Twitter gibi birçok yerde özellikle kapatma işlemi yapabilecek olan birçok yerde bu şahısların elamanları var ve bu şahısların elemanları kendi siyasi düşüncesini veya ideolojisini çok net olarak herkese anlatabiliyorlar. Bugün Türkiye'de kişilere anlatmaya çalıştığımızdan çok daha fazla grubun yurt dışına çıkarak yurt dışındaki insanlara anlatması gerektiğini düşünüyorum yani bu yalnızca şey için söylemiyorum, oradaki iradeciler veya diğerleri için konuşmuyorum, genel anlamda birçok faaliyetin içerisine girerek bunların yapılması gerektiğini düşünüyorum ve bu organize edilmeli, gördüğüm kadarıyla farklı farklı küçük gruplar hâlinde bu yapıyor. Aynı geçmişte örneğinde olduğu gibi anlatayım size net anlaşılabilir diye, biz güneydoğuda PKK'nın yaptıklarını ve yapmadıklarını anlatmak için köy köy gezerken köylü bize aynen şunu söylüyordu, sizden önce, bir gün önce geldiler PKK'lılar, sizin ne konuşacağınızı söylediler, arkasından da ne yapacağınızı anlatıp gittiler diyorlardı, siz gideceksiniz, onlar her gün gelecekler aynı propagandayı bize yapmaya devam edecekler, siz bir defa geleceksiniz, onlar her gece

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 41

gelecekler diyordu. Ben de aynısını söylüyorum, bunun aynısı şu anda Avrupa'da yapılıyor, eğer bu işi doğru anlatmak istiyorsak ve muhataplarımıza bizi yalnız bıraktınız konuşmasından daha öte bir şey yapmak istiyorsak onlardan çok daha o alanda olmak zorundayız. Yalnızca bu görev Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi değil, hem basın mensuplarının görevi hem akademisyenlerin görevi hem de kendisini nasıl sınıflandırıyor ise iş adamlarının görevi. Herkesin bu görevi bir ulusal bütünlük anlamında yapması gerektiğini düşünüyorum.

Bugünlerde anlatılan ve anlatılmaya çalışılan ve biz de ilk çıktığımızda bizim önümüze gelen şeylerden bir tanesi bunun bir tiyatro olduğu konusuydu. İçine birçok belgeyi görünce, birçok belgeyi koyunca ve o gün anlattığımızda bunun bir tiyatro olmadığı Türk toplumu tarafından anlaşıldı ama Avrupa hâlâ buna bir tiyatro olarak bakıyor. Bugün Türkiye'de yazılmış, benim de yazdığım onlarca 15 Temmuzla ilgili kitap var, Türkiye bunları çok kısa bir bütçeyle, ayırabileceği bir bütçeyle bunları İngilizceye veya farklı farklı dillere çevirip yabancı ülkelerde dağıtabilir, tabii ki hangisini basıp basmayacağı konusu kendi tercihidir ama bu bugün yapılmazsa bakın bu bugün yapılmazsa ileriki dönemde bunun başarıya ulaşacağını zannetmiyorum. Onlarca eser yayımlandı, onlarca bunlarla ilgili belge konuldu, bunların bir şekilde tanıtma fonlarından desteklenerek yurt dışına dağıtılması gerektiğini düşünüyorum. Çözüm önerileri anlamında anlatarak gidiyorum, iki işi beraber götürüyorum.

Yine, aylar öncesinde biz bugün işte beraber katıldığımız şehit cenazesinin benzeri olayları işte Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde barikatların ilk kurulduğu dönemde ben o bölgedeydim, TRT Belgesel için şahit olduğum belgeselini çektim 10 bölüm, oradaki polis arkadaşlarımızla beraber işte barikatların gerçeğini anlatmaya çalıştım. Benim o gün öneme gelen tablo aynen şöyleydi: Güneydoğuya onlarca yurt dışından basın mensubu gelmişti, PKK'nın yaptığı eylemleri tanıtan programları yurt dışında yayımlıyorlardı. Bir tane bile Türkiye'de barikatlarla ilgili çekilmiş olan bir yapım yoktu yani belgesel anlamında veya başka bir şey anlamında, kendi ülkemizde bile yoktu. Biz gittiğimizde elimizden geldiği kadarıyla bu çabayı ve bu mücadeleyi yaptık. Bugün yine görüyoruz ki, bugünkü yaşananın yurt dışında onlarca farklı boyutu anlatılan, tiyatro misali anlatılan birçok çekim yapılmaya başlandı. Ama yine kendimizi tanıtacağımız -bakın hep söylüyorum, kendimizi kendimize anlatıyoruz- yurt dışına anlatabileceğimiz doğru yöntemlerle çekilmiş, farklı farklı dillere gönderilmiş pozisyonumuz yok. Evet, birçok Arapça servis yapan kanal Türkiye'ye geldi, bununla ilgili belgeseller yaptı ama Batı bu konuda bununla ilgili hâlâ bir malzemeye sahip değil.

Dediğim gibi barikatlar döneminde benim de şahit olduğum daha sonrasında kitabını yazdığımız, "Bu Delilleri Bir Araya Getirmeyecektiniz" yazdığımız bir kitabımız var. Ben o kitabın içerisinde bugünkü darbe girişimiyle ilgili birçok dipnotu o zaman koymuştuk. Demiştik ki: "Barikatlarla yaşanan sürecin bir anlamı yok, burada başka bir şeyin altyapısı hazırlanıyor." demiştik. Yani önümüzdeki dönemde yaşanacak bir sürece altyapı hazırlanıyor. Türkiye'de IŞİD saldırıları olduğu dönemde hatırlayanınız bilir, ben ısrarla şunu söylüyordum: "Neden Türkiye'de IŞİD bir terör saldırısı üstlenmiyor? Neden Türkiye'de IŞİD'in yaptığı saldırılar Avrupa ülkelerinden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 42

farklı olarak siyasi ve ekonomik hedeflere yöneliyor? Avrupa'nın hiçbir yerinde böyle bir hedef yokken neden Türkiye'de bunlar arka arkasına ve planlı bir şekilde yapıyor?" Sorusunu sorduğumuzda biz aslında gördük ki, 15 Temmuz süreci aynı 12 Eylül 1980 darbesinde olduğu gibi -bir kez daha söyleyeyim- daha öncesinden ekonomik anlamda ve güvenlik anlamda altyapısı oluşturularak getirilen bir süreç. O yüzden de bugünü, bugünden okuyamaya kalktığımızda yanılıyorz. Bugünü, bugün kapanmış bir defter olarak algıladığımızda da yanılıyorz. Ben 15 Temmuzun devam eden bir süreç olduğunu düşünüyorum. 15 Temmuzda yapılanın bir hamle olduğunu düşünüyorum. O yüzden de 15 Temmuzun defterini kapatmaktan çok defterimizi kapatmaya çalışanların defterinin dürüldüğü bir dosya olması gerektiğini düşünüyorum. Yani adını doğru koyalım. Bugün biz kripto örgütün ne olduğunu daha anlamamış hâldeyiz ve kripto örgütünün Türkiye'de hangi kılcal damarlara sızdığını bilmiyoruz. Bunu nasıl çözebiliriz? Benim en net çözüm önerim her zaman şu: Dünyadaki istihbarat örgütlerinin en büyük amaçlarından bir tanesi ülkenin kontrespiyonajına engel olmaktır. Devletin ele geçirilmesine, bir grubun veya bir çıkar grubunun devleti ele geçirmesine engel olmaktır. Yalnızca terör örgütlerine engel olmak için bir amacı yoktur, çok daha ulusal bir anlamı vardır, ulusal bir konumlaması vardır. Bugün geldiğimiz noktada şunu gördük ki: İlk sızılan yer istihbarat örgütleri olmuş. Bugün yapılacak olan en önemli etken de istihbarat örgütünü tekrardan yapılandırılıp ilk görevini hatırlamasını sağlanmasıdır. Bu olayda gördük ki, biz cunta hareketinin darbesinde gördük ki özellikle istihbarat yetkililerle görüştüğümüzde bizim önümüze konan ilk konu şuydu: Millî İstihbarat Teşkilatının Kanunu gereği silahlı kuvvetlerinin içerisindeki yapılanmaya müdahale edecek ve oradan eleman kazandıracak olan bir engelleme var ve biz bu engelleme dolayısıyla silahlı kuvvetlerin içerisindeki herhangi bir gruba müdahale etme şansımız yok. Bu maddeyi eğer değiştiremiyorsak...

BAŞKAN – Onu bir açabilir misiniz, o cümleyi?

-Türkiye'de Millî İstihbarat Teşkilatının Kanunu'nda silahlı kuvvetlerin içerisindeki yapıya yönelik bir araştırmanın yapılması veya içerden bir muhbirin yani muhbir dediğim elemanın kazandırılması faaliyeti yasaktır. Bunu yapamazsınız. Bunu yapamadığınız müddetçe...

BAŞKAN – ...onu teyit için sordum, doğru yasak, yapamaz.

-Bu doğru. Yani böyle bir engelleme olduğu müddetçe size gelecek olan faaliyetleri öğrenemezsiniz. Bunu değiştiremeyebilirsiniz, bu Amerika örneğinde olduğu gibi de bunu değiştiremezsiniz ama bugün özellikle Millî Savunma Bakanının konumu pozisyonu değiştiği için söyleyebiliyorum. Millî Savunma Bakanlığının içerisinde aynı Amerika'da olduğu gibi kendi içerisine sızmış olan elemanları tespit etmek için Millî Savunma Bakanlığına bağlı Millî İstihbarat Teşkilatının daha küçük bir birimi olan muhakkak bir araştırma kurumunun kurulması gerekiyor. Bunu kurmadığınız müddetçe iç anlamda deşifre faaliyetini sürdüremezsiniz. Bunun örneği ABD'de, İngiltere'de, Fransa'da da var. Millî Savunma Bakanlığına bağlıdır, aynı istihbarat örgütü gibi çalışır. Devletin içerisine, silahlı kuvvetlerin içerisine sızmaya çalışan hem kontrespiyonaj anlamında hem de diğer faaliyetleri anlamında potansiyel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 43

tehditleri tespit etmek ve onları bulmak adına çalışan birimler vardır. Bu birimin hiç ama hiç zaman kaybetmeden kurulması gerekiyor.

Bugün Sayın Cumhurbaşkanının ve Sayın Başbakanın söylemiş ifadelerine baktığımızda özellikle 15 Temmuz sonrası söylediği kelime çok önemli sızmanın büyüklüğünü söyleyecek rakamlar vermişti, ben burada telaffuz etmeyeceğim, Sayın Başbakanın söylemleri içerisinde bu rakamlar var. Bu rakamları çarptığınızda daha önceki dönemlerde -belki darbe komisyonuna gelmiştir- o dönemin savcılarını, askerî savcılarını geldiğinde söyledikleri rakamlara baktığınızda ve bugünkü geline, tutuklanan veya ihraç edilen personele baktığınızda sizce ne kadarı ihraç edilmiş durumda? O zaman hâlâ içeride "kripto" diye nitelendirebileceğimiz bir potansiyel grup içeride barınıyor ve bunlar aynı Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Başbakanın söylediği ve ifade ettiği gibi hâlâ devletin silahlarını kullanıyorlar. Bu F16 olabilir veya daha başka kritik bir malzemeyi kullanabiliyorlar. O yüzden bir kez daha söylüyorum. Darbe Komisyonunun faaliyeti sırasında aciliyetten yapılması önerilerin, raporun bitirilmesinden önce de sunulması gereken bir ön bilgilendirme yapılması gerektiğini düşünüyorum. Yani ilgili birimlerin, ilgili yerlerin muhakkak bu bir faaliyeti engelleyecek bir ön istihbarat kurumunun kurulması gerekiyor. En son konuştuğumda bununla ilgili bir teknik çalışma vardı ama bunun hızlandırılması gerektiğini bir şekilde söylüyorum.

15 Temmuz sürecine tek başına Türkiye'nin iç dinamiklerinden kaynaklanan bir süreç olarak algılanmanın da yanlış olduğunu söyleyenlerdenim ilk başından beri söylüyorum. Konjonktürel anlamda bölgedeki bütün gelişmelerle beraber iç içe geçmiş olan bir örgütten bahsediyoruz. İster Atina'da olsun, ister İsviçre'de olsun isterse başka bir ülkede olsun herhangi bir okul açmak için veya herhangi bir camii açmak için izin alınırken bile yıllarca sürdürülen bir sistematik varken bu örgütün tek başına yurt dışında bu kadar çok etkin kullanılması, tek başına bunları başarması mümkün değil. O zaman arkasındaki bu gücün diplomatik anlamda deşifreyi yapamıyorsa en azından millet alında deşifreyi yapılması lazım ve bu konuda çekinmeden bir tedbir alınması gerekiyor. Yani raporun içerisinde Meclis kendisiyle ilgili bir net kavram söyleyemiyorsa bunun altına imza atabilecek olan aydınların muhakkak bir bildirisinin konulmasını düşünüyorum. Ben Oğuz Bey'in söylediği çok doğru, katılıyorum. Bugün yapılan mücadele etmesi gereken yalnızca siyasilerin görevi değil. Kendisini aydın diye nitelendiren, kendisini akademisyen diye nitelendiren herkesin altına imza atabileceği bir bildirin veya bir açıklamanın muhakkak olması gerektiğini düşünüyorum çünkü 15 Temmuz darbe girişimi, bir cuntanın darbe girişimiyle açıklanamaz. Bu darbe girişimini başaranlar bir yerde önü açılmamış olsalardı bu sistemi sürdüremezlerdi. Bunun en basit örneği Mısır'da yaşana süreçtir. Hiçbir darbe dış kaynaktan destek almadan, önü açılmadan buna cesaret edemez veya buna kalkışamaz.

O zaman biz 15 Temmuz'u okumasını yalnızca Türkiye'nin okuması işini bitirecek miyiz, yoksa bu okumanın bir de yurt dışı bacağı olacak mı? Bu soruların aynısını bunu öneri olarak da söylüyorum. Komisyonunuza farklı farklı ülkelerin büyükelçileri veya farklı farklı ülkelere giderek bu soruyu onlara da sormayı düşünüyor musunuz? Yani hani Türkiye'de yapılan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 44

faaliyetler ve diğerleriyle ilgili bu soruşturmayı yalnızca Türkiye'de tamamlamayı düşünüyorsunuz yoksa yurt dışına giderek muhataplarınıza bu soruyu da soracak mısınız? Yani örnek vereyim: "En azından biz bu işin Türkiye'de olmadığını biliyoruz kardeşim. Bu işin bir de yurt dışı bacağı var ve biz de size geldik, suratınıza baka baka da bu soruyu soruyoruz." diyebilecek miyiz? Eğer bunu demezsek bu araştırma komisyonunun yalnızca sorunu yalnızca Türkiye'deki maşalarıyla uğraşmak olur. Beyin olduğu müddetçe de o ahtapotun kolları finansal anlamda tekrar Türkiye'ye gelecektir.

Bugün ekonomik anlamda süreç diye nitelendirdiğimiz süreci ben 15 Temmuzun devamı olarak düşünüyorum. Hatta geçen gün yazımda da yazdım ben. 18 Temmuzda 2.95 olan, darbe olmuş, Türkiye'de ne olacağı belli değil, 18 Temmuzda dolar 2,95; barikatlar, Türkiye'nin... bölgesinde çatışma var, Rus uçağı düşürülmüş, Rusya'yla ekonomik anlamda kriz patlamış, Rus turistler bir anda kesilmiş dolar Türkiye'de 2,91. Türkiye'ye belli bir istikrar gelmiş, Rusya'yla problemler ortadan kaldırılmış, en azından güvenlik anlamda stabil duruma gelmişsiniz El Bab ve Irak konusunda ataklarınız karşılık görmeye başlamış Fırat Kalkanı'yla görülmeye başlanmış, dolar 3,5. Bu sürecin doğru okunmamasından kaynaklanan bir yere geliyoruz.

Başka bir şey daha söyleyelim: Siz şimdi bu örgütün bacaklarını araştırıyorsunuz. Peki, şu soruyu, şu üç yere sordunuz mu?

Bitiyor mu? Ne kadar?

BAŞKAN - Dört dakika geçtik, insicam bozulmasın diye kesmedim.

Buyurun.

-Biz 15 Temmuzdan önceki arkadaşlarımızla görüşürken... Ben bununla ilgili de yazı da yazdım. Yani Türkiye'nin İncirlik Üssü'nün vatandaşını tahliye etmesi kararını da yazımda yazmıştım. "Siz Türkiye'de bir darbe mi bekliyorsunuz? O yüzden de mi tahliye ediyorsunuz?" diye yazmış bir kişi olarak söylüyorum. Üç ay öncesinden Türkiye'den hangi gruplar bütün mal varlıklarını satarak Türkiye'deki paralarını nakde çevirerek daha sonra bunları yurt dışına transfer ettiğinin kayıtlarını istediniz mi? Bence istenmesi gereken en önemli evraklardan bir tanesi budur çünkü birçok kişi özellikle bu grupla çalışan birçok kişi nakde dönmüştü. Bizim konuştuğumuz benim de yazı yazarken konuştuğum birçok kişi bana şunu söyledi: "Bize söylenen şu, Türkiye'de bir iç savaş olacak, en az beş sene sürecek, beş sene sonra bugün sattığınız mal varlıkların beşte 1'ne alabilirsiniz; bugün satın, çıkın beş sene sonra Türkiye'ye girin." Bu soruya muhatap olup bu istihbaratı alan Türkiye'de kaç kişi vardır? Bunu Emlak'tan, MASAK'tan ve banka kayıtlarından çok rahatlıkla buluyorsunuz. Eğer onu bulursanız, inanın ben size şunu söyleyeyim, doların da 3,5'e nasıl geldiğinin cevabını da bulursunuz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Ana başlıkları yine not aldık, zaten tutanaklara da geçti. Önemli değerlendirmelerdi çok sağ olun.

Evet Göksel Bey...

-Mahzuru olur mu acaba?

BAŞKAN – Şimdi, vedalaşmak isteyen epeyce konuklarımız var. Tabii, biz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 45

-Yani yoksa pazar günü ben
BAŞKAN – 4 kişimiz var: Nuri Bey, Rahim Bey, Recep Bey, Selim Bey.
Ama tabii ki işi olan arkadaşlarımıza o zaman...

Yani biz zorlayıcı şey içinde olmayalım. Tamam Köksal Bey, çok teşekkür ediyoruz.

Doçent Doktor Nuri Tınaz Bey.

Buyurun.

PROF. DR. NURİ TINAZ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri; misyonunuz kutsal, Allah kolaylıklar versin. Önce davetiniz için teşekkür ederim. Bir ay önce de profesör olmuştum, taze profesörüm. Bu zamana kadar darbe öncesi ve sonrası gelişmeler daha çok sabahtan beri dile getirildi, mercek altına alındı. Ben biraz da konunun akademik boyutuna bakmak istiyorum. Biliyorsunuz, FETÖ örgütünün ortaya çıkışı, gelişimi, örgütlenmesi, güçlenmesi önce ulusal düzeyde daha sonra küresel ölçekte bir güç, lobi ve çıkar grubu hâline gelmesinde maalesef, bu örgüt milletimizin dinî, manevi, millî değerlerini kullanarak inananların bu değerlerini sömürerek bu hâle gelmiştir, biraz da eleştirel bakmamız gerekir. Bu örgütün yapısı Sayın Cumhurbaşkanımızın dediği gibi üç kademede oluşuyordu. Yani Tabanı daha çok halis muhlis ibadet yani iyi niyetlerle insanların oluşturduğu bir kitle oluşturuyordu. Ortası ticaret, tavanı ihanet diyordu. Farklı katmanlardan ve çıkar gruplarından oluşuyor. Bu yapının geniş kitlesini maalesef dini ve ahlaki millî duygularından dolayı tabanı dediğimiz geniş halk kitlesi oluşturuyor. Bu yapının çözülebilmesi için ve sıradan halk kitlelerinin ikna edilmesi için profesyonelce ve bilimsel bir çalışma yapılması gerekir. Aynı zamanda Marmara Üniversitesinde sosyoloji bölümünde hocalığın yanı sıra SETA'da da kıdemli araştırmacı olarak kültür ve toplum araştırmalarında kıdemli araştırmacı olarak katkı vermeye çalışıyorum. Oradaki akademisyen birkaç meslektaşla, özellikle Sakarya Üniversitesinden Profesör Kemal İnat Hoca neler yapılabilir diye bayağı düşünmüştü. Şimdi, bu yapının geniş kitlesini halk oluşturduğundan dolayı herkesi ötekileştiremeyiz. Bunları biz nasıl ikna edip yeniden topluma entegre etmemiz gerekir? Yani burada bir toplumsal problem var. bunun için yaklaşık 1991 yılından 2005 yılına kadar... 88'den 2005 yılına kadar yurt dışında kalmıştım hem derece hem akademik çalışmalar, mastır, doktora ve post doktora ve hocalık için. Orada benim ve sosyal bilimcilerin, sosyolog, psikolog, antropolog, politik bilimci, hukukçu ve din araştırmacılarından oluşan Londra Üniversitesine bağlı LSE'de INFORM denilen bir oluşum var, bir platform var. Açılımı şöyle. Information on Religious Movements yani dini akımlar ve gruplar üzerine bilgi toplayan akademik bir oluşum. Burasının misyonu şu. Halka, devlete, akademik camiaya dini, etnik ve sıradışı akımlar hakkında sağlıklı bilgi vermeyi amaçlıyor. Özellikle 15 yaşla 35 yaş grupları arasında dini gruplara engaje olmak daha fazla, bilimsel olarak tespit edilmiştir. Burada tartışılan konular mesela beyin yıkama teknikleri nasıl kullanıldı, dini gruplar bunu kullanarak nasıl gençleri kendilerine alet ettiler. İkincisi dini gruplardan ayrılmak isteyen insanlar boşluğa düşüyorlar, bu boşluğa düşmemeleri için bir program uygulanıyor. Bunlarda da sosyolog, psikolog, manevi rehberlik ve danışmanlık uzmanları kullanılıyor. Mesela yılda bir sonbahar ayında, bir de ilkbahar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 46

ayında iki seminer yapılıyor bir günlük. Bu seminerlerde bir yeni dini gruba, etnik gruba da olabilir, ayrılıkçı gruba da girmiş olabilir, gruba giren aktif üyeleri çağırılıyor. İkincisi bu gruplara girip ayrılan, nahoş bir şekilde kötü bir deneyimle ayrılanlar çağırılıyor. Üçüncüsü bu dini grupların temsilcilerini çağırıyoruz. Bu dini gruplar hakkında akademik çalışmalar yapan, mastır, doktora yapanları çağırıyoruz. Hepsini bir laboratuvar olarak topluyoruz bir günlük çalışmada farklı masalarda, hiçbir dini grup hiçbir şeyini saklayamıyor. Yani saklasa bile o gruptan ayrılan onu deşifre edebiliyor. Objektif olarak akademisyen o grup hakkında bir objektif değerlendirme yapabiliyor. Böyle bir mekanizma işletilip acaba bu FETÖ dediğimiz veyahut da ileride de başımıza gelebilecek bu gibi yapılar karşısında biz ne gibi önlemler alabiliriz? Çünkü bu çok önemli yani bu dini gruplara girenlerin hepsi böyle çok beyni yıkanmış, karar verme mekanizmasındaki insanlar değil, FETÖ grubu insanların dini, millî, ahlaki, manevi değerlerini sömürerek, duygularını sömürerek, hayır duygularını sömürerek bir şeye geldi. Böyle akademik bir oluşum yapılabilir mi üniversitelerde veyahut da bir STK bünyesinde? Bunu yapmamız gerekiyor çünkü biz bu grubun çözülmesi için... Geniş halk kitlesi var, daha hâlâ ikna edilmemiş bir geniş halk kitlesi var. böyle farklı ilgi alanları ve çıkar gruplarında oluşan bu grubun çözülmesi, özellikle geniş halk kitlesini oluşturan kesime yönelik... Yani tabandaki halk kesimine bilimsel ve profesyonel programların geliştirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Farklı akademik disiplinlerden oluşan, profesyonel uzmanlardan oluşan bir komitenin oluşturulup bu grup hakkında daha sağlıklı, grubun çözülmesinde daha yönlendirici bilgiler verebilir diye düşünüyorum. Öğleden önce Yıldız Üniversitesinden Profesör Cemal Zehir Hocamın dediği gibi temas ettiği bir konu var. Türkiye’de dini grup ve cemaat, tarikatların bilimsel olarak yeniden ele alınması gerekir, yeniden ele alınıp incelenmesi gerekir. Sadece dini perspektiflerden değil, dini perspektiflerden baktığımız zaman biz daha yarayı derinleştiriyoruz ve ötekileştiriyoruz. Daha objektif olarak sosyal bilimler çerçevesinde... Yani sosyolojik, psikolojik, hukuki ve politik açıdan araştırılması ve analiz edilmesi gerekir. Özelde Türkiye’de, genelde de İslam dünyasında maalesef dini ve mezhepsel oluşumlar ve bunların incelenmesi daha hâlâ din ekseninde ve inançlar referans alınarak gösterilerek incelemeler yapılmaktadır. Bu da yarayı derinleştirmektedir ve mezhep ekseninde ötekileştirme artmaktadır. İlahiyat fakültelerinde okutulan mezhepler tarihi dersleri, kelim dersleri, İslam inançları dersleri maalesef düz okumalardan ibarettir. Eleştirel, analitik bir düşünme verilmemektedir. Bu da eğitim sistemimizde bir problemimizdir. İslam dünyasında dini oluşumlar ve mezhepler sosyal bilimler açısından maalesef ele alınmamıştır. Batıda biliyorsunuz Avrupa’da 17’nci yüzyılın başından itibaren bazen otuz yıl, bazen 70 yıl süren din savaşları sonrası aydınlanma felsefesi ve Fransız devrimi sonrası Hristiyan dini oluşumlar, farklı dini anlayışlar, mezhepler daha çok sosyal bilimler açısından ele alınmıştır. Mesela ünlü sosyolog Max Weber’e ilham kaynağı olan Ernest Troeltsch bütün bunlar batıdaki dini, mezhepsel oluşumları bu mezhepler hangi ortamda oluştu, bunun oluşumunda sadece dini öğeler mi etkindi, yoksa kültürel, politik, diğer etkenlerin rolü neydi, bunlar da göz önüne alınarak objektif bir değerlendirme yaptılar ama bizde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 47

İslam dünyasında böyle bir değerlendirme yok, bizim Türkiye’de de yok. Türkiye’de laikliğin, sekülerizmin çarpık algılanması ve uygulanması problemi vardır. Neden dersiniz toplum sekülerleşmeden maalesef ideolojik ve politik bir proje olarak laisizmi topluma tepeden empoze edildi. Ünlü sosyal bilimci Ernest Gellner şöyle der: “Atatürk ilkeleri, inkılapları ve reformları maalesef sadece cumhuriyet iliklerinden halk seviyesine inememiştir, ondan dolayı devamlı daha ölmeden önce 1990’lı yılların başında bir tespit yapmıştır. Türkiye de her an kırılmaya hazır, toplumsal kırılmalar olabilir diyordu. Ben şöyle bir sosyal bilimci olarak hem ilahiyatçı hem sosyolojide hoca olarak keşke batılılaşma, modernleşme projesinde katı, otoriteryen ve militan Fransız laikliği yerine daha toleranslı Anglosakson sekülerizmi örnek alınsaydı. Bunu bizim yeniden kurgulamamız, yeniden düşünmemiz, yeniden analiz etmemiz gerekir. Fransız katı otoriter laiklik anlayışı resmî dini otoritenin yani diyanetin hizmet alanlarını daraltmıştır, monoton yapmıştır ve pasif yapmıştır. Bundan dolayı tekke ve zaviyelerin kapatılması sorunu çözmemiştir. Tekke ve zaviye bunların ortadan kalkmasına yol açmadı, aksine daha gizli yapılanmalarına neden olmuştur. Dahası diyanetin pasif olması elinin kolunun bağlanması sonucu halkın dini konularda diyanet yerine cemaatlara yönelmesine neden olmuştur. Bu da Türkiye’de özellikle ikinci dünya savaşından sonra bu dini grupların, dini cemaatlerin yeniden palazlanıp öne çıkması bu diyanetin resmî dini otoritenin yetkilerinin hizmet alanlarının çok sınırlı, sembolik hale gelmesinden kaynaklı. Eğer dini otoriteye biz yeteri kadar bir yetki verseydik insanların dini bilgileri ve ihtiyaçları için onların tarikatlara dini gruplara gitmesi gerekmiyordu. Burada bir problem var. Oğuz Haksever’in dediği gibi laiklik ilkesinin ben yeniden ele alınıp toplumun ruhuna uygun bir şekilde, toplumun tarihsel deneyimine uygun olarak revize edilmesi gerektiğine inanıyorum. Daha toleranslı sekülerizm anlayışı Anglosakson anlayışı toplumun farklı inanç kesimlerine eşit ama aynı zamanda mesafeli yaklaşan, saygı duyan ama diğer taraftan da dinin toplumdaki yerini, katkılarını takdir edecek bir anlayış geliştirmesi gerekiyor. Eğer biz bunu yapmazsak yine aynı şeye geliriz. Dini grup ve cemaatlerin şeffaf olması gerekiyor. Yeni anayasa çalışmasında ulusal ve yerel düzeyde STK olarak hizmet veren oluşumların hangi alanlarda hizmet vermesi gerektiğini, rollerin ne olacağını belirlemek gerekir. Eğer biz bunu belirlemezsek bir dini cemaat ve grup ekonomiye müdahale ediyorsa, politikaya müdahale ediyorsa üzerine çullanıp bunu pasifize etmemiz gerekiyor. Eğer bunu yapmazsak onlara göz yumarsak ilerde başka problemlerle karşılaşabiliriz. Amerika Birleşik Devletlerinde batıdaki etnik eksenli dini akımlar yani siyah Müslüman hareketinin sosyolojik analizini yaptım uzun yıllar alan araştırması yaptım. Aynı zamanda orada çalışırken Amerika’daki Müslümanları da yakından tanıma fırsatı buldum. Bir de Amerika’da İngiltere’nin bir uzantısı olarak Anglosakson sekülerizmin bir uzantısı olarak oradaki inanç tabanlı STK’ları kullanarak topluma nasıl hizmet ettirdiklerini gördüm. ABD’de 1990’lı yılların başından başlayarak günümüze kadar akademik bir ilgi alanı olarak devam eden bir konu var. İnanç tabanlı STK’lar sivil topluma nasıl hizmet edebilir? Topluma yaptığı katkılar, yapılanmaları tarafsız bir şekilde sosyolojik, psikolojik ve politik ve ekonomik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 48

açından incelenmektedir. Biz de böyle bir... Yani Türkiye'deki üniversitelerin sosyoloji olsun, politik bilimler olsun, beşeri insan ve toplum bilimleri olsun, neyle uğraşıyorlar, onların yeniden sorgulanması gerekir. Toplumun karşılaştığı problemlere pratik çözümler üretebilecek konularla hiç ilgilenmiyorlar, gidiyorlar daha hâlâ demode olmuş, 60-70'li yıllarda kalmış problemlerle uğraşıyorlar. Yani bunların güncellenmesi gerekiyor eğitim programlarında.

Bitiriyorum.

Türkiye'de de inanç tabanlı STK'ların misyona katkıları, hangi alanlarda hizmet vermesi gerektiği, bunların yeni anayasada belirlenmesi gerekiyor. Son olarak da yurt dışında bu darbe girişiminden sonra Meclisten gruplar hâlinde, işte, komiteler hâlinde pek çok milletvekilimiz gitti, değişik coğrafyaları anlattılar, Mete Bey de biraz dile getirdi. Yurt dışında bu yapının anlatılması, 15 Temmuz darbe girişiminin anlatılması bu milletvekillerinin girişimleriyle olacak bir şey değil yani bu algıyı biz değiştiremeyiz. Zaten milletvekilleri geldikleri partiye göre orada şey oluyorlar, deşifre oluyorlar. Onun yerine, daha çok akademisyenlerin, STK temsilcilerinin, medya ve aydın, entelektüel kesimin gönderilip objektif bir analiz ve değerlendirme yapmaları daha verimli sonuçlar alacağı kanaatindeyim.

Son bir literatürü paylaşmak istiyorum sizinle: Maalesef, bizim İngilizce olarak bu Gülenist grubunu yorumlayan, açıklayan hiçbir çalışma yok İngilizce olarak. Clark ilgili, "Clark" diye geçiyor, en kapsamlı İngilizce rapor, belge bu Ağustosun sonunda ABD'deki evanjelist Hristiyan gruplar tarafından yapıldı. Ve FETÖ'nün Türkiye içi ve küresel ölçekteki eğitim, sosyal, kültürel STK ve lobi faaliyetlerinin hepsini kurum olarak, ülke olarak nokta atışlarla hepsinin yerlerini tespit etmişler, bazı hatalar var, mesela, bazı kurumlar karıştırılmış. Ama, öyle, veyahut da böyle derli toplu elimizde bir rapor var. O raporu bir paylaşmak istedim arkadaşlarla, maalesef paylaşamadım. Ama bir bilgi servisçi arkadaşına SETA'da rica ettim, şifreyi kırdık, şimdi herkesle paylaşabiliyor, size de gönderebilirim.

Bir de 50 sayfalık bir rapor var, o da "They Are Everywhere but in Antartica." O da güzel bir rapor, 50 sayfalık bir rapor "They Are Everywhere but in Antartica" diye çok güzel bir rapor.

Teşekkür ederim.

- Araştırma merkezi var ya. Londra'daki kült araştırma merkezi...

- Şeydeki, SOAS'taki'ni diyorsunuz.

- Evet, SOAS'taki kült araştırma merkezinde var mı bunlar?

- Bilmiyorum.

- Çünkü, orada tüm dünya kültürleriyle ilgili...

- Kült değil mi?

- Evet evet.

- Şeyi diyorsunuz, LNC'dekini diyorsunuz.

- Evet, evet onlarla ilgili...

- Orayı da parayla şey etmek istediler, biraz "bribe" yapmak istediler, yönlendirmek istediler, orada da bir diyalog merkezi kurdular. Hatta benim Hocama James Beckford, Alim Barker, bunlar bu alanın duayenleridir. Bunlara yaklaşım Gülen hakkında rapor yazdırmasını istemişler.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 49

- Oldu mu peki bu?

- Bu olmadı. Ama, Amerika'da oldu, bu Houston Üniversitesinde benim çok yakından tanıdığım, benim hocanın da arkadaşıydı, Helen Rose Ebaugh, Gülen'ii şeylerini toplayıp "Gülen movement" diye daha böyle insani, daha masumane bir pozitif bir yaklaşımla akademik camiaya bir kitap kazandırdılar.

- Peki, o mesela, sizin bu hocalarınızın o kült araştırma merkezi donelerinin Gülen'i anlama noktasında bir şey oluşturmaları mümkün mü?

- Fazla bilgi yok yani oraya hatta Batı'daki İslami gruplarla ilgili literatürün çoğunu da ben verdim yani orada fazla bilgi yok. Ama, yaklaşmak için, onları yönlendirmek için ellerinden geleni yaptılar, hatta para teklif ettiler.

- Biz, mesela, bir uluslararası araştırmada buna dair bilgi, kaynak versek ne olur mesela?

- Verip gönderebiliriz. Ama, bir akademisyen olarak, bir STK olarak gönderebilirsiniz.

BAŞKAN – Mikrofonu Halil Hocam'a veriyorum.

Teşekkür ederiz Nuri Bey.

- Bu kaynak tartışmasına bir dipnot düşmek istiyorum. 15 Temmuz darbesinden hemen sonra Gülen hareketi konusunda en enformatik, en ayrıntılı, en sofistike diyebileceğim bir metin Stanford Üniversitesinde Osmanlı tarihi profesörü olan, benim eksi öğrencim Ali Yaycıoğlu tarafından Stanford Üniversitesinin web sitesi için yazıldı. Ekstra değerlidir çünkü Ali Yaycıoğlu AK PARTİ Hükûmetine karşıdır örneğin, o konumda olması Gülen Hareketi hakkındaki çok ayrıntılı analize ekstra değer kazandırıyor. Biz Ali Yaycıoğlu'nun bu makalesini Standford Üniversitesi web sitesinden aldık ve serbestiyette İngilizce olarak yayınladık. Kanımca yazılmış yani şöyle söyleyeyim: Batı kamuoyunu ikna edebilme kapasitesi açısından düşünüldüğünde kendi kendimize vaaz vermek açısından değil, Batı kamuoyunu ikna edebilmek açısından düşünüldüğünde en kıymetli metin olduğu kanısındayım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ravza Hanım, buyurun.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Ben hemen bir şey ekleyebilirim müsaadenizle.

İki hususu söyleyecektim. Bir tanesi, Nuri Hocam'ın söylediği bu laicite sekülerizmle şeysiyle alakalı, bununla ilgili tabii biz Fransız laicitesini daha da bir "extreme" şeysini Türkiye'de uyguladığımız için senelerce sıkıntı çekildi. Ama, Amerikan sekülerizmine benzer bir şey ki bu da Sayın Cumhurbaşkanımızın Başbakanlığı döneminde Mısır'daki ziyaretinde laikliği tavsiye etmesiyle bu tartışma başladı, yeni bir laiklik şeysi, o terimi biraz o manada değiştirmiş olduk belki .Ona hem dikkatinizi arz etmek istedim.

İkinci husus da, biz AK PARTİ olarak hem de 15 Temmuz sonrasında Meclisteki Dışişleri Komisyonu olarak ziyaretler yaptık. Daha önce ben Amerika'ya herhâlde bir sene içinde 3-4 sefer orayı da tanıdığım için Amerikan Kongresine ziyaretler yaptık, FETÖ'yü terörist örgüt olarak her seferinde söyledik, farklı Kongre üyelerinden farklı reaksiyonlar aldık, o zaman da anlatmak da sıkıntı çektik. Tabii, 15 Temmuzdan sonra silahlı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 50

faaliyetini de görmüş olduğumuz için artık terör örgütünü tesciliyle gitmiş olduk. Yine, FETÖ'cü, aynı FETÖ ağzıyla konuşan işte ...gibi -beraber gittik Emine Hocamla- bazı kişilerle muhatap olduk. Anlamak isteyenlere belki anlatılabilir ama anlamak istemeyene de kesinlikle... Yani kült şeyisini kullandık, başka terminoloji, Amerikan tarihinden örnekleri verdik ama kesinlikle eğer karşı taraf başka bir şekilde ikna olmuşsa zaten Amerikan Kongre üyeleri de Amerikan halkının bir yansıması olduğu için çoğu dış politika konusunda bilgi sahibi değiller ya da belirli bakış açıları var. Bunları da bilgilerinize arz etmek istedim.

İngilizce metinle alakalı biz de sıkıntı çektik. Parti olarak bazı şeyler hazırladık, Komisyon bazında da hazırlanıyor, işte özellikle bu Anadolu Ajansının İngilizce bir fotoğraflı yapmış olduğu çalışma var, Cumhurbaşkanlığının var; onları da paylaşıyoruz ama Amerikalıları tanıyan bir insan olarak hiçbir konuda bu kadar genelleme yapmayayım ama zorlandığımı hatırlamıyorum. Çünkü, şey yok ya tamamen bilinçsiz, dinlemiyor, bilmiyor, hatta şey diyenler, "Bunlar işte Rotary'ler, Rotary Kulübü ya da Masonlar gibi son derece sevimli bir grup, dostça bir grup." diyenler oluyor.

Son olarak da şunu ifade edeyim çok vaktinizi almayayım, sizlerle de paylaşmak istedim: Bir tane de tabii, akademisyenler üzerinde FETÖ çok güzel, başarılı... Şu manada başarılı: Lobi faaliyeti manasında başarılı bir çalışmayı senelerdir yapıyor, akademisyenleri Türkiye'ye getiriyor, yediyor, içiyor, gezdiriyor, karşılığında e, bir makalenin lafı mı olur, bir de makale yazıyorlar. O manada Gezi olaylarından sonra ben Gezi olaylarına farklı bir bakış açısı yansıtan bir makale için başvurduğum, kabul aldım, kitap şeyisinde son anda dediler ki: "Sizinkini kabul edemeyiz, yeterince akademik değil." Ve aylar sonra bana, kitap basılmak üzere haber verdiler, sormam üzerine. Yani, burada da maalesef, akademide de şeyle karşı karşıyayız, mücadele devam ediyor.

- Sayın Ravza Hanım, bir şey, bir...

789 tane Kongre senatör, belediye başkanlarını bunlar Türkiye'ye getirip ağırlamışlar.

BAŞKAN - 789.

Ravza Hanım'ın anlattığını doğrulayıcı.

- Bunlar lobi yapmak için yani bayağı yapmışlar.

- Yok sadece, ismi geçtiği için söyleyeceğim. ... da bu arada Trump'ın kabinesini takip ediyoruz bin yandan da, adaylardan biri, artık hani ben yorum yapmıyorum, demin Ravza Hanım'ın bahsettiği kişi.

- Ben de bir ekleme, bu akademik çıkan şeylerle ilgili... Bu ay yeni çıktı Aralık ayında, "The Turkish Coup Attempt: Glen Movement vs. The State." diye Middle East Policy'de Hakan Yavuz'la Rasim Koç'un bir makalesi çıktı yeni, bunu da öneriyorum yani.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Hakan Yavuz da izlenmesi gereken, dinlenmesi gereken birisi.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Haksever.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 51

GAZETECİ OĞUZ HAKSEVER - Değerli Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hem izninizle belki katkı olur diye bir not bırakacağım ve izninizi rica edeceğim.

BAŞKAN – Beş buçuk oldu çünkü siz çıkacaktınız, evet.

GAZETECİ OĞUZ HAKSEVER - Çok teşekkürler, sağ olun, bağışlayın lütfen.

Bir Türkiye’de derlenen belgelerin Batı’ya verilmesi konusunu Mete Yarar gündeme getirmişti, biraz da Sayın Kavakcı değindi ama ikisi biraz farklı gibi. Yine de her iki tarafa da dokunabilir ama Sayın Kavakcı’nın anlattıklarına dokunabilir daha doğrusu düzeltiyorum. Bu sunumlarda, bu belgelerin verilmesinde gazeteci, editör mantığı çok önemli. Niçin? Neyin öne çıkarılması gerektiğini daha iyi saptayabilir gazeteci, editör mantığı.

Bir de karşısındaki eğer bu meslektaşsa meslektaşının reflekslerini çıkarsayabilen bir anlayış vardır dolayısıyla nereye doğru atış yapılması gerektiğini gazeteci ve editör mantığı sağlam saptar diye düşünüyorum. Böylelikle, daha çabuk sonuç alma olanağına sahip olabiliriz.

Tekrar saygılar sunuyorum, tekrar beni bağışlamanızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Oğuz Haksever çok teşekkür ediyoruz.

- Oğuz Bey, gitmeden...

BAŞKAN – Buyurun Emine Hanım.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Ayrılacağınız için gitmeden paylaşmak istedim. Gerçekten, o gece söylendi, ben de tekrar vurgulamak istiyorum. Bütün basın kuruluşlarımız, basın mensuplarımız, medyanın katkısı çok çok büyük oldu, bunu gördük. Ama, o gecenin belli kırılım noktaları var bana göre. Onlardan biri de sizin muhalefeti destek vermeye çağırdığınız andır ve oradaki yaklaşımınız “NTV’ye çıkmasınlar, hangi kanala istiyorlarsa çıksınlar.” İnanılmaz bir etki yaptığına inanıyorum.

Çok teşekkür ediyorum bir vatandaş ve bir milletvekili olarak.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Buna bir ilave yapayım, hakikat ortada kalmamış.

O gece Çankaya Köşkü’nde “Kılıçdaroğlu’na ve Devlet Bahçeli’ye ulaşalım.” diyen bendim. Sayın Kılıçdaroğlu’na Engin Altay vasıtasıyla ulaştım, sonra Sayın Engin Altay bana döndü, “Darbecilere karşıyız, seçilmiş Hükûmetin yanındayız, seçilmiş Cumhurbaşkanının yanındayız ve bunu da Sayın Genel Başkan açıklayacak.” dedi; ardından Devlet Bahçeli’ye ulaştım yine bir milletvekili kanalıyla, o da “Bir bildiri hazırlıyoruz, biraz sonra yayınlayacağız.” dediler, en azından bir hakikatin ortaya çıkmasında eğer sizin katkınız olduysa size de teşekkür ederim. Ama, böyle bir gerçeklikte oldu, basın da bilsin, kamuoyu da bilsin, tarih de bilsin.

GAZETECİ OĞUZ HAKSEVER – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Haksever.

Yine, bak gidecek oldunuz, ne kadar kıymetli olduğunuz...

Şimdi, Sayın Mete Yarar bir soruyla girdi, belki bunu siz de gitmeden açıklamamızda yarar var yani neden sadece AK PARTİ’li Komisyon üyeleri var, diğerleri yok diye... Cumhuriyet Halk Partisinden Komisyon üyesi Sayın Zeynel Emre Bey katılacağını deklare etmişti bize, ayrıca Aytun Bey galiba son ana kadar gelip gelmeyeceği biraz belli değildi yani baştan itibaren

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 52

İstanbul'da çalışma gezisi ve müzakere toplantısı yapacağımız Komisyon üyelerimizin aşağı yukarı ortak talepleriydi, bunda hem HDP hem MHP... Özellikle, Milliyetçi Hareket Partili arkadaşımız Sayın Mehmet Erdoğan Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşmasından dolayı, hatta biraz esprili de oldu, "Ya, benim konuşmam olmadığı gün gidelim. "Çok da konuşma var, sayımız ne ki, her gün bize konuşma vermişler." dedi. Yani, burada özellikle, sadece AK PARTİ'li Komisyon üyeleri gelmiş değil. Tabii ki, farklı görüşlere biz saygılıyız ama Komisyonumuzun ortak amaçları doğrultusundaki çalışmalarda farklı görüşlere saygı prensip içinde çalışma programlarına gelende birlikte götürüyoruz. Bunu da ben arz etmiş olayım bir yanlış anlaşılma olmasın diye.

Çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun, katılımınızdan ve katkılarınızdan dolayı Komisyonumuz adına teşekkür ediyorum.

-Ben de müsaade isteyeceğim, saat altı da Ülke TV'de yayın var.

BAŞKAN – Evet, 3 konuşumuz kaldı. Tabii ki programı olan arkadaşlar için diyecek bir şey yok.

-Banu Hanım da istiyormuş, o da yayına çıkacak muhtemelen.

Yalnız, benim son bir notum olacak. Bugün için değil, en başından beri çok önemli bir araştırma komisyonu aynı zamanda bu. Benim naçizane önerim şu olacak: Burada akademisyen hocalarımız da var, keşke hukuk fakültesinden, iletişim fakültelerinden, sosyoloji bölümlerinden ve siyasal bilgiler bölümlerinden öğrenci arkadaşlar da bu komisyonlarda gözlemci olarak yer alabilse ve hem faydalansa hem de bunun bir akademik altyapı olmasını sağlayabilirlerdi. Biz bugün için bu meseleleri konuşuyoruz ama bundan on yıl sonrası için, yirmi yıl sonrası için ülkemizin arşivi ortaya çıkıyor. Dönüp nasıl 12 Eylülle ilgili, 27 Mayısla ilgili küçücük bir gazete kupürünü bile çok önemli bir belge olarak bugün sahipleniyorsak, bugün konuştuğumuz her şey, kağıda dökülen her cümle yarınlarımız için çok önemli. Böyle bir önerim olacaktı. Üniversitelere açılmasını öneriyorum bu komisyonların.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Tutanaklarımızı okuyacaklar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ersin Çelik Bey, Banu Hanım; sizlere teşekkür ediyoruz katılımınız ve katkılarınız için. Tutanaklara geçti. Çok sağ olun.

Türkiye gazetesinden gazeteci yazar Sayın Rahim Er.

Buyurun Rahim Bey.

RAHİM ER – Teşekkür ederim efendim.

Ben evvela şehitlerimize rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum, arkada kalan yakınlarına sabırlar ve metanetler diliyorum. Hepinizin, tüm milletimizin, tüm ümmetimizin Mevlidi Şerif Kandili'ni tebrik ediyorum. Öyle tahmin ediyorum ki o kalbi yaralı şehit yaralılarımızı teselli eden ana unsurun bugün bu şehitlerimizin böylesine mübarek bir gecede toprağa verilecek olmalarıdır. İmrenilecek bir son olduğu inancındayım.

30 Mayıs 1876'da Sultan Abdülaziz Han'ın şehit edilmesinden sonra iktidarda Sultan Abdülhamit Han vardır. 5'inci Murat ise Çırağan Sarayı'nda nezaret altındadır. bu tarihlerde bir vaka yaşanır, Ali Suavi Vakası. Ali Suavi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 53

Fatih Camisi'nde vaizdir. Fakat, uçuk fikirleri vardır. Harf inkılabı teklif eder vesaire. Bir ara Londra'ya gider, orada bir İngiliz hanımla evlenir veya evlendirilir ve Türkiye'ye döner, vaazlarına devam eder ancak o uçuklukları da devam etmektedir. Bu sırada Rumeli muhacirleri Balkanlardan İstanbul'a akmaktadırlar. Bunlardan 500 kişiyi de yanına toplayarak Çırağan Sarayı'na bir baskın düzenler. Maksudı 5'inci Murat'ı tekrar Çırağan'dan çıkartıp tahta oturtmak, biat etmek, Sultan Abdülhamit Han'ı devirmektir. Hakikaten odasından çıkartılıp aşağıya kadar da indirilir. Ne var ki Beşiktaş muhafızı Yedi Sekiz Hasan Paşa hadiseyi haber alınca derhâl yanındaki arkadaşlarıyla, muhafızlarla birlikte koşar ve elindeki sopayla Ali Suavi'nin kafasına vurur ve öldürür. Bunu haber alan İngiliz hanımı derhâl evdeki bütün evrakları yakar ve ilk vapurla Londra'ya kaçır. Bu vakanın Fetullah Gülen vakasıyla benzerliği şayanı hayrettir. Bunun bir öncesi Vahhabilik vakasıdır. Vahhabilik üzerinden İngilizlerin İslamiyet'i, imanımızı, amentümüzü tahrip etme gayretleridir. Vahhabilik nedir? Vahhabilik Osmanlı'nın PKK'sıdır.

Fetullah Gülen hareketinin, FETÖ örgütünün bir kendisi var, bir de onun ortaya çıkış sebepleri var. Niçin böyle bir hareket halk indinde rağbet buldu? Sorulması gereken en önemli sorunun bu olduğu kanaatindeyim. Daha evvelki baskılarını bilmiyorum, sonraki baskılarını da bilmiyorum. Geçenlerde bir televizyon canlı yayında, programda da söyledim yeri gelince: Türk Dil Kurumunun 1956 tarihli baskısı. Bendeniz İstanbul Hukuk Fakültesi mezunuyum. Ders çalışıyordum, Türk Dil Kurumunun sözlüğü masamın üzerindeydi. Herhâlde dersle alakası olacak ki acaba bu sözlükte Kemalizm nasıl ifade ediliyor diye merak ettim, ilgili maddeyi açtım. Aynen orada yazılı olanı arz ediyorum Türk Dil Kurumunun 1956 tarihli baskısından: "Kemalizm: Türk'ün dini."

RAHİM ER – Bilemem, ibare aynen bu.

BAŞKAN – "Türk'ün dini."

RAHİM ER – Şimdi, erken cumhuriyet döneminde yaşanan bazı hadiseler, alınan bazı kararlar, bazı tatbikatlar ileriki zamanlarda toplumun başına sıkıntı olarak döndü. İşte, burada olanların çoğu hatırlayacaktır. Ortaokul ve lise edebiyat derslerinde eski Yunan İlyada, Odysseia efsaneleri, Yunan tanrılarının -çok affedersiniz- hovardalıkları, hangi tanrının hangi tanrının eşini kaçırdığı; bunlarla nesillerin beyni, zihni "medeniyet" adı altında yıkandı, yıkanmaya çalışıldı. Tarihten gelen, medeniyetinden gelen, dininden gelen, örfünden gelen değerlerle beslenen ailemiz, camimiz ve okulumuz. Yetişen nesiller bunların arasında sıkıştı, ebeveynler o sıkışmışlık içinde ne yapabileceğini, evladını nasıl kurtarabileceğini, evladiyla, torunuyla babası dedesi arasında nasıl köprüler kurabileceğinin araştırmasında oldu. O arada, malumunuz, Cumhuriyet Halk Partisinin 1949'larda iktidarı kaybetmemek adına bulduğu bir formül olarak üstelik, kurduğu imam-hatipler bunların halk indinde itibarsızlaştırılması gibi gizli bir operasyon yaşanıyordu, "ölü yıkayıcılar" gibi aşağılayıcı tabirler kullanılıyordu ama vatandaş buna rağmen çocuğunu en azından namazını kılabilsin, namaz surelerini öğrenebilsin, ben öldüğümde arkamdan bir Fatiha okuyabilsin gibi düşüncelerle bu okullara gönderebildi. Ama, ileriki zamanlarda köyden şehre göçün artması ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 54

bilhassa Özal sonrası yerli sermayenin imkân bulmasıyla orta sınıfın teşekkül etmesi... Hatırlanacaktır, merhum Turgut Özal "orta direk" diyordu. Bir taraftan maddi imkânlara kavuştu, öbür taraftan çocuğunun millî ve manevi değerlerle donanmasını arzu eden aileler ve bu ihtiyacı –tabiatta boşluğa yer yok- keşfeden ve 1960'lardan itibaren yetiştirilmeye başlanmış olan ve esasında zannedildiği gibi ne bir tarikat ne de zannedildiği gibi bir cemaat olan, bir ajan faaliyeti olan FETÖ unsuru arkasındaki güçlerin hazırladığı imkânlarla kısa sürede okullaşmalara başladı. Bu okullarda mütedeyyin gençler çocuklara hem öğretmen hem anne hem baba hem rehber oluyordu ve çok sevecen, çok yakın muameleler yapıyorlardı. Ailelere gidiyorlardı, evlerine gidiyorlardı; çocukların derslerine yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Beri yanda, üstüne üstlük bir de yabancı dil öğreniliyordu. Bu sebeple imkân olmayan aileler çocuklarını dinini, diyanetini öğrensin diye imam-hatiplere gönderdi, imkânı olanlar da FETÖ'nün bu okullarına gönderdiler. Böylece bir ajan faaliyeti bu ülkenin çocuklarını devşirdi. Osmanlı'da devşirme sistemi vardı ama Osmanlı o insanları alıp yine insanlığa hizmet edecek şekilde yetiştiriyordu. O insanların keza, kendi aileleriyle de münasebetleri devam edebiliyordu.

Bu "devşirme" kelimesine çok dikkat edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Bu ülkenin çocukları arka arkaya devşirmeler yaşadılar. PKK bir devşirme hareketi değil midir? Erken cumhuriyet döneminde Türkçülük üzerinden ırkçılıkla dinden uzaklaştırma faaliyeti tutmayınca 1960'larda, 1970'lerde, 1980'lerde bu defa Kürtçülük üzerinden dinsizleştirme faaliyeti, ateizm faaliyeti... Aslında, plan program Türk'ü de Kürt'ü de kendi dinî aidiyetinden koparıp çatıştırmaktı. Ama, Allah'a şükür ki bu ülkenin belki diploma sahibi değil ama irfan sahibi insanları bu tuzağa düşmediler. Bu ülkenin 1970'lerde sosyalizm adına devşirilen gençleri ve 5 bin gencin toprağa düşmesi, 5 bin gencimizi kaybetmemiz, ardından PKK Kürtçülük faaliyetiyle, o Stalinci faaliyetle 30-40 bin insanımızı yine kaybetmemiz ve bu defa 2015'lerde de bu şekilde insanlarımızı kaybetmemiz... Bu harekete kanan, kendini kaptıran; oraya ait sayan, oranın talimatlarıyla anasına, babasına, bu ülkenin insanlarına, kurumlarına silah çeken, camisini bombalayan, Meclisini bombalayan bu insanlar sonuçta bu ülkenin çocuklarıydı. İşte, o vakiyle "Evladım hem yabancı dili öğrensin hem dinini öğrensin. Ben öldüğümde de arkamdan bir Yasin-i Şerif, 3 ihlas, 1 Fatiha okuyabilsin." niyetiyle o okullara teslim edilen çocuklar sonuçta böyle bir canavar hâline getirilmiş oldular. Bundan dolayı, bir musibette bin nasihat vardır. Hani, "Bir musibet bin nasihatten evladr." sözü gereği hakikaten bu ve benzeri komisyonlarda, çalışmalarda bütün bu yaşananların ta işte o Vahhabilikten, Ali Suavi'den, erken cumhuriyet dönemindeki o yanlışlıklardan, Yunan ve Roma medeniyetini öne alıp tarihimizi 1923'ten başlatıp ötesini yok saymaktan, bu yanlış uygulamaların hepsinden dersler çıkartıp yarınlarımızı kurtarmamız ve yeniden inşa etmemiz gerektiği kanaatindeyim.

O gece bendeniz, 15 Temmuz gecesi Konya'daydım efendim. Konya'da iki gün devam edecek bir toplantı vardı, yerel medya üzerineydi bu toplantı. Birinci günde Başbakan Yardımcısı Sayın Numan Kurtulmuş konuşma yaptı, toplantı akşama kadar sürdü. Akşam saat 10.00 sıralarında haber almaya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 55

başladım, birinci köprü, ikinci köprü civarlarında hareketlenme var, askerler görülüyor şeklinde, darbe söylentileri olmakta denildi. Ben de dedim ki “Paris’te DAESH’in bir katliamı yaşandı, büyük ihtimalle bir ihbar alınmıştır ve askerden de yardım istenmiştir.” Akşamın 10.00’un da darbe mi olur gecenin 3.00’ü dururken diye kabul etmedim bunu ama bir iki saat sonra işin mahiyeti anlaşıldı. Konya’dayım, oteledeyim ve yalnızım. Bu sırada yurt içinden ve yurt dışından dostlarımız bizi telefonla aradılar ve dediler ki “Bulduğun adresi terk et, sana yer temin ettik, o sebeple oradan ayrıl.” “Hayır, ben buradayım ve devam edeceğim.” dedim. Başka bir imkânım yoktu, “twitter” üzerinden yayına başladım. “Seçilmiş Cumhurbaşkanı’nın, seçilmiş Hükümetin, hukukun, demokrasinin yanında, darbenin her çeşidinin karşısındayız.” diye devam eden, ertesi gün akşama kadar asla yatağın kenarını dahi kaldırmadan uykusuz şekilde yayın yaptım ve bu yayını Türkiye Gazetesindeki ilk gün çıkan yazımda da 15-16 Temmuz gecesi ne yaptım diye aynen yayınladım. Sözümü bitirmeden, vakit daraldı galiba?

BAŞKAN – Süremiz doldu.

TÜRKİYE GAZETESİ RAHİM ER - Şunu da ifade edeyim müsaadenizle, söylenecek söz var, çok notum var.

Efendim, 20 Kasım tarihinde Yunus Emre Enstitüsünün davetlisi olarak Sao Paulo’ya, Brezilya’ya gittik. Gitme sebebimiz, burada medya unsurlarına, üniversitelere ve Brezilya’daki Müslüman teşkilatlara FETÖ hadisesini, 15-16 Temmuz gecesini anlatmak içindi. Çok da iyi oldu, bütün arkadaşlarımız da üzerlerine düşen vazifeyi canla başla yerine getirmeye çalıştılar. Oradaki Müslüman cemaatlerden birinin verdiği bir yemekte yaşadıklarımızı müsaadenizle paylaşmak isterim.

Yaşı kemale ermiş, bembeyaz sakallı bir zat, İslam’ı Yayma Cemiyeti Başkanymış aynı zamanda, gazetede sütunumda da isimlerini yazmıştım, dedi ki: “15 Temmuz gecesinde biz secdeye vardık.” Fakat, daha tafsilatını o zatın eşini göstererek anlatılar başkaları. O gece o teyze Türkiye’de darbe olduğunu işitince secdeye varmış ve oğullarına “Eğer darbe muvaffak olursa ben bu secdeden canlı kalkmam, beni kaldırmayın.” demiş. Üç, dört saat sonra çocukları başına gelmişler ve “Ana, Tayyip Erdoğan ekranda göründü, darbe püskürtüldü, kalk.” diye. Bu unutamadığımız bir vaka oldu. Bir başka vaka da Brezilya’da Lübnan nüfusunun 3 katı Lübnanlı var. Lübnan Diyanet İşleri Başkanlığının Brezilya temsilcisi Ali Hatibi isminde bir zat. O bir konuşma yaptı, o konuşmayı nakletmek isterim: Dedi ki: “Türkiye bizim için bugün de hilafetin merkezidir.” Şimdi, bakınız, Brezilya’ya gitmeseydik orada o amcanın, o teyzenin Türkiye’de darbenin püskürtülmesi ve hezimete uğraması için secdeye kapandığını nerden bilirdik? O Brezilya darulfetvasının Brezilya temsilcisinin böyle bir niyette, fikirde, düşüncede olduğunu nereden bilirdik? Biz bizden ibaret değiliz, bundan dolayı paramız itibarsızlaştırılmak istenmekte, bundan dolayı insanımız hakir görülmek istenmekte. Biz 1970’lerde olduğu gibi yine 70 cente muhtaç olsaydık bugün kimse bizimle uğraşmazdı ama talih ve tarih bizden yanadır, biz maddi ve manevi kalkınmamızı aynı denge içinde götürebildiğimiz zaman büyüyebildik. Aziz Mahmut Hüdayi Hazretleri -ki Hüdayi Yolu’nun büyüğüdür- 5 sultana padişahlık yapmıştır. Sultanlarımız o medeniyeti sadece kılıç gücüyle

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 56

kurmadılar, kötü paranın –iktisattaki malum ve meşhur kaidedir- iyi parayı piyasadan kovması gibi, sakın ola ki bir casusluk faaliyetinden öte bir şey olmayan FETÖ hareketini o masum ve bu ülkeye canla başla bağlı olan dini cemaatlerle, teşkilatlarla karıştırmayalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ederiz Rahim Er Bey, Türkiye Gazetesinden.

Recep Bey... Recep Yeter Bey, Yeni Şafak gazetesi Haber Müdürü.

Buyurun Recep Bey.

YENİ ŞAFAK GAZETESİ HABER MÜDÜRÜ RECEP YETER – Öncelikle ben de dün akşam yaşanan hadise sırasında terör saldırısında hayatını kaybeden gerek polislerimizin gerekse sivil vatandaşların ailelerine sabır, kendilerine rahmet diliyorum. Rabb'im, Peygamber Efendimiz'e hepsini komşu eylesin. Bu ülke, ailelerin fedakârlıkları ve şehitlerin kanlarıyla geleceğine bakıyor. İnşallah bir daha böyle elim hadiseleri yaşamayız.

Ben bu saate –siz de yorulduunuz- çok da uzatmak istemiyorum sona kalan isimlerden biri olarak.

15 Temmuzla başlamak istiyorum. 15 Temmuz gecesi medyada darbe girişimi olduğunu ve bunun Fetullahçı terör örgütü tarafından yapıldığını ilk duyuran medya organı oldu Yeni Şafak gazetesi ve bu haberin altında imzası olan bir gazeteci olarak buradayım aynı zamanda.

O gün diğer tüm medya kanalları, televizyonlar Yeni Şafaka atıf yaparak bu haberi okuyucularına, dinleyicilerine, izleyicilerine duyurdular. O günü nasıl öğrendim, birkaç dakika onu özetlemek istiyorum. Bir kafeteryada otururken arkadaşlarımızla işte Beylerbeyi'nde malum bir askerin polisin silahına el koyduğunu ve işte bir kargaşa yaşandığı iletildi. Zihinde ilk canlanan şey askerin silahına el koyması ve buranın Beylerbeyi olması. Orası Beylerbeyi, malumunuz olduğu üzere Recep Tayyip Erdoğan'ın da çalışma ofislerinden bir tanesi ve önümüzdeki günlerde bir YAŞ toplantısının yapılacağı ve bizim o günkü manşetimize “TSK bile pes etti.” manşetini atmış olmamız. Çatı iddianamesinde yaklaşık 600 kadar subayın isminin belirlenmiş olması. Bütün bunların hepsi o günün “background” bilgisiydi zihnimde dolayısıyla buna hazır olarak bana o bilgi ulaşınca buna ancak böyle bir girişimin sebep olabileceği ne hikmetse hemen bir canlandı. Tabii, bunu teyit etmek gerekiyordu. Hızlıca haber kaynaklarımıza ulaşmaya çalıştık ve bir polis memuru... İşte pek çok görüşme yaptık ilk on dakika içerisinde, yaklaşık 9.50 ila 10.10 arasında yani 21.50 ve 22.10 arasında pek çok telefon görüşmesi yaptım. Bir polis memuru bunun bir Fetullahçı darbe girişimi olduğunu ve kendisinin Beyefendi'nin Kısıklı'daki ikametine doğru gittiğini ve gerekirse burada çarpışarak şehit olacağını, ne gerekirse bunu engellemek için yapacağını ifade etti telefonda. O ana kadar hiçbir şekilde hiçbir yerden bu noktada bir teyit, bir şey ulaşmamıştı. Sonraki aradığım daha üst düzey Emniyet kaynaklarıysa henüz daha olayın ne olduğunu anlamadıklarını, anlamaya çalıştıklarını ve ilginç olan bunun bir devlet refleksi mi olduğunu, devletin yaptığı bir operasyon mu olduğu ya da devletin yaptığı bir kalkışma mı olduğu –kalkışma demeyelim- bir girişim mi olduğu yoksa bir grup tarafından mı yapıldığını anlamaya çalıştıklarını ifade edenler oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 57

Dolayısıyla, buradan ben şunu söylemek istiyorum: Hâlen bürokrasi içerisinde, güvenlik bürokrasisi içerisinde bir darbe girişimi olduğunda şayet bu meşru ya da işte hiyerarşi içerisinde yapıldığında buna “evet” deme ihtimali olan yapıların da bulunması açıkçası bana böyle bir izlenim uyandırdı ve beni ürküttü. “Bu, FETÖ tarafından yapılmamış olsaydı şayet, o zaman buna karşı çıkılmayacak mıydı?” sorusunu doğrun bir şeydi.

BAŞKAN – Hiyerarşi içerisinde olsaydı meşru mu olacaktı?

YENİ ŞAFAK GAZETESİ HABER MÜDÜRÜ RECEP YETER – Dolayısıyla, bu önemli. Buradan yola çıkarak az önce Mete Yarar Bey’in MİT’in istihbarat alma mekanizmasının genişletilmesi, doğrulanması ya da oradaki o engellerin kaldırılması noktasındaki süreçleri de biraz buna bağlamak ve vurgulamak istiyorum. Sonrasında, birkaç dakika içerisinde olayı netleştirdikten, gerçekten teyit aldıktan sonra İnternet sorumlumuz –buradaydı az önce- Ersin Çelik’i arayarak bunun bir darbe girişi olduğunu ve bir haber gireceğimizi, gazeteye dönmesini ifade ettim. Gazeteye döndük. Gazeteye gittiğimde henüz daha gazetenin normal şehir baskısı yapıyordu, bir şey yoktu hâlâ darbe girişimine dair, sadece ne oluyor, bir şeyler oluyor gibi arkadaşların şeyleri vardır. “İşte darbe girişimi oluyor, darbe girişimi var.” gibi yüksek sesle bağıarak girdim gazeteye ve akabinde de işte birkaç dakika sonra... 22.37 bizim haberi ilk giriş saatimiz, onun öncesinde de başka bildiğim kadarıyla Fetullahçı terör örgütüne bağlı subaylar kalkışma içerisinde ya da ihanet içerisinde...

BAŞKAN – Gazeteye yetiştirebildiniz mi?

YENİ ŞAFAK GAZETESİ HABER MÜDÜRÜ RECEP YETER – Basılı gazeteden önce İnternet’e çünkü henüz daha o saatte gazete daha gitmemişti, o saatte İnternet’e, hemen bunu duyurmamız gerekiyordu, sonra gazeteye yetiştirdi zaten, ertesi gün bütün gazetelerde de yer aldı.

Şimdi, o gün 15 Temmuz gecesi benim en azından gazeteci olarak yaşadığım süreç buydu. Tabii, sabaha kadar gazetede iddik. Gazetenin üzerinden F16’lar alçak uçuş yaptılar, bütün personelimizi sığınak diye tabir edebileceğimiz alt katlara indirdik, camlardan uzak kalmalarını sağladık, ışıklarımızı kapattık ki etraftan geçen olursa içeriye görüp ateş açılmasın diye. Helikopter indirilme ihtimaline karşı bahçeye araçlar konuşlandırıldı ve Mustafa Cambaz arkadaşımızın gece 3.00 gibi şehadet şerbeti içtiğini öğrendik. Rabb’im –burada da tekrar özellikle ismini belirtmek istiyorum- mekânını cennet eylesin, on yedi yıl mesai arkadaşlığı yapmış biri olarak kendisiyle. Hâlihazırda masası yan tarafımda, masamın yan tarafında boş vaziyette durduğu sürece bu mücadeleyi de hiçbir zaman bırakmayacağımızı da ben buradan vurgulamak istiyorum.

Şimdi, 15 Temmuz gecesi elinde silah olanlara yardım edenler vardı. Bugüne kadar belki konuşulmayan noktalardan bir tanesi bu, istihbarat sağlıyorlardı ve hedeflerindeki kişilerin o an nerede bulduklarını, hangi pozisyonda olduklarını darbecilere iletiyorlardı. Bunlar sivil ayaklarıydı darbecilerin. İçimizde olan, yanımızda olan, yanı başımızda olan, sizlerin, bizlerin yanlarında olan belki bir öğretmen, belki başka bir görevli o anda darbecilere –çeşitli kanallara çıkan 10 bin kişilik infaz listesinden bahsediliyor mesela- ilk etapta hedef alınacak kişilerin pozisyonlarıyla alakalı darbeci

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 58

kişilere istihbarat bilgisi sağlıyordu siviller, bu önemli bir ayrıntı. Dolayısıyla, darbecilerin iletişim kanalları tespit edildiği takdirde bunların kim olduğu da mutlaka çıkacaktır ortaya.

--- Pardon...

YENİ ŞAFAK GAZETESİ HABER MÜDÜRÜ RECEP YETER – Hayır, hayır. Şöyle: 15 Temmuz günü saat 22.00 civarına kadar yani darbenin başladığı ana kadar darbecilerle birlikte çalışan sivillerden bahsediyorum yani Fetullahçı terör örgütü yapılanması mensubu sivillerden bahsediyorum.

Şimdi burada tabii biz bu sürece nasıl geldik? Ben 1997 yılında FEM dershanesiyle gittim. Bir imam hatip lisesi mezunu bir kişi olarak oraya bu işte bir, herhangi bir, Müslüman bir cemaattir düşüncesiyle o ana kadar bunları, iç yüzlerini tanımayan ama yani işte bir süre önce bir imam hatipli öğrencinin Türkiye birincisi seçildiği bir dersane. İşte Feyzullah Kıyıklık Bey'in oğlunun bir imam hatip lisesi mezunu olarak parlatıldığı ve birinci yapıldığını sonradan öğreniyoruz, daha doğrusu o süreçlerden sonra bunların da büyük bir proje olduğunu öğreniyoruz ama bizim gözümüzde böyle bir dersane ve bu süreçte o dershanede yaşadığım bir hadiseyle bu yapının iç yüzüyle tanıştım. Kurban toplama operasyonu yapıyorlardı her şeyde. Ben de bir imam hatip lisesi mezunu olarak biraz fıkıh bilgisi olan ve ailesinden de bu eğitimi almış birisi olarak bunun yanlış olduğunu, bunun bir kurban olmadığını, vacip kurban olmadığını ifade ettiğimde "Sen çok biliyorsun, bilgilerini kendine sakla." Diye bir tepkiyle karşılaştım önce. Sonrasında bir sınıf arkadaşım yanıma gelerek -sene 97'de üniversiteyi kazandım yani 96-97 eğitim sezonu- senin hakkında üniversiteye sokulmaman için ne yapabiliyorsanız yapın ve bu kişi üniversiteye sokulmayacak diye karar alındı. Dolayısıyla "Tedbirini al." şeklinde uyardı beni bir arkadaşım. Bunun üzerine son üç dört ay kala o dershaneyi terk ettim, evde kendi başıma çalıştım ve üniversiteyi o şekilde kazandım. Dolayısıyla o gün bir imam hatip lisesi öğrencisinin gayet halisane, gayet samimi bir tepkisine dahi tahammül edemeyen bir yapının neler yapabileceğine dair az çok fikrim oluştu.

Bu dersane sürecinden nasıl eleman kazandılar, ne kazandılar; buna dair böyle birkaç, bir iki cümle etmek istiyorum. İmam hatip liselerinde nasıl örgütlenemediler ya da niye örgütlenemediler? Bu hani soru işareti oluşturan noktalardan bir tanesi. Örgütlendiler, imam hatip liselerinde de bu örgütün uzantıları vardı. Fakat imam hatip liselerinde daha çok ailesi İslami anlamda bir background bilgisine sahip ailelerin çocukları orada oldukları için, kolay kandırılabilir aileler olmadıkları için daha çok nokta atışıyla çok zeki çocukları hedeflediler, onların üzerine özel olarak oynadılar. Çok sayıda kişi toplamaktansa imam hatiplerden çok zeki çocukları seçtiler. Bunlardan bir tanesi sınıf arkadaşımdı ve savcı yapıldı. Yapıldığını biz on sene sonra öğrendik ve son süreçte de ihraç edildi.

-Süremiz de doldu, onu da hatırlatmış olayım, çabuk geçiyor zaman.

-İmam hatip okulları devletin okullarıydı, devletin okullarıyla işleri yoktu ki. Özel okullara gideceksiniz, hem para vereceksiniz hem de başka türlü orada...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 59

-Şöyle bir üç dört dakikada toparlayayım uzatmadan o zaman söyleyeceklerimi. En azından ben soru işaretleri bırakayım, size de bunların üzerine gitme fırsatı olsun.

Birincisi ben bu 17 Aralık sürecinden itibaren bu örgüte yönelik çok yoğun bir araştırma sürecine girdim ve gördüm ki... Ayşe Hanım da az önce anlattı. 1966, MİT Müsteşarı Fuat Doğu'nun MİT Müsteşarlığına geldiği - 1954'te kendisinin girişi- tarih Fetullah Gülen'in de aynı şekilde İzmir'e getirildiği tarih. Bu tarihte burada kilit bir isim Ali Rıza Güven. Üzeyir Şenner'e, Şule Yüksel Şenner'e ağabeyine masonluk teklif ettiği iddia edilen kişi Üzeyir Şenner'in ölüm döşeginde video kaydıyla ifade ettiği Ali Rıza Güven ve Fetullah Gülen bağlantısının araştırılması gerektiğini düşünüyorum. Ali Rıza Güven bunu ifade etmeyen, saklayan bir eski emniyet mensubudur aynı zamanda. Damadı Necdet Doğanata'nın kurduğu Fatih kolejleri ve İzmir Üniversitesi son dönemde kapatılmıştır bu 15 Temmuz süreci sonrasında. Bu önemli bağlantılardan bir tanesi.

Yaşar Tunagür, yine hakeza. Fuat Doğu, Yaşar Tunagür, Vehbi Koç ve Aydın Bolak isimlerinin Ankara'da yapmış olduğu toplantı araştırılmalıdır 1970'te. Buna dair hiçbir şey bugüne kadar konuşulmamış olması, devlet arşivlerinin bu noktada çıkarılmamış olması bende soru işaretidir. Bu yüzden özellikle altını çiziyorum.

Yine, hakeza, ben bir cümle bütün çatı iddianame...

-MİT Müsteşarı Emre Taner Bey'e sorduk, bu görüşmeyi sorduk, Fetullah Gülen, MİT Müsteşarı, Fuat Doğu, Yaşar Tunagör ve Vehbi Koç beraberce Ankara'da buluşuyorlar dedik. O da dedi ki "Biz kontrol etmek istediğimizde zaman zaman dokunarak kontrol ederiz, kontrol etmek istemişizdir o harekete..." dedi.

-Bizim toplantılara çok gündemimizde bu.

-Eyvallah.

-...

-Evet.

-Girişte de söylemiştim evet.

-Bitireyim. 28 Şubat dönemi binlerce insan başörtüsü eşi başörtülü olduğu için, kızının ismini Rüveyda koyduğu için atılırken bu kişiler 28 Şubat sürecinde özellikle korunmuşlardır, atılmamışlardır. Genelkurmayın o dönemki süreçlerde davalara yollamış olduğu raporlara bakılmalıdır bu örgütün ne olduğuna dair, bu örgüt hakkında olumlu referanslar veren raporlarına bakılmalıdır muhakkak.

-...

-Bir mikrofon yetiştirelim Ayşe Hanım'a.

-...

-...

-Tabii, tabii, zabıtlara...

-O dönemde başörtüsü eylemlerine karşı tavırlarıyla zaten ön plana çıktılar ve biz başörtüsü eylemleriyle yapan gruplarla beraberdik ve onların hepsiyle yer yer de gazete olarak, medya olarak niye bu Zaman gazetesinde haber olmuyor, niye işte Samanyolunda bu eylemler haber olmuyor diye yer yer tartışıldı her zeminde. Başörtüsü yani böyle bir ortamda başını açmak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 60

gerekir ve başörtüsü eylemlerini desteklemiyoruz beyanatlarını bulmuşlardır. Fetullah Gülen'in "Başörtüsü teferruatıdır." haberi de bunun devamında bir şey.

-...

-Tabii, o dönemde yer olan işte o Sisi'nin vesairenin, birtakım o aczmendilerin gibi olaylarda da ilginç bir şekilde alt taban oluşturma etkileri var. Samanyolu televizyonu mesela bir tane başörtülü sunucu kullanmamıştır, tek bir tane başörtülüğü ekrana çıkartmamıştır o dönemlerin içinde, tam tersi bir şeyde, istikamette ve seçki olarak çıkarttığı herkes de çok ilginç bir şekilde belli bir şeyi temsil eder, belli bir ideolojiyi temsil eder. Bizzat bu eylemci, başörtüsü eylemcisi gruplarla ciddi biçimde karşı karşıya gelip vazgeçilmeye çalışmak değil yani zaten açın başınızı, hani niye eylem yapıyorsunuz diyen bir yaklaşım sergilemişlerdir ve... Burada bir not düşmek istedim.

-Eyvallah, teşekkür ediyorum.

Dışarıdaki bağlantıların bunun deşifre edilmesi gerekiyor ama bunun için dışarıya bağlantıyı kuranlar kimler içeridekiler kimler? Bunun açığa çıkarılması lazım. Mete Yarar Beyefendinin söylemiş olduğu husus çok önemli. Ekonomik ayağı üzerinden bununla alakalı görünebilir ve yine İzmir'le alakalı altını çizdiğim nokta üzerinden görünebilir.

Tabii, Ayşe hanım da söylemişti, bu bir yeşil kuşak projesinin şeylerinden bir tanesiydi. Bana göre ne yapıldı Fetullahçı terör örgütü üzerinden, ne yapılmak istendi? Türkiye'de sistemi kuranlar ya da kendilerince bir sistem inşa etmek isteyenler kapıyı kilitlediler. Kime karşı? Anadolu insanına, Müslümanlara karşı. İslam'ı benimseyen insanlara karşı kapıyı kilitlediler ve bu kapının açılması gerekiyordu, açılacaktı. Kim açacaktı? Bir çilingir gerekiyordu. Çilingiri de kendileri getirdiler. Dediler ki bak, bu çilingir bu kapıyı açabilir, Fetullah Gülen bu çilingirdi. Daha sonraki süreçlerde bu mekanizmayı kuran uluslararası bağlantılar ya da dış bağlantılar bu çilingirin çok iyi bir maymuncuk olduğunu keşfettiler ve bunu bütün diğer ülkelere taşıdılar. Aynı sistemi diğer noktalarda da kullandılar. 15 Temmuz ya da 17 Aralık...

-...tamamlayalım mı? Süre epey uzadı.

-Bitiyorum.

Peki, niye süreç tamamlanmadan harekete geçtiler? Bu kısım önemli. Bana göre bu bir kişisel hırs yüzünden kaynaklandı. 7 Şubat 2011'de mevcut bu örgütün yöneticilerinin ömrü hayatlarında yani hayatlarını devam ettirirlerken Türkiye'de bir iktidar sahibi olamayacaklarını fark etmeleri üzerine 2011 seçimlerinde Sayın Erdoğan'ın istedikleri milletvekili sayısını vermemesi üzerine düğmeye bastılar ve bir an önce bu mevcut yapıyı tasfiye edip yani mevcut iktidarı tasfiye edip yerine yerleşmek istediler.

Kilit nokta şu: Askerde b planları vardı her zaman, poliste b planları vardı, yargıda b planları vardı ama siyasette daha doğrusu karşılarına çıkacak böyle bir millet iradesine karşı, böyle bir lidere karşı bir b planları yoktu. Bugün bu millet direncini kırmak için hazırlık yapıyorlar. Hazırlık yapılıyor dolayısıyla bu millet direncini kırmak için yeni kumpaslara, yeni operasyonlara kalkışabileceklerini ben şahsen düşünüyorum. Bu şekilde de konuyu kapatmış olayım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 61

Teşekkür ediyorum. Allah yardımcınız olsun.

Sizlere birer mektup bırakacağım. Ahmet Korkmaz isimli bir gariban mağdurun mektubunu bırakacağım. 2010 yılından beri bu yapıyla mücadele eden, hiç kimse ortada yokken tek başına ortaya çıkan bir mağdurun bana yazmış olduğu bir mektup, bunu da sizlerle paylaşmak istiyorum yaptığınız bu çalışmanın...

-...

-Komisyonla paylaşacağım, Komisyona bırakacağım çünkü bu kişinin yani bugün Türkiye'nin... Evet, 15 Temmuzda hakikaten bir millet direnci, bir millet iradesi gösterildi ama 15 Temmuz gelinceye kadar olan süreçte hiç kimse ortada yokken, bugün kahraman kesilenler bile ortada yokken tek başlarına her şeyi göze alarak sadece onurları için, sadece şerefleri için mücadele eden insanlar vardı. Bugün o insanların alınlarından öpülmesi gerekiyor, onlardan bir tanesi Ahmet Korkmaz."dır. Bana yazmış olduğu bir talep, bir dilek, bir temenni mektubu ama aynı zamanda bir sitem mektubu. Ben bunu sizlerle, Komisyonla da paylaşacağım. Tutanaklara yazılsın ve girsin ki gelecek nesiller Türkiye'nin hangi fedakâr insanlar sayesinde...

-Şimdi verecek misiniz?

-Vereceğim, şu anda paylaşacağım yazılı olarak.

-...

-Hiç kimse yokken değil de çok az kişilerin olduğu bir ortamda diyelim.

-Çok az kişinin olduğu ortam da diyelim, eyvallah.

-Peki, tabii.

Çok teşekkür...

-...

-Tabii, buyurun...

-Efendim, demin dile geldi, hakkı teslim etme noktasından da çok isabetli oldu. Teşekküre de layık hem hakkı teslim edenler adına hem icraat yapanlar adına. Medyanın o gece sınıfta kalmadığı, yüz akıyla, alın akıyla geçtiği şeklinde. Peki, bunun da sorgulanması icap ediyor. 1960'ta, 1971'de, 1980'de, 28 Şubat 1997'de darbelerin yanında yer alan medya nasıl oldu da birden bire bir gecede farklı bir tavır ortaya koyabildi? Bunun iki sebebi var bize göre. Bir, o saydığımız dönemlerde ağırlıklı olarak medyada laikçi bir yapılanma söz konusu, muhafazakar kimlikli medya henüz arzu edilen seviyelerde değil, bir sebebi bu. Diğer sebebi ki bendeniz 1989'dan başlayarak Türkiye'ye özel televizyon getirme projesini başlatan insanım, özel televizyonların varlığıdır. Özel televizyonlar olmasaydı ve gazeteler çeşitlenmeseydi bugün bu başarı medya adına bu not yazılamazdı. Darbenin de belki darbe teşebbüsünün de darbe olarak tecelli etmesi mümkün olabilirdi. Söylemek istediğim bir nokta bu.

Diğer nokta: Bu FETÖ hareketinin ortaya koyduğu inanç sisteminin bizim amentümüz olmadığının çok farkında olmak ve anlatmak gerektiği kanaatindeyim. Burada işte dinler arası diyalog, ılımlı İslam vesaire diyerek biraz İslamiyet'ten, biraz Hristiyanlıktan, biraz Yahudilikten, biraz Hinduizmden vesaire almak suretiyle bambaşka bir inanç sistemi geliştirilmek isteniyor ve bu adam da, FETÖ de ne bir tarikat şeyhi ne bir cemaat reisi. Bunlara zaten tenezzül etmeyeceğini kendisi söylüyor. Anlatılanlarda birazcık

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 62

muhakeme kabiliyeti olan herkes şunu çıkartır ki bu adam yalancı peygamber, bunun da farkında olmak lazım.

Laiklik mevzusuna temas edildi, acaba şöyle mi desek: Bu laikliğin laikçilik olarak dayatılması, toplumun burnundan getirilmesi, vakti zamanında dinsizlik projesi uygulamayınca laiklik... Bakınız, bu kayda geçsin. Merhum Profesör Selçuk Özçelik bizim anayasa hocamızdı, kürsüde, derste sınıfın huzurunda aynen şunu anlattı -bunu birkaç canlı yayında da, televizyonlarda da söyledim- dedi ki: “Devletin dini İslam’dır.” tabiri 1924 Anayasası’ndan çıkartıldıktan sonra ‘Devletin dini Hristiyanlık’tır.” diye yazılacaktı fakat halkın tepkisinden korkulduğu için yazılamadı. Mahmut Esat Bozkurt zihniyetinde laiklik, o yazılamayan maddeyi icra etmek içindir. Bundan dolayı, devlet ile milletin barışması ve o barışıklığın kalıcı olması adına -bugün şartlar gereği olarak değil- bu vaftiz edilmiş laikliğin kulağına ezan okunması gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

... - Teşekkür ediyorum.

Sayın Selim Çoraklı, süremiz bitti, teşekkür ederiz geldiğiniz için.

Söz sizin ama heyet de Ankara uçağına yetişecek, bilginiz olsun.

... - Allah razı olsun.

Hoş geldiniz.

Şimdi, kırk yıllık örgütlü bir yapıyı, her yönüyle örgütlü -siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, askerî- bir yapıyı on beş dakikada anlatmanın imkânsızlığını siz de takdir edersiniz.

... - Tabii.

... - O yüzden, ben önce kendimden bahsedeyim. Bu yapıyla 1983 yılında fiilî olarak temasa geçtim ve on altı yıl bu yapının en üst yönetimlerinde “imamlık” dediğiniz, işte piyasada “imamlık” diyorsunuz ya, askerî alanda imamlık, polis hizmetlerinde imamlık, hukuk alanındaki sohbetlerin birçok şeylerinde imamlık yapmış...

... - 1999’a kadar yani?

... - 1999’a kadar bu yapının hemen hemen her kesiminde görev yapmış biriyim. 1992 yılında da Makedonya’ya gidip orada 3 dilde Zaman gazetesini çıkaran, sonda 1995’te Makedonların beni sınır dışı etmesiyle yurt dışından geldim. Fakat, o yapının içerisine gelirken ben 1980’lerde ülkücü hareketten cezaevlerinde yatan biriyim, 12 Eylül darbesini Edirne cezaevinde gören biriyim. 1980 öncesi devletin -belki bazı ülkücü arkadaşlar kabul etmiyor ama- bizi kullanarak, milis kuvveti kullanarak sola karşı, solu da bize karşı kullanarak şey yaptığı bir kesimdenim. O dönemde kurşun da yedim, bomba da yedim, uzun yıllar cezaevinde de yattım, 3 defa cezaevine girdim. Yani, bazıları gibi ayağım kayıp da düşenlerden değilim.

... - Selçuk Bey, yedi sene kaldı, sizinki ne kadar kaldınız bilmiyoruz.

... - Biliyorum, biz biliyoruz, Selçuk Bey’le uzaktan da olsa tanışıyoruz.

Yani, böyle bir yapının içerisine giriş sebepim de şuydu, belki ilk defa burada açıklıyorum: Rahmetli Muhsin Başkanla biz 1977’lerden beri tanışan biriyiz, biraz da onun telkinleriyle ben 1996 bu yapının içerisine girmemiz gerektiğini ve bu yapının çözülmesinin gerektiğinin telkinleriyle ben bu yapıyla biraz da temasa geçtim. Yani, bunu da ilk defa burada açıklıyorum. Neyse, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 63

yapının içerisine girdiğimiz zaman yapının İslami yapı olmadığını daha ilk etaplarda gördüm. Mesela, 1992 yılında “Fetullahçı Paradigmanın İflası” diye İzmir’den hem Ege Üniversitesinin imamlığını yaparken hem kredi yurtların imamlığını yaparken hem de Bornova’da bölge imamlığı yaparken böyle bir makale yazma gereği duydum ve bu makaleyi de cemaatin önde gelen kişilerinin hepsine verdim.

... - Nerede yazdınız bunu?

... - İzmir’de. Yani, yapı içerisinde kaleme aldım.

... - Bir mektup olarak, bir eleştiri olarak aldınız.

... - Evet. Yani, İslami bir hareketin Fetullahçı bir ideolojiye dönüştürüldüğünü... Mesela, sekülerleşme, dünyevileşme gibi şeyler olduğunu, liderin etrafında toplanan kişilerin menfaatçilik üzerine bina ettiklerini anlatan bir şey. O dönemlerde, tabii, Fetullah Gülen’e “Gözün üzerinde kaşın var.” demenin idam fermanı gibi olduğu bir dönemde söylediğim bir şey. Sonra, İzmir’de bunun üzerine gazeteye yolladılar, gazetede de bir yıl sonra şeye gittim fakat 1996’da döndüğümde bu sefer “Cemaatin Kırılma Noktaları” diye bir şey yazdım, bunu da 2014 yılında yazdığım “Gülen’in Ağlattığı Müslümanlar” kitabında var, “33 Maddede Cemaatin Kırılma Noktaları” diye. Yani, bunu niye anlatıyorum? Şimdi, Rahim Ağabey dedi ki: “Bu yapı İslam dışı.” Aslında bu yapı ehlisünnet bir yapı. Bugün Fetullah Gülen’in eserleri ortada. Son dönemlerde, özellikle bu Papa’yla görüşmekten sonra birkaç sonra şaz yorum alırsanız yapının tümünün ehlisünnet olduğunu görürsünüz. Bence problem ehlisünnette var, ehlisünnetin fıkıh anlayışında var, ehlisünnetin kültürel anlayışında var, ehlisünnetin dine bakış anlayışında var.

Bakın, ben bir makale yazdım, 15 Temmuzdan önce yazdım “Eğer, biz Kur’an temelli Mehdi ve Mesih inancını reddetmediğimiz müddetçe biz çok daha FETÖ’lerle karşılaşırız.” diye. Bu www.yenidunya.com sitemde de var, okumak isteyen oradan okuyabilir.

... - Kur’an temelli olmayan?

... - Tabii, Kur’an temelli reddetmediğimiz müddetçe. Zaten yok da, Kur’an’la reddetmediğimiz müddetçe.

... - Kur’an’a dayanarak reddetmediğimiz müddetçe?

... - Evet. Yani, Mesih’in gelmesi diye bir şey Kur’an temelli değildir, mehdinin gelmesi diye bir şey Kur’an temelli değildir. Zaten Mesih’in gelmesi Hristiyanlıktan bize gelme, mehdinin gelmesi 200 yıl sona Şia’dan bize gelme, böyle bir şey. Bunlar reddedilmediği müddetçe çok daha şey yaparız. Niye bunu söylüyorum? Bakın, bir örnek vereyim. Tayyip Bey’in otelini basmaya giden 2 tane polisi şehit eden yüzbaşıya “Niye bunları şehit ettin?” diye soruyorlar, “Ne güzel şehit oldular.” diyor, “Ben de ölseydim ben de şehit olurum.” Mantık bu: “Fetullah Gülen, mehdidir.” Fetullah Gülen gibi Türkiye’de bütün cemaatlerin -ben istisna da saymıyorum yani kimse şey yapmasın, darılırsa darılsın, hiç önemli değil- tümü ya mehdidir ya Mesih’tir yani ve fırsat geçtiği zaman FETÖ’den daha kıyıcı olabileceklerine de inanıyorum ve bunu da yazıyorum, söylüyorum.

Şimdi, bu FETÖ gibi bir yapıyla on yedi yıldır mücadele ediyorum ama ne yazık ki devletimiz, MİT’imiz, askerimiz, bunların hepsi kulaklarının üzerine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 64

yatıyor. Özellikle, 17-25 Aralıktan sonra da AKP de üzerine yattı, kusura bakmayın, biraz zülfü yâre dokunacağım. Mesela, 4 Şubat 2014 tarihinde Sabah gazetesi benimle röportaj yaptı, manşet bir röportaj: "TSK ve yargıda hücre tipi yapılanma var."

... - 4 Şubat 2014?

... - 4 Şubat 2014. O "Gülen'in Ağlattığı Müslümanlar" kitabında var o şeyler de. Fakat şimdiye kadar hiçbir AK PARTİ'li beni arayıp da "Kardeşim, bu hücre tipi yapılanma nedir?" diye sormadı. Sadece Ankara Terörle Mücadeleden bir ekip geldi 2014'ün Nisanında -bir tanesi Mardin Terörle Mücadele Müdürüyken şehit oldu Gaffari Güneş, Allah rahmet eylesin, yiğit bir arkadaşımızdı- Serdar Çoşkun Bey'in yönlendirmesiyle ve ben de kendilerine o dönemde şöyle bir şey söyledim: Eğer bu yapıyla mücadele etmek istiyorsanız hukuki olarak mücadele edemezsiniz çünkü kırk yıldır hukuk dışındaki yani mer'i hukukun dışındaki bir yapılanmayla yapılanan... Cevdet Saral'ın deyimiyle -kitabının baş tarafına koydum, Cevdet Saral'ın 1998 yılında söylediği bir söz- diyor ki: "Bu hareket takiye sanatının en büyük virtüözlerinden yani gizlenme sanatının en büyük ustalarından biridir." Cevdet Saral 1998'deki Emniyet raporunda söylemiştir. Yani, bizim devletimizin bu yapıya... Hani bazen diyorlar ya "FETÖ devlete sızdı." diye, hayır sızmadı, bilinerek tercih edilen bir unsurdu. 1980'li yıllarda "Türk-İslam sentezi" adı altında Kenan Evren'le beraber bu işi beraber götürdüklerinin şahitleri var. Yine "Hocia" isimli bir kitap yazdım, ağustos, eylül ayında çıktı, Sayın Komisyon Başkanının oraya koydum. Orada da Gülen'in 1960'lı yıllardan, özellikle yeşil kuşak projesinin bir şeyi olarak -demin Recep Bey bahsetti, orada belgeleri de var- Yaşar Tunagür, Fuat Doğu, Esat Keşafıoğlu, Necip Taylan, Cemal Turhan, bunlarla beraber örülen bir yapı. 1980'lerde Erkan Gürvit'le beraber örülen bir yapı. Yani, 1980'lerde arandığı dönemlerde aranmadığını ifade eden mesela geçmiş dönemlerde Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu Ağabeyin çok güzel ifadeleri var. Yani, bunun teröristlerle aranırken öyle maslahat gereği arandığını ortaya koyan çok güzel belgeler var. Bunlar çok öncelerden yazılmış, medyaya da konulmuş şeyler.

Yine, şimdi, ben şöyle diyorum: Hani, Kıbrıs mı, Girit mi alındığı zaman demişlerdi ya "Gemilerimizi yakarak sakalımızı tıraş etti." diye, şu anda Türkiye'ye yönelik -Türkiye de içinde 160 ülkede yapılanmış bir yapıdan bahsediyorum- yapıda sadece sakallarını tıraş ediyoruz, haberiniz olsun. Benim kanaatim bu. Neden sakallarını tıraş ediyoruz? Bugün 100 bine yakın insanı aldık şeylerden. Yarın bunların birçoğunun AİHM'le, değişik şeylerle geri döneceğine inanıyorum, o da ayrı bir şey, ayrı bir hukuki problemle karşılaşacağımız da bir vaka da şimdi bunların çolukları var, çocukları var 500 bin kişilik. İşte, elinizde 500 bin kişilik bir problem. Devlet neden analığını, babalığını gösterip de mesela sempatizanları kazanmıyor? Bir misal daha vereyim, tarihiyle de vereyim de şey olmasın. Mesela bir yazı yazmışım "FETÖ'yle Mücadelede Gaflet ve İhanet İç İçte" diye 5 Mayıs 2006 yılında. Bunu bütün sosyal medyaya, bütün gazetelere de yolladım. Hikmeti şu: Mesela...

... - Yeni Akit'te mi, nerede çıktı o?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 65

... - Yok, sosyal medyada yayımladım ve birçok gazetede de onu haber yaptılar.

... - 5 Mayıs 2006?

... - 2006. Bakın, Nisan ayında Serdar Çoşkun Bey'e 55 sayfa verdiğim bir ifade var. Bu ifadenin içerisinde 300'e yakın FETÖ'nün ana kadrosunun isimleri var, adresleri var bire bir. "Bakın, bunlarla mücadele etmek istiyorsanız alın bu tespihin imamelerini içeriye, beş sene sonra bırakırsınız, cemaatin yarısının tesirini kırarsınız; yoksa, kırk yıllık İslami bir hareket üzerine bina edilmiş bir hareketi siz yok edemezsiniz. Ancak onu ondan daha güçlü İslami bir hareket yok edebilir." diye bizzat o dönemlerde hem Ankara Terörle Mücadeleye hem Serdar Çoşkun Bey'e hem de yazılı olarak beyan ettim. Bütün isimler burada var.

... - Serdar Bey'e ne zaman verdiniz?

... - 5'inci ayın 29'u 2014. 55 sayfalık ifadedir. Bu FETÖ ana davası yeni başladı ya...

... - Çatı iddianamesi.

... - Evet, çatı iddianamesinde açık tanığım, müştekiyim orada da.

... - Varsa, onu çoğaltıp alabiliriz.

... - Tabii, ben bunları size belge olarak iletayım.

Şimdi, bunu niye söylüyorum? 17-25 Aralıktan sonra... Mesela, suçla ilgili bir şey var. Mesela, ben beş yıl önce bir cinayet işlemiş olsam, şu anda da "Yahu, ben pişman oldum, iki senedir pişmanım, o yüzden beş sene önceki cinayetimi affedin." desem, affeder misiniz? Yani, böyle suçun affedilme diye bir şeyi var mı?

Şimdi, mesela, AK PARTİ 17-25 Aralığı baz aldı, değil mi? Peki, neye göre baz aldınız? Peki, ondan önceki işlenen yani bu yapının oluşmasında işlenen suçları nasıl bertaraf edeceksiniz yani? Şimdi, 2002 yılına kadar FETÖ -mesela yüzde 100 üzerinden değerlendirirsek- yüzde 40 seviyeye gelmişse AK PARTİ iktidarında yüzde 100 seviyeye ulaşmıştır. Peki, bu yapının oluşmasında maddi, manevi destekleri verenlerin hiç mi suçu yok? Kaldı ki, 15 Temmuz baz alalım. 15 Temmuzdan sonra bakın bir öğretmen 3 bin lira Bank Asyaya para yatırdı diye bunu öğretmenlikten atıyorsunuz, bir yerin önünden geçti diye şöyle yapıyorsunuz da -yani ibadet kısmı dediğimiz, sempatan kısmı dediğimiz- neden bunun siyasi ayağına ilişmiyorsunuz? Mesela, 17-25 Aralık baz alındaysa...

... - Yalnız, o dedikleriniz tespit olarak doğru değil. Yani, bir yerin önünden geçti diye atılan...

... - Ben fikirlerimi söyleyeyim de Reşat Bey...

... - Yok, söyleyin de yani yanlış ifadeyi de benim düzeltmem lazım. Yani, sadece bir yerin önünde geçti diye şu anda atılan yok. Hatta kriterler üzerinden böyle kasıt dışı sadece Bank Asya'da şu veya bu sebeple bir para yatırması değil, bunlar hep iade de ediliyor.

... - Ben bir örnek gösterdim öyle.

... - Yani, burada bir hassasiyet var ama genellemek lazım diye söylüyorum.

... - Evet, genellemiyorum, özel bir şey söyledim. Mesela, 17-25 Aralık şeyse, 17-25 Aralıktan bir yıl sonra bir il başkanlığında şu anda AK PARTİ'nin üst

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 66

düzye bir yetkilisinin “Kim bu paralel uydurmasını yapan? Paralel, uydurmadır.” diyenler hâlâ görevde yani. O yüzden, ben, şahsen paralelle mücadele, FETÖ’yle mücadele edilmenin biraz da sulandırıldığını, siyasi olarak da sulandırıldığı kanaatindeyim. Sorgulama bazında da sulandırıldığı kanaatindeyim. Bir de, siyasi yapının FETÖ’yle mücadele edenlere sahip çıkmadığı için bu yapıyla mücadele edenlerin önünün kesildiğini bir örnekle anlatmak istiyorum. 17-25 Aralıktan sonra FETÖ terör örgütü olarak ilan edildi fakat medyası ha bire, her gün FETÖ’nün stratejilerini yayınlayıp örgütüne şey veriyor. Ben İstanbul’da anayasal suçlarla ilgili bir cumhuriyet başsavcı yardımcısına gittim, dedim ki bir vatandaş olarak size şunu söylemek istiyorum. Terör örgütü propagandasını yapmak suç mudur? “Suçtur, şu, şu yasaya göre.” dedi. Ee, güzel. Neden bunlar hakkında suç duyurusunda bulunmuyor musunuz? İfadesi aynen şu: “Şikâyet eden yok.” Ben de dedim ki...

BAŞKAN – Basın hakkında mı dediniz?

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Evet, FETÖ’nün o dönemdeki medyası hakkında. Dedim ki bir kalem kâğıt verir misin? Ben şu anda size bir dilekçe yazmak istiyorum, bunları şikâyet eden bir dilekçe yazmak istiyorum. Beni başka bir yere yönlendirdi, yani kendisi üzerine almak istemedi. Sebebini söyleyeyim; korkuyorlar yani resmen savcılar korkuyor. Aynı savcıya ben daha önce bu Zaman ve STV’yle ilgili belgeler götürdüm. Yani bunların yolsuzluk yaptıklarına dair özellikle -bunlar anonim şirket ya- anonim şirketlerin yıllık kongrelerinde yaptıkları yolsuzluklarla ilgili belgeler götürdüm. Dedim ki bakın, şunlara kayyum falan atamayın, alın size belgeleri, el koyun. Beni mali şube müdürlüğü...

BAŞKAN – Tarih 2014 mü?

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – 2014, işte, 17-25 Aralıktan sonra. Bunların medyaya da ben hepsini haber yaptırdım, bütün medyada var bunların haberleri, belgeleri var. mali şubeye gönderdi. Mali şube müdürüne izah ettim. “Ben anlamıyorum.” dedi, mali şubeye yönlendirdi. Gittim mali şube müdürüne, müdür bey dedi ki: “Selim Bey, bir şey söyleyeyim mi?” Evet. “Bu 17-25 Aralık günü bu FETÖ’nün mali şubedeki 17-25 Aralık operasyonlarını yapanları derdest edip haklarında dosya hazırlayan benim. Şu anda benim hakkımda 25 tane dosya var, şikâyet dosyası açtılar. Vallahi, korkudan kimseye git, şu dosyayı incele diyemiyorum.” Bunu bir mali şube müdürü diyor, İstanbul’un mali şube müdürü. Neden?

BAŞKAN – Sizde bilgi çok.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Evet, özür dilerim, sahip çıkılmadığından dolayı. Bakın, sahip çıkılmadığına ben kendimden küçük bir örnek vereyim. Şu anda ben emekli bir gazeteciyim. Yani gelirim de gerçekten çok şey değil. 17-25 Aralığa kadar 105 tane kitabım var piyasada yani şu anda. FETÖ; bu FETÖ kavramını da 2000’li yıllarda medyaya da sokan benim, o zaman Fetullah ekonomik terör örgütü diyordum çünkü benim Selim Çoraklı ismiyle yazdığım hiçbir kitabı dağıtmıyorlardı. Ben de müstear isimlerle kitaplar yazıyordum, o yazdığım müstear isimleri NT’lerde çok satıyorlardı. 17-25 Aralık oldu, benim müstear isimlerimi tespit ettiler, onları da almamaya başladılar.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 67

BAŞKAN – Söyleyebilir misin burada müstear isimlerini?

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Mesela, Lütfullah Müftüoğlu, Süheyla Yalçınkaya, Ali Haydar Haksöyler, Selman Yusufoglu, Turan Bozkurt gibi 10'a yakın müstear isimle 105 tane kitabım var; 25'i Selim Çoraklı adına, 80'e yakını da şeyler üzerine. 17-25 Aralıkta bunlar deşifre olunca almamaya başladılar onları da. Ben mali olarak gerçekten en şey dönemi yaşadım. Bu dönemde AK PARTİ'nin de bu işle ciddi mücadele etmediğini yazınca birçok yerlerde ki bugün mesela bakın 17-25 Aralıktan sonra benim Twitter sayfamaya girin, 20 bin "tweet" atmışım şimdiye kadar. Bu "tweet"lere rağmen kimse gelip sormuyor, "Kardeşim, sen bu bilgileri nereden alıyorsun, ne yapıyorsun?" İlk defa ciddi olarak Selçuk Bey aradı. O da herhâlde Ali Odabaş Bey'in kanalıyla öyle bir şey olmuştur.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Doğrudur, danışmanım kanalıyla.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Şimdi, devletin... Yani o kadar çok madde var ki, o kadar çok şey var ki. Mesela ben sadece şeylerle... FETÖ dava açtı, "Gülen'in Ağlattığı Müslümanlar" kitabına 50 bin liralık dava açtı. İşte, o Sabah'taki manşete 100 bin liralık dava açtılar. Deşifre'deki programlara 150 bin liralık dava açtılar. Her davalarına 4-5 avukat giriyor.

BAŞKAN – Kazanabildiler mi hiç?

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Onu da izah ediyorum. Bakın, hukuktaki şeyi de söyleyeyim. Bunların 6 bine yakın hukukta adamları vardı, 3.400 kişi atıldı, şu anda 2.500 kişi daha var yani. Mesela hiç dikkatinizi çekmeyen bir şey söyleyeyim: 80 bin küsur avukatın 30 bine yakını mu yapıya mensuptur. Yani bunlar hâkim, savcı yetiştirdiler de hiç mi avukat yetiştirmediler. Zaten o avukatlar içinden seçerek oralara götürüyorlardı yani. Bunlara hiç dokunulmuyor. O yüzden ben diyorum yapının yüzde 40'ıyla ancak şu anda değişik şekillerde temas kuruluyor, yapının yüzde 60'ı hâlâ dinamik. Mesela İstanbul olarak -FETÖ'nün en güçlü olduğu yer İstanbul'dur- İstanbul'da yapıya yönelik hem mali yapısına hem siyasi yapısına hem imamlar yapısına yönelik hiçbir doğru dürüst operasyon yok.

Başka bir şey daha...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bildiklerinizi paylaşın savcılarla.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Vallahi, işte, savcılarla paylaşa paylaşa elimdeki bütün şeyimi mahkemelere şey olarak veriyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Benimle paylaşın, Komisyonla paylaşın, gereğini yapalım biz hemen.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – İnşallah. Evet, zaten kasım ayında çağıracağınızı söylediniz, aralık geçti, çağırmadınız.

BAŞKAN – Yok, çağırmak için Selçuk Bey sürekli söyledi. İşte, 200 kadar isim, onun için burada bir bölüm arkadaşları kısa da olsa on beş, yirmi dakika ki bak, mesela yarım saate yakın anlatıyorsunuz, bitmiyor tabii süre.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Ben kısa bir şey daha söylüyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Yazılı olarak da bize versin.

BAŞKAN – Çok iyi olur. Bir yirmi beş dakika geçti, tam yirmi altı dakika oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 68

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Bir şey daha söyleyip bitiriyorum. Mesela bir mahkeme bana yüz beş gün ceza verdi. Ben de hâkimin FETÖ'cü olduğuna dair sosyal medyada şeylerini topladım. Yine o mahkeme üzerine açtıkları bir davanın incelenmesini istedim. Mahkemeye sunduğum şeyi suç delili yaptılar, başka bir mahkeme dava açtı, oradan da on bir ay, yirmi gün ceza verdi. Ceza verdiği şey bir hâkime paralel dediğim iddiası. Yani bugün hepiniz paralel diyorsanız on bir ay, yirmi gün cezayı alabilirsiniz. Şu anda ben onu Yargıtaya gönderdim. Bir şey daha, o yüz beş günlük cezayı Anayasa Mahkemesine gönderdim bozulması için çünkü hâkim temyiz dosyamı göndermemişti. Anayasa Mahkemesine bu hâkimin FETÖ'cü olduğuna dair belgeler sundum. Bir de, bu Adnan Oktar'a hakaret davasıydı dava, bunun hem şizoit hem paranoit raporu olduğuna dair belgeleri verdim, bozulmasını istedim. Anayasa Mahkemesi hükmün geri bırakılmasından dolayı benim davamı reddetti. Yani niye? Biz Emre diye bir doçent arkadaşımızı çıkarmıştık, Anayasa Mahkemesinde Raportördü. Raportörlerin yüzde 80'inin FETÖ'cü olduğunu Deşifre programında anlattı, iki üç saat anlattı. Mesela bunların ne kadarı alındı? Yani bu dosyayı da şimdi Adalet Bakanlığına gönderdim.

BAŞKAN – Biz şöyle yapalım Selim Bey: Tabii, ben anlıyorum. 100 kadar kitap bu konuda yazdığınıza göre herhâlde on beş, yirmi dakikada her kitaptan bir cümle olsa yine yetmeyecek. Tabii, biz, yazılı olarak verirseniz bunları değerlendirelim. En azından raporumuzla birlikte tekrar ilgili savcılıklara da göndeririz.

Sadece şunu söyleyip kapatıyorum arkadaşlar: Zaman zaman şöyle bir çelişki -sadece sizin için söylemiyorum- içine düşebiliyoruz: Hakikaten adalet istiyoruz. Kimse hele ibadet bölümünde olup da suç kastı olmadan bu terör örgütüne bulaşmayan kimse ceza almasın. Yani insan olarak da hukukçu olarak da -benim mesleğim de emekli başsavcıyım- savcı olarak da baktığımda insan olarak buna gönlümüz razı olmaz. Ama şöyle bir durum yaşanabiliyor: İnsanlar tanıdığı kişilerden üzerine bir adli idari soruşturma olduğunda "Ya, bu tertemiz çocuk, bir şeyi yok." diyerek bir müdafaaya girişiyor ama diğer taraftan da, az önce sizin de anlattığınız gibi, "Piyasada dolaşıyorlar. Bunların üzerine niye gidilmiyor? Savcılar niye gerekeni yapmıyor?" şeklinde de bir yakınma var. Burada işte, adaletle, hakkaniyetle ama hukuk çizgisinde üzerine gidilmesi noktasında biz de şunu söylüyoruz, demin Selçuk Bey'in dediği gibi, bu konuda sorumluluk hepimizin bir noktada. Çünkü sizin de yaşadığınız, ben de örneklerini yaşadım, Deşifre programında "paralel" dediğim için, Star gazetesine "paralel örgüt" dediğim için Silivri'de yatan 18 polis şefi hakkımda tazminat davası açtı. Çok şükür, belki hukukçu olduğumuzdan kazandım, Yargıtaydan da onandı, ondan sonra dedim ki herkes rahatça "paralel örgüt", "Fetullahçı örgüt" diyebilir dedim. Belgeler de elimde yani Yargıtay onamaları da.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Biz mahkemeye verdik ama mahkeme hâkimi dinlemedi, verdi ceza.

BAŞKAN – İşte, buradaki malum sıkıntı, en iyisini yine örgüt yapısı olarak, eski çalışan biri olarak biliyorsunuz, yargıda gidiyorsunuz, savcı almak istemiyor. Niye? Hâlâ savcılar -biliyorsunuz- Hrant Dink davasının üye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: (10/276)

Tarih: 12/12/2016 Saat: 10.10 Kayıt: Akgün Otel Stenograf:

Uzman:

Sayfa: 69

hâkimi geçen duruşma sırasında ara verildi, tutuklandı. Yani yargıda bitmiş değil, 2.500 dolayında siz tahmin ediyorsunuz ki mutlaka geçmiş yapıyı bildiğiniz için isabetlidir. 3.600 küsur oldu şu anda hâkim savcılarda temizlenen. Yani devletin her kurumuna da bu şekilde sızmalar olmuş son ana kadar. Şimdi, az önce güncel yönelik Twitter'da bir mesaj gördüm. Dünkü terör saldırısında ağır yaralı hastanede yatan bir polis memuru "tweet" atmış, diyor ki: "Maç bittikten sonra bizi ısrarla o bombacı oradan geçinceye kadar bekleten kim; orada bir başka bağlantı aransın." Gazi şu anda, yaralı ve "tweet" atmış. Hâlâ işte, Emniyette, yargıda, üst bürokraside o Fetullahçı terör örgütü mensuplarının temizlenmesi için de bir mücadele sürüyor.

GAZETECİ-YAZAR SELİM ÇORAKLI – Bir cümle ilave edebilir miyim.

Bu FETÖ mücadele üst kurulu neden kurulmuyor mesela? Televizyon Üst Kurulu var, SPK var. Yani bu, bu kadar basit mi?

BAŞKAN – Evet, tutanaklara geçmiş oldu.

Arkadaşlar, çok teşekkür ediyoruz.

Çok değerli Sayın Bertay, Sayın Nuri Bey, Cemal Zehir Bey, Selim Çoraklı, Recep Bey, Rahmi Bey, katkılarınızdan ve katılımınızdan dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi Darbe araştırma Komisyonu adına hepinize teşekkür ediyorum, çok sağ olun, var olun. Bize yazılı olarak da ilettiğiniz, ileteceğiniz belgeleri bekliyoruz, onları da incelemeye tabi tutacağız.

Kapanma Saati: 16.26